

Justitieutskottets betänkande 2022/23:JuU10

Polisfrågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkanden om polisfrågor, bl.a. med hänvisning till pågående utrednings- och beredningsarbete. Motionsyrkandena handlar bl.a. om en mer effektiv polis, polisens inre organisation, polisens arbetsmiljö, prioritering av olika typer av brott samt polisens samarbete med myndigheter och andra aktörer.

I betänkandet finns 64 reservationer (S, SD, V, C, MP).

Behandlade förslag

Cirka 190 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	14
Utskottets överväganden	15
En mer effektiv polis	15
Antalet poliser och deras placering	22
Polisens inre organisation	28
Intern tillsyn m.m.	32
Polisutbildningen, arbetsvillkor och rekrytering	37
Renodling av polisens arbetsuppgifter	42
Polisens befogenheter och arbetsmetoder	48
Polisens arbetsmiljö	56
Prioritering av olika typer av brott	59
Antikorruption och demokratifrågor	71
Trafikpolisen m.m.	76
Polisens samarbete med myndigheter och andra aktörer m.m.	79
Utsatta områden och gängkriminalitet	89
Allmän ordning	97
Ordningsvakter	103
Gränskontroll och nordiskt polissamarbete	106
Pass	111
Tullverkets brottsbekämpande verksamhet	113
Reservationer	117
1. Effektiv och rättssäker verksamhet, punkt 1 (S)	117
2. Mål för polisens verksamhet, punkt 2 (C)	117
3. Effektivisering av flöden, punkt 3 (C)	118
4. Polisberedning och strategiskt arbete, punkt 4 (V)	118
5. Administrativt stöd, punkt 5 (V)	119
6. Administrativt stöd, punkt 5 (C)	120
7. Ledaransvar, punkt 6 (SD)	120
8. Polisens trygghetsskapande och brottsförebyggande uppdrag, punkt 7 (S)	121
9. Polisens trygghetsskapande och brottsförebyggande uppdrag, punkt 7 (V)	121
10. Antalet poliser, punkt 8 (S)	122
11. Antalet poliser, punkt 8 (C)	123
12. Polisernas placering m.m., punkt 9 (S)	123
13. Polisernas placering m.m., punkt 9 (SD)	124
14. Polisernas placering m.m., punkt 9 (C)	125
15. Beredskapspolis, punkt 10 (C)	125
16. Djurskyddspolis, punkt 13 (SD)	126
17. Polisens nödvärnsrätt m.m., punkt 14 (SD)	127
18. Tillsyn över polisen, punkt 15 (V)	127
19. Antagningskrav till polisutbildningen, punkt 16 (SD)	128
20. Polisutbildningens innehåll, punkt 17 (C)	129
21. Arbetsvillkor, punkt 18 (S)	129
22. Karriärmöjligheter, punkt 19 (SD)	130
23. Administrativ personal, punkt 21 (V)	130
24. Renodling av polisens arbetsuppgifter, punkt 22 (C)	131

25. Hotelltillstånd, punkt 23 (SD)	132
26. Hotelltillstånd, punkt 23 (C)	132
27. Polisens befogenheter, punkt 24 (SD)	133
28. Utredning av sexualbrott, punkt 25 (C)	133
29. Utredning av sexualbrott, punkt 25 (MP)	134
30. Polisens utrustning, punkt 27 (SD)	135
31. Polisens arbetsmiljö, punkt 28 (S)	136
32. Polisens arbetsmiljö, punkt 28 (V)	136
33. Mängdbrott, punkt 29 (S)	137
34. Mängdbrott, punkt 29 (C)	138
35. Finansiering av gängbrottslighet, punkt 30 (S)	138
36. Fakturabedrägerier, punkt 31 (SD)	139
37. Sexualbrott och våld i nära relationer, punkt 33 (V)	139
38. Sexualbrott och våld i nära relationer, punkt 33 (C)	140
39. Brott av s.k. djurrättsaktivister, punkt 34 (SD)	141
40. Brott av s.k. djurrättsaktivister, punkt 34 (C)	142
41. Cyberbrott, punkt 35 (C)	143
42. Arbetsmiljöbrott, punkt 36 (V)	144
43. Brott mot företag, punkt 37 (SD)	144
44. Brott mot företag, punkt 37 (C)	145
45. Jaktbrott, punkt 38 (MP)	146
46. Krigsbrott, punkt 39 (C)	146
47. Antikorruption, punkt 40 (C)	147
48. Polisens arbete med demokratifrågor m.m., punkt 41 (C)	148
49. Åtgärder mot svarttaxi, punkt 44 (SD)	148
50. Polisens samarbete med myndigheter och andra aktörer, punkt 45 (S)	149
51. Polisens samarbete med myndigheter och andra aktörer, punkt 45 (C)	149
52. Översyn av sekretessregler, punkt 47 (S)	150
53. Översyn av sekretessregler, punkt 47 (C)	150
54. Samkörning av register, punkt 48 (SD)	151
55. Åtgärder i utsatta områden, punkt 49 (S)	152
56. Åtgärder i utsatta områden, punkt 49 (V)	152
57. Sluta skjut, punkt 50 (S, V)	154
58. Demonstrationstillstånd m.m., punkt 53 (C)	154
59. Olovliga bosättningar, punkt 54 (SD)	155
60. Villkorsgivning för idrottsevenemang, punkt 55 (SD)	156
61. Gränskontroller, punkt 57 (SD)	156
62. Frontex, punkt 58 (V)	157
63. Nordiskt polissamarbete, punkt 59 (SD)	158
64. Tullverkets brottsbekämpande verksamhet, punkt 61 (S)	159
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	160
Motioner från allmänna motionstiden 2022/23	160

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

En mer effektiv polis

1. Effektiv och rättssäker verksamhet

Riksdagen avslår motion

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkandena 1, 11 och 12.

Reservation 1 (S)

2. Mål för polisens verksamhet

Riksdagen avslår motion

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkandena 16 och 24.

Reservation 2 (C)

3. Effektivisering av flöden

Riksdagen avslår motion

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 14.

Reservation 3 (C)

4. Polisberedning och strategiskt arbete

Riksdagen avslår motion

2022/23:244 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkandena 1 och 2.

Reservation 4 (V)

5. Administrativt stöd

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:244 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 3 och

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 26.

Reservation 5 (V)

Reservation 6 (C)

6. Ledaransvar

Riksdagen avslår motion

2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 2.

Reservation 7 (SD)

7. Polisens trygghetsskapande och brottsförebyggande uppdrag

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:63 av Martin Westmont (SD),

2022/23:1217 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 4 och 5,

2022/23:1316 av Aylin Fazelian (S) och

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkandena 2 och 3.

Reservation 8 (S)

*Reservation 9 (V)**Antalet poliser och deras placering***8. Antalet poliser**

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 12 och

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkandena 8 och 9.

Reservation 10 (S)

Reservation 11 (C)

9. Polisernas placering m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:107 av Saila Quicklund (M),

2022/23:769 av Anna af Sillén (M),

2022/23:844 av Helena Lindahl och Daniel Bäckström (båda C),

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 13,

2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 1,

2022/23:1179 av Teresa Carvalho m.fl. (S),

2022/23:1395 av Mathias Bengtsson (KD),

2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 39 och

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkandena 10 och 13.

Reservation 12 (S)

Reservation 13 (SD)

Reservation 14 (C)

*Polisens inre organisation***10. Beredskapspolis**

Riksdagen avslår motion

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 23.

Reservation 15 (C)

11. Polisens fjällräddning

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:534 av Saila Quicklund (M) yrkandena 2 och 3 samt

2022/23:643 av Anders W Jonsson och Elisabeth Thand Ringqvist (båda C) yrkande 2.

12. Specialenhet mot ungdomskriminalitet

Riksdagen avslår motion

2022/23:781 av Noria Manouchi (M) yrkande 3.

13. Djurskyddspolis

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:507 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkandena 1 och 2,
 2022/23:992 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 5,
 2022/23:997 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 18 och
 2022/23:1129 av Richard Jomshof (SD).

Reservation 16 (SD)

Intern tillsyn m.m.

14. Polisers nödvärnsrätt m.m.

Riksdagen avslår motionerna
 2022/23:511 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) och
 2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 10.

Reservation 17 (SD)

15. Tillsyn över polisen

Riksdagen avslår motionerna
 2022/23:244 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 7 och
 2022/23:366 av Niels Paarup-Petersen (C).

Reservation 18 (V)

Polisutbildningen, arbetsvillkor och rekrytering

16. Antagningskrav till polisutbildningen

Riksdagen avslår motion
 2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkandena 4–6.

Reservation 19 (SD)

17. Polisutbildningens innehåll

Riksdagen avslår motionerna
 2022/23:786 av Johan Hultberg (M) yrkande 3,
 2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 25 och
 2022/23:1692 av Helena Gellerman (L).

Reservation 20 (C)

18. Arbetsvillkor

Riksdagen avslår motion
 2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 14.

Reservation 21 (S)

19. Karriärmöjligheter

Riksdagen avslår motionerna
 2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 7 och
 2022/23:1094 av Alexandra Anstrell och Maria Stockhaus (båda M).

Reservation 22 (SD)

20. Rekrytering av norska poliser

Riksdagen avslår motion

2022/23:786 av Johan Hultberg (M) yrkande 1.

Renodling av polisens arbetsuppgifter

21. Administrativ personal

Riksdagen avslår motion

2022/23:244 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 4.

Reservation 23 (V)

22. Renodling av polisens arbetsuppgifter

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:786 av Johan Hultberg (M) yrkande 4,

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 17 och

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 45.

Reservation 24 (C)

23. Hotelltillstånd

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:515 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD),

2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5 och

2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 8.

Reservation 25 (SD)

Reservation 26 (C)

Polisens befogenheter och arbetsmetoder

24. Polisens befogenheter

Riksdagen avslår motion

2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkandena 9, 11 och 12.

Reservation 27 (SD)

25. Utredning av sexualbrott

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:461 av Åsa Karlsson och Isak From (båda S),

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 56,

2022/23:864 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 37,

2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 102 och 107,

2022/23:1708 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 2 och

2022/23:2260 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 12.

Reservation 28 (C)

Reservation 29 (MP)

26. Utredning av bidragsbrott

Riksdagen avslår motion

2022/23:1410 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 4.

Polisens utrustning

27. Polisens utrustning

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkandena 8 och 13 samt

2022/23:1014 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 58.

Reservation 30 (SD)

Polisens arbetsmiljö

28. Polisens arbetsmiljö

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:244 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 samt

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 15.

Reservation 31 (S)

Reservation 32 (V)

Prioritering av olika typer av brott

29. Mängdbrott

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 6 och

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 71.

Reservation 33 (S)

Reservation 34 (C)

30. Finansiering av gängbrottslighet

Riksdagen avslår motion

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 32.

Reservation 35 (S)

31. Fakturabedrägerier

Riksdagen avslår motion

2022/23:1003 av Mikael Eskilander m.fl. (SD) yrkande 21.

Reservation 36 (SD)

32. Eritreas ekonomiska indrivning

Riksdagen avslår motion

2022/23:2255 av Fredrik Malm (L).

33. Sexualbrott och våld i nära relationer

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:864 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 31,
2022/23:883 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 1,
2022/23:1217 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 11 och
2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 46.

Reservation 37 (V)

Reservation 38 (C)

34. Brott av s.k. djurrättsaktivister

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:224 av Fredrik Lindahl (SD),
2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkandena 69–71,
2022/23:997 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 37,
2022/23:1144 av Per Söderlund (SD),
2022/23:1895 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 1, 4–7, 11 och 13
samt
2022/23:1906 av Sten Bergheden (M).

Reservation 39 (SD)

Reservation 40 (C)

35. Cyberbrott

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:848 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkandena 18 och 40,
2022/23:976 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 10 och
2022/23:2272 av Alexander Christiansson (SD) yrkande 2.

Reservation 41 (C)

36. Arbetsmiljöbrott

Riksdagen avslår motion

2022/23:57 av Ciczie Weidby m.fl. (V) yrkandena 14 och 15.

Reservation 42 (V)

37. Brott mot företag

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:664 av David Josefsson (M),
2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 74 och
2022/23:966 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2.

Reservation 43 (SD)

Reservation 44 (C)

38. Jaktbrott

Riksdagen avslår motion

2022/23:2110 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkande 55.

Reservation 45 (MP)

39. Krigsbrott

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:883 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkandena 39 och 40,

2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 84, 85, 146 och 147
samt

2022/23:1882 av Malin Björk m.fl. (C) yrkande 39.

Reservation 46 (C)

Antikorruption och demokratifrågor

40. Antikorruption

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:536 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1,

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkandena 78 och 79 samt

2022/23:1882 av Malin Björk m.fl. (C) yrkandena 14 och 15.

Reservation 47 (C)

41. Polisens arbete med demokratifrågor m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:862 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 3,

2022/23:1882 av Malin Björk m.fl. (C) yrkande 5 och

2022/23:1965 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 5.

Reservation 48 (C)

Trafikpolisen m.m.

42. Trafikpolisen

Riksdagen avslår motion

2022/23:1642 av Martina Johansson och Mikael Larsson (båda C).

43. Fordon som ägs av s.k. målvakter

Riksdagen avslår motion

2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 1.

44. Åtgärder mot svarttaxi

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 13 och

2022/23:1014 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 7.

Reservation 49 (SD)

Polisens samarbete med myndigheter och andra aktörer m.m.

45. Polisens samarbete med myndigheter och andra aktörer

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 5,

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 19 och

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkandena 4 och 33.

Reservation 50 (S)

Reservation 51 (C)

46. Kommuners brottsförebyggande ansvar

Riksdagen avslår motion

2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 9.

47. Översyn av sekretessregler

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 7,

2022/23:497 av Mathias Tegnér (S) yrkandena 1 och 2,

2022/23:506 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD),

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 20,

2022/23:864 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 30 och

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 25.

Reservation 52 (S)

Reservation 53 (C)

48. Samkörning av register

Riksdagen avslår motion

2022/23:966 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6.

Reservation 54 (SD)

Utsatta områden och gängkriminalitet

49. Åtgärder i utsatta områden

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:470 av Mattias Jonsson (S),

2022/23:1217 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 2, 6 och 8,

2022/23:1893 av Alireza Akhondi (C),

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkandena 5 och 6 samt

2022/23:2187 av Julia Kronlid m.fl. (SD).

Reservation 55 (S)

Reservation 56 (V)

50. Sluta skjut

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:1217 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 3 och

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 22.

Reservation 57 (S, V)

51. Flaggnings av vissa adresser

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:512 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) och

2022/23:1894 av Alireza Akhondi (C).

Allmän ordning

52. Ordningslagen och användande av offentlig plats

Riksdagen avslår motion

2022/23:2269 av Daniel Helldén (MP) yrkandena 1 och 2.

53. Demonstrationstillstånd m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:426 av Staffan Eklöf (SD) och

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 80.

Reservation 58 (C)

54. Olovliga bosättningar

Riksdagen avslår motion

2022/23:977 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 30.

Reservation 59 (SD)

55. Villkorsgivning för idrottsevenemang

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:1097 av Alexandra Anstrell (M) och

2022/23:1143 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkande 21.

Reservation 60 (SD)

Ordningvakter

56. Ordningvakter

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 13 och 14,

2022/23:662 av David Josefsson m.fl. (M),

2022/23:846 av Daniel Bäckström (C) yrkandena 1 och 2,

2022/23:1184 av Mattias Ottosson m.fl. (S) och

2022/23:1807 av Christian Carlsson (KD) yrkandena 1 och 2.

Gränskontroll och nordiskt polissamarbete

57. Gränskontroller

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:32 av Rasmus Ling (MP),

2022/23:373 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkandena 1 och 2 samt

2022/23:1016 av Patrik Jönsson m.fl. (SD) yrkande 49.

Reservation 61 (SD)

58. Frontex

Riksdagen avslår motion

2022/23:248 av Tony Haddou m.fl. (V) yrkandena 7 och 12–15.

Reservation 62 (V)

59. Nordiskt polissamarbete

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:786 av Johan Hultberg (M) yrkande 2 och

2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 3.

Reservation 63 (SD)

Pass

60. Pass

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:45 av Hans Wallmark (M) yrkande 2,

2022/23:58 av Robert Stenkvist (SD) yrkandena 1 och 2 samt

2022/23:227 av Fredrik Lindahl (SD).

Tullverkets brottsbekämpande verksamhet

61. Tullverkets brottsbekämpande verksamhet

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:386 av Joakim Sandell (S) och

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 31.

Reservation 64 (S)

Stockholm den 20 april 2023

På justitieutskottets vägnar

Richard Jomshof

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Richard Jomshof (SD), Ardalan Shekarabi (S), Annika Strandhäll (S), Adam Marttinen (SD), Petter Löberg (S), Mikael Damsgaard (M), Anna Wallentheim (S), Katja Nyberg (SD), Mattias Vepsä (S), Charlotte Nordström (M), Gudrun Nordborg (V), Torsten Elofsson (KD), Ulrika Liljeberg (C), Pontus Andersson (SD), Juno Blom (L), Fredrik Kärholm (M) och Malte Roos (MP).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet ca 190 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23. Motionsyrkandena handlar bl.a. om en mer effektiv polis, polisens inre organisation, polisens arbetsmiljö, prioritering av olika typer av brott samt polisens samarbete med myndigheter och andra aktörer. Yrkandena finns i bilagan.

Utskottets överväganden

En mer effektiv polis

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en mer effektiv polis, bl.a. mål för polisens verksamhet, ledaransvar samt polisens trygghetsskapande och brottsförebyggande uppdrag.

Jämför reservation 1 (S), 2 (C), 3 (C), 4 (V), 5 (V), 6 (C), 7 (SD), 8 (S) och 9 (V).

Motionerna

Effektiv och rättssäker verksamhet m.m.

I kommittémotion 2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att kriminalpolitiken ska vara effektiv och rättssäker. I yrkande 11 begärs att Polismyndighetens verksamhet ska präglas av kvalitet, rättssäkerhet och effektivitet. I yrkande 12 begärs ett tillkännagivande om behovet av spetskompetens inom Polismyndigheten.

I kommittémotion 2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 16 efterfrågar motionärerna att samordningen i det polisiära utredningsarbetet utökas. I samma motion yrkande 24 föreslår motionärerna att ett resultatrapporteringsystem ska införas för Polismyndigheten.

Effektivisering av flöden

I kommittémotion 2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 14 efterfrågas en översyn av hur flödet från misstanke om brott till avtjänat straff kan effektiviseras.

Polisberedning och strategiskt arbete

I kommittémotion 2022/23:244 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 1 begärs att regeringen ger Polismyndigheten i uppdrag att stärka förmågan till strategisk planering, styrning och verksamhetsutveckling, att utveckla uppföljningen och att stärka det lokala polisarbetet. I yrkande 2 anser motionärerna att regeringen bör tillsätta en polisberedning i syfte att Polismyndighetens verksamhet, kapacitet och kompetens långsiktigt ska motsvara samhällsutvecklingen.

Administrativt stöd

I kommittémotion 2022/23:244 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 3 anförs att regeringen bör ge Polismyndigheten i uppdrag att vidta åtgärder för att ge poliser i yttre tjänst bättre tillgång till administrativt stöd.

I kommittémotion 2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 26 efterfrågas bättre it-system och teknik inom polisen.

Ledaransvar

I kommittémotion 2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om ledaransvar. Enligt motionärerna bör chefer för polisregioner och lokalpolisområden bära ett större ansvar för arbetet än vad de gör i dag, bl.a. genom utvärdering av respektive chefs insatser, genom omplacering vid behov och genom att införa ett tjänstemannaansvar för direkt felaktiga beslut.

Polisens trygghetsskapande och brottsförebyggande uppdrag

I partimotion 2022/23:1217 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 4 anser motionärerna att regeringen bör ge Polismyndigheten i uppdrag att utvärdera polisens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetsmetoder, t.ex. bilpatrullering. Motionärerna framhåller vikten av att polisens arbetsmetoder baseras på forskning och utvärderingar som visar att metoden faktiskt fungerar när det gäller att förebygga brott och skapa större trygghet hos befolkningen, vilket enligt motionärerna kan ifrågasättas när det gäller bilpatrullering. I yrkande 5 anförs att regeringen bör ta initiativ till att stärka skrivningarna om polisens trygghetsskapande uppdrag i polislagen.

I kommittémotion 2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 2 framhåller motionärerna vikten av brottsförebyggande verksamhet. Ett liknande yrkande återfinns i motion 2022/23:1316 av Aylin Fazelian (S).

I kommittémotion 2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 3 vill motionärerna att för varje krona som satsas på rättsväsendet ska minst lika mycket satsas på förebyggande arbete.

I motion 2022/23:63 av Martin Westmont (SD) efterfrågas mer arbete med brottsprevention genom trygghetsbelysning.

Bakgrund

Polisens uppdrag och mål

Polisens uppdrag och mål framgår bl.a. av förordningen (2022:1718) med instruktion för Polismyndigheten, polislagen (1984:387), polisförordningen (2014:1104), budgetpropositionen och myndighetens regleringsbrev. En del av denna reglering kommer att redogöras för översiktligt nedan.

2 § polislagen innehåller följande uppräknning av Polismyndighetens uppgifter:

1. förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet och andra störningar av den allmänna ordningen eller säkerheten
2. övervaka den allmänna ordningen och säkerheten och ingripa när störningar har inträffat
3. utreda och beivra brott som hör under allmänt åtal
4. lämna allmänheten skydd, upplysningar och annan hjälp, när sådant bistånd lämpligen kan ges av polisen
5. fullgöra den verksamhet som ankommer på Polismyndigheten enligt särskilda bestämmelser.

I förordningen med instruktion för Polismyndigheten anges i 2 § 1 p. att myndigheten ska bedriva verksamheten på ett rättssäkert och enhetligt sätt.

I Polismyndighetens årsredovisning för 2022 görs följande sammanfattande bedömning av Polismyndighetens resultat (s. 16):

Polismyndighetens bedömning är att förtroendet för myndigheten är oförändrat under 2022 jämfört med 2021. Både förtroendet för polisens sätt att bedriva sitt arbete och förtroendet för rättsväsendet som helhet ökade något enligt Nationella trygghetsundersökningen (NTU).

När det gäller det brottsförebyggande arbetet anges i regleringsbrevet för 2023 att Polismyndigheten särskilt ska återrapporera

1. Vilka åtgärder som har vidtagits för att stärka det brottsförebyggande arbetet och hur det följs upp och utvärderas.
2. Antalet kommunpoliser, områdespoliser samt antalet anställda totalt som arbetar huvudsakligen med brottsförebyggande arbete och ingripandeverksamhet per polisregion. Redovisningen ska möjliggöra jämförelser med tidigare år.
3. Hur avvägningar och prioriteringar görs lokalt, mellan resurser avsatta för den planlagda brottsförebyggande verksamheten och den händelsestyrda ingripandeverksamheten, för att säkerställa kontinuitet i det brottsförebyggande arbetet.

I Polismyndighetens årsredovisning för 2022 (s. 18) bedömer myndigheten att resultatet för den brottsförebyggande verksamheten utvecklades positivt under 2022 jämfört med 2021. Antalet anställda som arbetar med brottsförebyggande arbete och ingripandeverksamheten på polisregionerna har ökat. Jämfört med 2021 minskade den anmälda brottsligheten i relation till folkmängden. Även utsattheten för brott mot enskild person minskade enligt NTU, vilket är positivt. Andelen hushåll som utsattes för brott enligt NTU var oförändrad.

I Tidöavtalet (s. 18 f.) beskrivs hur Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna i ett samarbetsprojekt om kriminalitet kommer att utarbeta och genomföra politiska reformer för att bekämpa och förebygga brott samt öka tryggheten. Under rubriken Ny socialtjänstlag och brottsförebyggande insatser för att bryta nyrekrytering anges följande:

Det brottsförebyggande arbetet ska prioriteras under nästa mandatperiod. Statens ansvar behövs här utökas. Socialtjänstlagen behöver reformeras och det brottsförebyggande arbetet samt arbetet att ta människor ur

kriminalitet ska tydliggöras och lagfästas. Fler öppna stödformer inrättas, exempelvis vid familjecentraler som finns idag och som byggs ut. Detta för att minska oron för kontakt med sociala myndigheter. Kommunernas brottsförebyggande arbete ska regleras i lag.

En nationell social insatsstyrka inrättas, som ska göra omvärldsanalys och förmedla beprövade metoder för att förebygga brott och utbilda socialsekreterare i att hantera unga som begår eller är i riskzonen för att begå brott. Det ska finnas en operativ funktion som kan användas på platser där kriminalitet och våld eskalerat eller där socialtjänsten är hårt ansträngd.

I fråga om polisens utredande arbete anges i regleringsbrevet att Polismyndigheten särskilt ska redovisa

1. Vilka åtgärder som har vidtagits för att öka antalet och andelen ärenden som redovisas till åklagare för beslut i åtalsfrågan.
2. Hur myndigheten arbetar för att förstärka förmågan att utreda grova våldsbrott med koppling till kriminella nätverk så att fler gärningspersoner kan lagföras.
3. Hur myndigheten har utvecklat och effektiviserat arbetet med att återta kriminellas brottsvinster samt säkerställt en förbättrad uppföljning på området.
4. Vilket arbete som bedrivs för att bekämpa våld mot barn och mäns våld mot kvinnor.
5. Hur införandet av ett permanent snabbförfarande i brottmål (snabbare lagföring) fortskrider.
6. Hur myndigheten säkerställer en kontinuerlig ökning av antalet fasta bevakningskameror till minst 1 600 vid utgången av 2024.
7. Vilka åtgärder som har vidtagits för att öka kapaciteten och effektiviteten i den forensiska processen och förkorta genomströmningstiderna vid i synnerhet Nationellt forensiskt centrum.
8. Hur den internationella verksamheten bidrar till metodutveckling, effektiv samverkan och operativa resultat.

I Polismyndighetens årsredovisning för 2022 (s. 48) bedömer myndigheten att resultatet för utredning och lagföring sammantaget utvecklades negativt under 2022 jämfört med 2021. Antalet ärenden som redovisades till åklagare och såväl redovisnings- som utredningsandelen minskade. Det beror till stor del på ett minskat ärendeinflöde, men också på en minskad andel inledda förundersökningar och en ökad andel nedlagda ärenden efter förundersökning. Antalet öppna ärenden ökade, vilket även det bidrog till den negativa utvecklingen. Medelgenomströmningstiden för redovisade ärenden och lagföringskvoten uppvisade dock en positiv utveckling.

I juli 2018 beslutade Polismyndigheten om en långsiktig och strategisk inriktning för verksamheten fram t.o.m. 2024, Strategi 2024 (PM 2018:23). I Strategi 2024 fastställs polisens vision, verksamhetsidé, långsiktiga mål och strategiska initiativ med sikte på 2024. Polisens långsiktiga mål syftar till att tydliggöra de huvudsakliga områden som myndigheten behöver sträva mot

under de kommande åren för att på lång sikt nå visionen Din polis – gör hela Sverige tryggt och säkert.

För 2024 har polisen enligt Strategi 2024 följande tre långsiktiga mål:

1. Framgångsrik brottsbekämpning och uppkläring.
2. Stark lokal närvaro.
3. Attraktiv arbetsplats och samarbetspartner.

I strategin har också fem strategiska initiativ identifierats. Initiativen handlar om att attrahera och behålla medarbetare, digitalisera, renodla och samverka, förbättra och framtidssäkra samt utveckla medborgarmötet.

Strategi 2024 har konkretiserats ytterligare genom Polismyndighetens strategiska verksamhetsplan 2020–2024 (PM 2019:41) som antogs i december 2019. Planen ses över årligen under planeringsperioden och reviderades senast i januari 2022.

Polismyndigheten understryker i verksamhetsplanen att tillgången till rätt kompetens är avgörande för med vilken takt och kvalitet Polismyndigheten kan nå de långsiktiga målen och öka antalet anställda till drygt 38 000 vid årsskiftet 2024/25. Polismyndigheten understryker också i planen att myndigheten har en viktig roll när det gäller både det brottsförebyggande och det brottsbekämpande arbetet. Myndigheten pekar samtidigt på att en samhällsutveckling med minskad brottslighet och ökad trygghet också förutsätter en väl fungerande samverkan med andra statliga myndigheter, kommuner, skolor, socialtjänst och näringslivet. I planen anges också att renodlingen av polisens uppdrag behöver fortsätta.

Utöver Strategi 2024 och den strategiska verksamhetsplanen finns ett antal styrdokument, bl.a. Polismyndighetens it-plan, Polismyndighetens kompetensförsörjningsplan, Polismyndighetens plan för utveckling av polisära metoder och utrustning 2021–2023, Polismyndighetens kommunikationsplan 2020–2024, Polismyndighetens arbetsmiljöstrategi och Polismyndighetens miljöplan 2021–2024.

Utifrån den strategiska verksamhetsplanen ska polisregioner och avdelningar utforma egna strategiska inriktningar för samma planeringsperiod. Delmål och nyckelaktiviteter i den strategiska verksamhetsplanen omhändertas i de strategiska inriktningarna utifrån lokal lägesbild, verksamhetsanalys, behovsanalys samt polisregionens och avdelningens specifika utvecklingsbehov. De strategiska inriktningarna kan även innehålla ytterligare målsättningar och aktiviteter som identifierats av polisregionen och avdelningen.

Polisens brottsförebyggande arbete

I mars 2017 presenterade regeringen det nationella brottsförebyggande programmet Tillsammans mot brott (skr. 2016/17:126). Syftet med programmet är att skapa förutsättningar för ett strukturerat och långsiktigt brottsförebyggande arbete i hela samhället. Programmet ska också bidra till att

stimulera och entusiasmera fler berörda aktörer att vidta brottsförebyggande åtgärder och att utveckla samverkan, såväl på nationell som på regional och lokal nivå. I en uppföljande skrivelse från december 2020, Redovisning av åtgärder i enlighet med målsättningarna i det nationella brottsförebyggande programmet Tillsammans mot brott (skr. 2020/21:63), redogör regeringen för åtgärder som har vidtagits och beslutats om i förhållande till de målsättningar för den brottsförebyggande arbetsprocessen och arbetets inriktning som beskrivs i programmet. I skrivelsen redovisas regeringens bedömning av arbetet hittills och den fortsatta inriktningen av det långsiktiga brottsförebyggande arbetet.

I mars 2022 publicerade Brottsförebyggande rådet (Brå) rapporten Det brottsförebyggande arbetet i Sverige – Nuläge och utvecklingsbehov 2022. Rapporten ingår i en serie årsrapporter som Brå sedan 2017 årligen tar fram på uppdrag av regeringen. Syftet är att ge en bild av det brottsförebyggande arbetet i Sverige men också att fördjupa beskrivningen av arbetet utifrån målsättningarna i programmet Tillsammans mot brott. I rapporten konstaterar Brå bl.a. att det under 2021 fortsatte och fördjupades flera nationella satsningar för att stärka det brottsförebyggande arbetet bl.a. inom gängrelaterad brottslighet, mäns våld mot kvinnor samt arbetet mot ekonomisk brottslighet mot välfärdsstaten. Åtgärder som vidtogs inom ramarna för satsningarna avsåg framför allt att stärka det förebyggande arbetet runt barn och unga som riskerar en kriminell livsstil. Många initiativ togs också för att stärka samhällets kontroll och tillsyn generellt. Bland de mest genomgripande nationella initiativen var lagförslaget om kommunalt ansvar för brottsförebyggande arbete. Flera andra nationella initiativ lyfter också kommunens betydelse för det brottsförebyggande arbetet, exempelvis inom avhopparverksamhet, och för att förebygga felaktiga utbetalningar av bidrag samt i den nya socialtjänstlagen. Sammanfattningsvis bedömer Brå att det är positivt att det brottsförebyggande arbetet i allt större utsträckning lyfts fram på samtliga nivåer – lokalt, regionalt och nationellt. Brå vill dock varna för att det, i kölvattnet av en större fokusering på kriminalpolitiska frågor generellt, kan finnas en risk att arbetet blir mindre kunskapsbaserat, om åtgärderna väljs utifrån en politisk, organisatorisk eller resursbesparande agenda snarare än ett kunskapsunderlag. Det brottsförebyggande arbetet ska vara kunskapsbaserat på alla nivåer – lokalt, regionalt och nationellt.

Snabbare lagföring

Genom lagändringar som trädde i kraft den 1 januari 2023 infördes ett permanent snabbförfarande i brottmål (prop. 2021/22:279, bet. 2022/23:JuU2, rskr. 2022/23:16) och i Polismyndighetens årsredovisning rapporteras att införandet av arbetsmetoden snabbare lagföring under 2022 pågick i delar av alla polisregioner (utom i polisregion Stockholm där metoden infördes fullt ut 2020). Av det totala antalet inkomna ärenden under 2022 hanterades drygt 3 procent i snabbare lagföring. För de 16 brottskoder som initialt var avsedda

för snabbare lagföring hanterades knappt 19 procent av det totala antalet inkomna ärenden i snabbare lagföring (s. 68).

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har återkommande behandlat motionsyrkanden om polisens effektivitet och riksdagen har, på utskottets förslag, riktat flera tillkännagivanden till regeringen, bl.a. om en effektivare polis (bet. 2015/16:JuU1 s. 49, rskr. 2015/16:106) samt om tydligare och mätbara mål (bet. 2017/18:JuU1, rskr. 2017/18:92). Det sistnämnda tillkännagivandet bedömdes som slutbehandlat under 2021.

Våren 2021 avstyrkte utskottet motionsyrkanden om ett tydligt ansvar för resultatredovisning och resultatuppföljning, effektivisering av Polismyndigheten och samordning i utredningsarbetet (bet. 2020/21:JuU23). Utskottet uttalade då följande (s. 22):

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning att en större effektivitet i polisorganisationen är av största angelägenhet. Som framgår har utskottet också efterfrågat tydliga och mätbara mål för verksamheten för att kunna öka effektiviteten och uppnå en större likvärdighet över landet när det gäller arbetssätt, brottsutredningars kvalitet och utredningsresultat. Detta kan även förväntas leda till bättre möjligheter att kunna följa resultaten på lokalnivå. Mot bakgrund av tidigare tillkännagivanden och vad som redovisats ovan om det arbete som pågår inom Polismyndigheten finns det enligt utskottet inte anledning att göra sådana tillkännagivanden som motionärerna efterfrågar i fråga om redovisning och uppföljning av resultat, effektivisering och samordning.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2020/21:395).

Vid behandlingen av regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om Polismyndighetens arbete i utsatta områden (skr. 2020/21:108) behandlade utskottet våren 2021 ett yrkande om att ge Polismyndigheten i uppdrag att stärka förmågan till bl.a. strategisk planering, styrning och verksamhetsutveckling, som är likalydande med det yrkande som nu behandlas i detta avsnitt (bet. 2020/21:JuU32 s. 6 f.). Utskottet fann inte skäl att ställa sig bakom förslaget och avstyrkte motionsyrkandet. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2020/21:399).

Våren 2022 behandlade utskottet motioner om Polismyndighetens styrning, uppföljning och utvärdering, ansvar för resultatredovisning, effektivisering av flöden, polisberedning och strategiskt arbete samt ledaransvar. Utskottet anförde följande (bet. 2021/22:JuU22 s. 22):

Större effektivitet i polisens verksamhet är, som utskottet tidigare har anfört, av största angelägenhet. Mot bakgrund av tidigare tillkännagivanden och vad som redovisats ovan om det strategiska arbete som pågår inom Polismyndigheten finns det enligt utskottet inte skäl att göra sådana tillkännagivanden som motionärerna begär i fråga om styrning inom myndigheten, uppföljning och utvärdering, resultatredovisning och lokal statistik. Utskottet avstyrker därmed motionerna [...].

Bland annat mot bakgrund av den pågående utbyggnaden av verksamheten med snabbare lagföring saknas det enligt utskottet anledning

att rikta ett sådant tillkännagivande om effektivisering av flöden till regeringen [...]. Motionsyrkandet avstyrks.

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning att det inte finns skäl att ställa sig bakom förslag om att ge Polismyndigheten i uppdrag att stärka förmågan till bl.a. strategisk planering, styrning och verksamhetsutveckling. Vidare är utskottet inte berett att ta initiativ med anledning av ett förslag om att inrätta en polisberedning. [...]

Slutligen anser utskottet att det inte har framkommit något som ger anledning för utskottet att ställa sig bakom förslaget om ökat ledaransvar [...]. Motionsyrkandet avstyrks.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2021/22:270).

Utskottets ställningstagande

Som utskottet tidigare har konstaterat är större effektivitet i polisens verksamhet av största angelägenhet. Även om det ökade antalet skjutningar och den övriga brottsligheten i samhället inte enbart är en angelägenhet för polisen är det tydligt att polisens brottsförebyggande och brottsutredande verksamhet behöver bli bättre än vad som är fallet i dag. Mot bakgrund av tidigare tillkännagivanden och vad som redovisats ovan om det strategiska arbete som pågår inom Polismyndigheten och med hänsyn till den satsning på brottsförebyggande arbete som aviseras i Tidöavtalet, finner dock utskottet att det inte nu finns anledning för riksdagen att rikta nya tillkännagivanden på detta område. Utskottet avstyrker motionerna 2022/23:63 (SD), 2022/23:244 (V) yrkandena 1–3, 2022/23:863 (C) yrkandena 14, 16, 24 och 26, 2022/23:954 (SD) yrkande 2, 2022/23:1217 (V) yrkandena 4 och 5, 2022/23:1316 (S) samt 2022/23:2139 (S) yrkandena 1–3, 11 och 12.

Antalet poliser och deras placering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om antalet poliser och deras placering.

Jämför reservation 10 (S), 11 (C), 12 (S), 13 (SD) och 14 (C).

Motionerna

Antalet poliser

I kommittémotion 2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkandena 8 och 9 efterfrågas ett nytt mål för antalet anställda vid Polismyndigheten 2032 som ska uppgå till 50 000, varav minst 34 000 ska vara poliser.

I kommittémotion 2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 12 föreslås att polistätheten i Sverige ska utökas till europeisk standardnivå.

Polisernas placering m.m.

I partimotion 2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 39 efterfrågas ett återupprättande av polisen närvaron på landsbygden genom fler poliser, återöppnade poliskontor, fler patrullerande poliser samt fler mobila polisenheter och kontor. Även i kommittémotionerna 2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 1 och 2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 13 samt i motionerna 2022/23:107 av Saila Quicklund (M), 2022/23:769 av Anna af Sillén (M), 2022/23:844 av Helena Lindahl och Daniel Bäckström (båda C) och 2022/23:1395 av Mathias Bengtsson (KD) begärs tillkännagivanden om att öka den polisiära närvaron på landsbygden.

I kommittémotion 2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 10 framhålls vikten av att polisen är långsiktigt och kontinuerligt närvarande i alla kommuner i Sverige. I yrkande 13 anser motionärerna att den polisiära närvaron i såväl utsatta områden som glesbygd ska öka.

I motion 2022/23:1179 av Teresa Carvalho m.fl. (S) efterfrågas fler poliser i yttre tjänst, framför allt i utsatta områden.

Bakgrund

Antalet poliser

Regeringen har satt upp ett mål om att Polismyndigheten ska växa med 10 000 fler anställda fr.o.m. 2016 t.o.m. 2024. Polismyndigheten har i en rad budgetar tillförts medel i syfte att möjliggöra denna expansion och i regleringsbrev fått återrapporteringskrav om hur arbetet med att uppnå målet går.

Under 2020 antog Polismyndigheten en tillväxtstrategi (PM 2020:9) och under 2021 togs en ny myndighetsöverskridande kompetensförsörjningsplan fram. Syftet med planen är att säkerställa en enhetlig och effektiv styrning av myndighetens kompetensförsörjningsarbete utifrån myndighetens behov.

I regleringsbrevet för 2023 anges att Polismyndigheten månatligen ska redovisa särskilda nyckeltal som visar personaltillväxten mot 2024. I detta ingår att tydliggöra prognoser över förväntat antal anställda, poliser respektive civila, för respektive år t.o.m. 2024.

I Polismyndighetens årsredovisning för 2022 (s. 112 f.) anges att Polismyndigheten i december 2022 hade 34 928 anställda. Det är en ökning med 717 personer jämfört med december 2021, varav 595 poliser och 122 civila. Antalet poliser var 21 981 och antalet civilanställda var 12 947 i december 2022. Sedan december 2020 har antalet poliser ökat med 1 039 personer. Samordnade åtgärder genomförs och följs kontinuerligt upp, nationellt och regionalt, för att säkerställa att myndigheten växer med rätt kompetenser för att klara uppdraget. Prioriterat under året har varit att attrahera, rekrytera, behålla och återanställa polisiär kompetens och specialistkompetens och, där det finns behov, påbörja kompetensväxling av civil kompetens. En utmaning har varit att förutse och planera för kommande behov av kompetensförsörjande åtgärder med tillräcklig framförhållning.

Vidare anför Polismyndigheten att rekryteringskapaciteten inte har kunnat matcha behovet under 2022. Orsakerna till det ökade behovet av rekrytering var flera men kan till stor del förklaras av den markanta ökningen av passansökningar. Ett antal åtgärder för att öka kapaciteten och takten i rekryteringsarbetet genomfördes under året. Rekryteringsresurserna har förstärkts, krav på chefer i verksamheten att tydligt prioritera bland sina rekryteringsärenden har införts och verksamheten i övrigt har i högre grad involverats i rekryteringsarbetet för att sammantaget öka myndighetens rekryteringskapacitet och rikta den mot de största behoven.

I budgetpropositionen för 2023 anfördes att polisen tillförs de ytterligare medel som Polismyndigheten uppgett att den behöver för att fortsätta expansionen mot målet om 10 000 fler polisanställda 2024. Det har även skapats förutsättningar för att utbilda fler poliser genom att antalet lärosäten som tillhandahåller polisutbildning ökat från tre till fem.

I juni 2021 beslutade regeringen att ge Brå i uppdrag att följa upp och analysera resursanvändningen inom Polismyndigheten och resultatet av anslagshöjningarna till myndigheten. I februari 2023 lämnades en delredovisning. Rapporten behandlar resursfördelning och personaltillväxt inom Polismyndigheten 2015–2022, i syfte att besvara frågan om Polismyndigheten förvaltat och styrt resursökningen i enlighet med regeringens intentioner (rapport 2023:2). I rapporten bedömer Brå att Polismyndigheten kommer att kunna nå målet om 10 000 fler polisanställda till slutet av 2024, men inte med bibehållen fördelning mellan antalet poliser och civilanställda. Utsatta områden har prioriterats i enlighet med regeringens direktiv; dock har den lokala nivån överlag inte tillförts resurser i den utsträckning som det var tänkt. Verksamheter på central nivå har ökat mer än lokalpolisområdena. Brå ska lämna ytterligare en delredovisning i oktober 2024 och uppdraget ska slutredovisas i mars 2026.

I december 2022 gav regeringen i uppdrag till Polismyndigheten att redovisa vilka åtgärder som behöver vidtas för att nå målet om en polistäthet som åtminstone motsvarar genomsnittet i Europeiska unionen. Av redovisningen ska framgå vilka åtgärder som behöver vidtas, av vem och vid vilken tidpunkt samt vilka förutsättningar som måste finnas för att nå målet så snart som möjligt. Redovisningen ska innefatta bedömningar avseende prövnings- och utbildningskapacitet liksom förmåga att på ett effektivt sätt integrera tillkommande personalresurser i verksamheten. Polismyndigheten ska senast den 31 mars 2023 lämna en redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Ju2022/03755).

Polisernas placering

Stark lokal närvaro är ett av Polismyndighetens tre långsiktiga mål för 2024 enligt den strategiska verksamhetsplanen. Enligt planen ska aktiviteter genomföras för att öka den polisiära närvaron i lokalsamhället, i hela landet. Delmålet om stark lokal närvaro ska bl.a. följas upp utifrån följande indikatorer: andelen

anställda respektive antalet anställda i ingripandeverksamheten på lokalpolisområdesnivå, antalet områdespoliser per 10 000 invånare samt tider för påbörjat uppdrag och beordrad patrull enligt prio 1-larm.

År 2016 fattade rikspolischefen ett beslut om att det ska finnas minst en områdespolis per 5 000 invånare i utsatta områden, särskilt utsatta områden och riskområden. Områdespoliserna ska arbeta fredat med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete till 70 procent av sin arbetstid.

Under våren 2020 gjorde Riksrevisionen en enkätundersökning i samtliga 32 lokalpolisområden för att följa upp beslutet, inom ramen för en granskningsrapport om polisens arbete i utsatta områden. Riksrevisionens granskning visar att beslutet att det ska finnas minst en områdespolis per 5 000 invånare i utsatta områden inte var genomfört i 10 av 32 lokalpolisområden (31 procent). Den högsta observationen var 7,1 fredade områdespoliser per 5 000 invånare och den lägsta var 0. Sammantaget motsvarar resultatet 1,9 områdespoliser, relaterat till den totala befolkningen i de utsatta områdena. Slutsatserna i Riksrevisionens granskning är att beslutet var genomfört sett till totalsumman områdespoliser som är fördelade över befolkningen i samtliga utsatta områden, men att det finns stora variationer mellan lokalpolisområdena (RiR 2020:20 Rätt insats på rätt plats – polisens arbete i utsatta områden, s. 51 f.).

I Polismyndighetens regleringsbrev för 2022 anges följande återrapporteringskrav:

Polismyndigheten ska redovisa hur den brottsförebyggande verksamheten bedrivs kunskapsbaserat och svarar mot problembilden. Polismyndigheten ska redogöra för vilka åtgärder som vidtas för att säkerställa en långsiktig och tydlig polisiär närvaro i hela landet. Polismyndigheten ska redogöra för hur resurser har fördelats för att uppnå en stark lokal närvaro i hela landet, med fler poliser i yttre tjänst. En redovisning ska lämnas av - antalet kommunpoliser per polisregion, - antalet områdespoliser per polisregion, och - antalet anställda totalt inom brottsförebyggande verksamhet och ingripandeverksamhet. Redovisningen ska möjliggöra jämförelser med tidigare år.

I Polismyndighetens årsredovisning för 2022 (s. 20 f.) anges bl.a. följande om återrapporteringskravet. Verksamheten i lokalpolisområdena är den som berör medborgarna allra mest och den står för en stor del av Polismyndighetens lokala närvaro. Här beskrivs utvecklingen av den polisiära närvaron både genom den samlade lokala resursen för brottsförebyggande arbete och ingripandeverksamheten (BF/IGV) samt genom att följa utvecklingen av områdespolisverksamheten och kommunpolisverksamheten. Under 2022 ökade antalet anställda inom verksamhetsområdet BF/IGV med 143 till 7 890 medarbetare (1,8 procent). Motsvarande ökning 2021 var 249 medarbetare. För att säkerställa en långsiktig och tydlig polisiär närvaro i hela landet kommer tillväxten av poliser att fortsätta och målet är att vid årsskiftet 2024/25 vara drygt 26 000 poliser. Polismyndighetens arbete med karriär- och

utvecklingsvägar har fortsatt under 2022. Målet är att fler ska välja att vara kvar i yttre tjänst under en längre tidsperiod.

Vad gäller områdespolisen är dess uppdrag är att arbeta kontaktskapande, gränssättande, brottsförebyggande och trygghetsskapande i ett utpekat geografiskt ansvarsområde. Under 2022 ökade antalet områdespoliser med 165 medarbetare till 1 252 områdespoliser (15,2 procent).

Tidigare riksdagsbehandling

Antalet poliser

Vad gäller motionsyrkanden om antalet poliser anförde utskottet under våren 2022 följande (bet. 2021/22:JuU22 s. 26 f.):

För att klara upp fler brott och kunna åtgärda problemen med gängkriminalitet, hög utsatthet för brott och en utbredd otrygghet i samhället är behovet av fler poliser stort. Riksdagen har i linje med detta också, på utskottets förslag, beslutat att Polismyndigheten i budgeten för tidigare och innevarande år ska få ökade resurser. Trots det står polisen inför stora utmaningar – polistätheten har minskat sedan 2010; på många platser i landet upplevs polisen som frånvarande och varje termin står utbildningsplatser tomma på polisutbildningen. För att komma till rätta med situationen menar utskottet att det behövs åtgärder som stärker Polismyndigheten på kort sikt, samtidigt som grundligt arbete behöver göras för att långsiktigt lösa problemen och stärka svensk polis.

Mot den bakgrunden anser utskottet att det finns skäl att införa ett nytt polismål som grundar sig på polistäthet snarare än ett bestämt antal poliser vid en viss angiven tidpunkt. Fördelen med ett sådant mål är att det svarar upp mot de behov som följer av en ökad befolkning. Enligt utskottets mening skulle en rimlig utgångspunkt för ett sådant mål kunna vara 300 poliser per 100 000 invånare, vilket är ungefär i linje med det nuvarande genomsnittet inom EU. I enlighet med detta anser utskottet att åtgärder behöver vidtas för att antalet poliser ska öka och uppgå till 30 000 så snart som möjligt. Vad utskottet nu har anförts bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Utskottet tillstyrker därmed motionerna [...].

Riksdagen ställde sig bakom utskottets förslag (rskr. 2021/22:270).

Tillkännagivandet är inte slutbehandlat (skr. 2022/23:75 s. 127).

Polisernas placering m.m.

Utskottet har vid flera tillfällen tidigare föreslagit tillkännagivanden till regeringen om betydelsen av en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet, senast hösten 2017, då utskottet anförde följande (bet. 2017/18:JuU1 s. 89 f.):

Utskottet vidhåller sin uppfattning om den lokala polisens betydelse. Den lokala polisen närvaron brister dock på många håll i landet och många poliser upplever att de egna resurserna inte räcker till. Lokalt arbetande poliser flyttas inte sällan till andra arbetsuppgifter som gränskontroller eller hantering av gängskjutningar och annan grov kriminalitet i andra delar av landet. Enligt utskottet ska man kunna känna trygghet i att polisen är

närvarande oavsett var i Sverige man bor. Poliserna ska vidare vara lokalt förankrade och de som bor i området ska veta vilka poliserna är. Med kontinuitet och erfarna poliserna som stannar länge i samma tjänst kan långsiktiga kontakter mellan poliserna och medborgarna skapas. Därmed underlättas det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Medborgarnas förtroende för polisen bygger på att man inte bara hinner med att bekämpa grov kriminalitet utan även s.k. vardagsbrottslighet som skadegörelse, stölder och buskörningar. [...] Även om riksdagens tidigare tillkännagivanden åter står som öppna anser utskottet att frågan är så angelägen att det finns anledning att åter uppmärksamma regeringen på vikten av en lokalt närvarande polis. Utskottet föreslår därför att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet och tillkänner detta för regeringen.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2017/18:92).

Tillkännagivandet är inte slutbehandlat (skr. 2022/23:75 s. 28 f.).

I förra årets betänkande om polisfrågor behandlades liknande yrkanden. Med hänvisning till vidtagna åtgärder och pågående arbete fann utskottet inte skäl att göra ett nytt tillkännagivande till regeringen om detta. Vidare vidhöll utskottet sin tidigare uppfattning att det bör vara upp till Polismyndigheten att bestämma hur poliserna ska placeras geografiskt i landet.

I samma betänkande avstyrkte utskottet motioner om fler poliserna i yttre tjänst då det enligt utskottet var upp till Polismyndigheten att bestämma fördelningen av poliserna mellan yttre och inre tjänst.

Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2021/22:JuU22 s. 22 f., rskr. 2021/22:270).

Utskottets ställningstagande

Som framgår av redogörelsen ovan har polisen tillförts resurser för att öka antalet poliserna, och myndigheten har också antagit en tillväxtstrategi samt en ny myndighetsöverskridande kompetensförsörjningsplan. Vidare har polisen ålagt ett månatligt återrapporteringskrav vilket innefattar att tydliggöra prognoser över förväntat antal anställda, poliserna respektive civila. Riksdagen har också sedan tidigare tillkännagett för regeringen att antalet poliserna ska öka och uppgå till det nuvarande genomsnittet inom EU per 100 000 invånare. Utskottet anser därför inte att det nu finns anledning till ytterligare ett tillkännagivande om antalet poliserna och avstyrker därför motionerna 2022/23:863 (C) yrkande 12 samt 2022/23:2139 (S) yrkandena 8 och 9.

Som utskottet tidigare anfört är det viktigt att det finns en lokalt förankrad, närvarande och synlig polis i hela landet. Samtidigt bör det vara upp till Polismyndigheten att närmare bestämma hur poliserna ska placeras geografiskt. Mot denna bakgrund, och då det tidigare tillkännagivandet om polisen i landet inte är slutbehandlat, anser utskottet inte att det finns skäl för riksdagen att göra något sådant tillkännagivande som motionärerna efterfrågar. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2022/23:107 (M), 2022/23:769 (M), 2022/23:844 (C), 2022/23:863 (C) yrkande 13, 2022/23:954

(SD) yrkande 1, 2022/23:1395 (KD), 2022/23:1672 (C) yrkande 39 samt 2022/23:2139 (S) yrkandena 10 och 13.

Även motion 2022/23:1179 (S) om fler poliser i yttre tjänst avstyrks.

Polisens inre organisation

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. beredskapspolis, polisens fjällräddning och djurskyddspoliser.

Jämför reservation 15 (C) och 16 (SD).

Motionerna

Beredskapspolis

I motion 2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 23 begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att återinrätta en beredskapspolis.

Polisens fjällräddning

I motion 2022/23:534 av Saila Quicklund (M) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheten att införa ett investeringsstöd för landets fjällräddare, och i yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheten att införa ett stöd för rekognoseringssturer för landets fjällräddare.

I motion 2022/23:643 av Anders W Jonsson och Elisabeth Thand Ringqvist (båda C) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att stärka förutsättningarna för fjällräddarna.

Specialenhet mot ungdomskriminalitet

I motion 2022/23:781 av Noria Manouchi (M) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att överväga att inrätta en specialenhet mot ungdomskriminalitet inom Polismyndigheten.

Djurskyddspolis

I kommittémotion 2022/23:992 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 5 och motion 2022/23:997 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 18 begärs ett tillkännagivande om att säkerställa kompetensförsörjningen avseende djurskydd inom polisen.

I motionerna 2022/23:507 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 1 och 2022/23:1129 av Richard Jomshof (SD) vill motionärerna se en utredning om införandet av en nationell djurskyddspolis.

I motion 2022/23:507 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 2 begärs en översyn av om djurskyddspolisen kan

samordnas centralt för att effektivisera arbetet och om den ska ansvara för vidare utbildning inom djurskyddsområdet.

Bakgrund

Den 1 januari 2015 ombildades polisen till en sammanhållen myndighet, Polismyndigheten. Polismyndigheten består i dag av sju polisregioner, fem gemensamma avdelningar, Nationella operativa avdelningen (Noa), Nationellt forensiskt centrum (NFC) och särskilda utredningar. De sju polisregionerna har ett helhetsansvar för polisverksamheten inom ett angivet geografiskt område. Ansvaret omfattar bl.a. utredningsverksamhet, brottsförebyggande verksamhet och service.

Arbetet i en polisregion leds av en regionpolischef. Inom varje polisregion finns vidare ett antal enheter och polisområden. Inom varje polisområde finns lokalpolisområden.

Enligt uppgifter från Regeringskansliet fanns det före omorganisationen 2015 olika grupper som handlade vissa specifika typer av brott vid landets 21 polismyndigheter. Dessa grupper kunde handlägga t.ex. narkotikabrott eller sexualbrott och inrättades självständigt av polismyndigheterna utifrån verksamhetens behov. Ett annat exempel på en specialenhet var tunnelbanepolisen i Stockholm. Dessa specialenheter upphörde vid omorganisationen. Vid Noa finns emellertid i dag vissa specialenheter som handlägger utredningar av vissa brottstyper som ska utredas på avdelningen.

Beredskapspolis

År 1986 skapades en beredskapspolisorganisation som förstärkning till polisen vid höjd beredskap och krig, vilken bemannades av civilpliktiga som lämnat krigsplaceringen vid Försvarsmakten.

Efter att Rikspolisstyrelsen framfört att beredskapspolisen inte längre behövdes gjorde regeringen i budgetpropositionen för 2012 bedömningen att organisationen borde avvecklas under budgetåret. I budgetpropositionen anges att detta inte hindrar att regeringen, vid höjd beredskap eller när regeringen beslutat om beredskapstjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt, vid behov återinför organisationen. Beredskapspolisen avvecklades genom att förordningen om beredskapspolisen upphävdes den 1 oktober 2012.

Frågan om beredskapspolis berörs i regeringens proposition Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30 s. 136). Regeringen konstaterar att kraven på polisiär verksamhet kommer att öka inför och under ett krig. Ett försämrat säkerhetspolitiskt läge, höjd beredskap och krig kommer också att kräva resurser för bevakning av skyddsobjekt och annan samhällsviktig verksamhet. Regeringen noterar att det är mot denna bakgrund Försvarsberedningen har föreslagit att en förstärkningsresurs till polisen ska upprättas (Ds 2017:66 s. 156 f.).

Den 22 juli 2021 gav regeringen Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i uppdrag att översiktligt bedöma och redovisa behovet av

personalförstärkningar inom bevakningsansvariga myndigheter, kommuner, regioner och näringslivet för att nödvändig verksamhet ska kunna upprätthållas vid höjd beredskap och krig. MSB skulle bedöma var det finns behov av särskilda åtgärder för att säkra personalbehoven inom de verksamhetsområden som är av central betydelse för att uppnå målet med det civila försvaret. Uppdraget redovisades den 29 april 2022, och MSB gör bedömningen att det, utifrån inkomna analysunderlag, inte går att ge ett heltäckande svar avseende vilka behov av personalförstärkningar som kommer att uppstå vid höjd beredskap och ytterst krig. Detta anges bero dels på att det saknas analyser för ett stort antal områden och funktioner som får förmodas vara av ”central betydelse för att uppnå målet med det civila försvaret”, och dels på att identifieringen av totalförsvarsviktig verksamhet, alltså vad som ska fortsätta bedrivas och vad som kan prioriteras ned i en situation med höjd beredskap och krig, inte verkar ha gjorts för flera områden och funktioner. MSB konstaterar trots det att stora personalbehov kan komma att uppstå inom ett antal områden, men polisens roll och frågan om beredskapspolis nämns inte särskilt i rapporten.

Polisens fjällräddning

Sedan den 1 januari 2018 är polisens fjällräddning en nationell resurs och ianspråkats efter begäran till polisregion Nords regionledningscentral. Polisens fjällräddning omfattar 400 uppdragsanställda fjällräddare placerade på ett trettioal orter i fjälläna. I polisens fjällräddning finns även specialräddningsgrupper med kompetens för höghöjdsräddningar i samverkan med helikopter samt grotrräddningsgruppen.

Djurskyddspolis

Den 1 juni 2018 trädde nya regler i kraft som syftade till att renodla polisens arbetsuppgifter genom att flytta sådana uppgifter på djurområdet som inte kräver polisens särskilda befogenheter och kompetens till länsstyrelserna (prop. 2016/17:224, bet. 2017/18:JuU6, rskr. 2017/18:145). Polismyndigheten har inte längre det huvudsakliga ansvaret enligt djurskyddslagen (1988:534) för att transportera, förvara, sälja, skänka bort eller låta avliva djur och för att därefter administrera kostnader som detta har medfört. Vidare ska länsstyrelserna ta emot underrättelser om att någon har avlivat ett svårt sjukt eller skadat djur enligt djurskyddslagen. De flesta av arbetsuppgifterna enligt lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter har också flyttats till länsstyrelserna. Polismyndigheten har dock även fortsättningsvis rätt att fatta beslut om omedelbara omhändertaganden av djur och ansvarar för att i ett inledande skede verkställa dessa omhändertaganden. Polismyndigheten beslutar även om omedelbart omhändertagande av en hund om det är nödvändigt för att förhindra att den orsakar skada eller avsevärd olägenhet.

Tidigare riksdagsbehandling

Beredskapspolis

Våren 2021 föreslog utskottet ett tillkännagivande till regeringen om att inrätta en beredskapspolis (bet. 2020/21:JuU23). Utskottet anförde följande (s. 34 f.):

Beredskapspolisen avvecklades 2012 efter att endast ha använts i begränsad omfattning. Utskottet konstaterar att det säkerhetspolitiska läget i Sverige har försämrats sedan dess, den organiserade brottsligheten har ökat och landet har ställts inför flera samhällskriser. Mot denna bakgrund anser utskottet att det är motiverat att på nytt inrätta en beredskapspolis. Utskottet noterar att Försvarsberedningen redan 2017 föreslog att en sådan förstärkningsresurs till polisen skulle utformas för situationer då beslut om beredskapshöjningar eller höjd beredskap har fattats. Utskottet anser är det är angeläget att detta arbete inte längre fördröjs utan skyndsamt påbörjas. Vidare anser utskottet att det finns goda skäl för att beredskapspolisen även ska kunna användas i fredstid och det bör därför utredas hur beredskapspolisen kan fungera som en förstärkningsresurs till polisen i fler situationer, t.ex. vid olyckor, störningar av allmän ordning och säkerhet, gränskontroller och trafikkontroller.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2020/21:395).

Även i förra årets motionsbetänkande föreslog utskottet ett tillkännagivande om en beredskapspolis. Med beaktande av det försämrade säkerhetspolitiska läget i Europa ville utskottet understryka vikten av att arbetet intensifierades. Utskottet ansåg därför att det fanns skäl att rikta ett nytt tillkännagivande till regeringen i frågan, vilket riksdagen ställde sig bakom (bet. 2021/22:JuU22 s. 27 f., rskr. 2021/22:270).

Tillkännagivandena är inte slutbehandlade (skr. 2022/23:75 s. 96 och 127 f.).

Polisens fjällräddning

Skatteutskottet behandlade förra året motionsyrkanden om villkoren för fjällräddare med samma innebörd som de nu aktuella yrkandena. Utskottet anförde att det är viktigt att frivilligarbetare inom t.ex. fjällräddningen tillförsäkras goda villkor, men att skapa undantagsregler för vissa grupper på skatteområdet leder i längden till ett alltför komplicerat skattesystem. Motionerna avstyrktes och riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2021/22:SkU13 s. 36 f., prot. 2021/22:82).

Djurskyddspolis

Utskottet har flera gånger tidigare behandlat yrkanden om att inrätta en nationell djurskyddspolis. Våren 2019 konstaterade utskottet att det flera gånger tidigare avstyrkt motioner om att inrätta en nationell djurskyddspolis och att djurskyddspolisen ska samordnas centralt. Utskottet noterade också att riksdagen antagit regeringens förslag om att flytta sådana uppgifter på djurområdet som inte kräver polisens särskilda befogenheter och kompetens till länsstyrelserna i syfte att renodla polisens arbetsuppgifter. Mot denna

bakgrund avstyrkte utskottet motionsyrkandena. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2018/19:JuU10 s. 44 f., rskr. 2018/19:191).

Hösten samma år behandlades liknande motioner. Utskottet anförde då att det ingen gjorde någon annan bedömning än tidigare och motionerna avstyrktes, vilket riksdagen ställde sig bakom (bet. 2019/20:JuU1 s. 87 f., rskr. 2019/20:103).

Därefter har liknande motioner behandlats förenklat (bet. 2020/21:JuU23 och bet. 2021/22:JuU22).

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har sedan tidigare riktat tillkännagivanden till regeringen om att återinrätta en beredskapspolis, senast för ett år sedan. Även om omvärldsläget inte har förbättrats sedan dess finner utskottet inte att det nu finns anledning att rikta ytterligare ett tillkännagivande i frågan till regeringen. Utskottet avstyrker därför motion 2022/23:863 (C) yrkande 23.

När det gäller fjällräddares ekonomiska förutsättningar står utskottet bakom den bedömning som skatteutskottet gjorde förra året, och anser inte att det finns anledning att ta något initiativ med anledning av motionerna 2022/23:534 (M) yrkandena 2 och 3 samt 2022/23:643 (C) yrkande 2. Dessa motioner avstyrks.

Utskottet gör inte heller någon annan bedömning än tidigare i fråga om djurskyddspoliser. Motionerna 2022/23:507 (SD) yrkandena 1 och 2, 2022/23:992 (SD) yrkande 5, 2022/23:997 (SD) yrkande 18 och 2022/23:1129 (SD) avstyrks.

Vad gäller en specialenhet mot ungdomskriminalitet anser utskottet att det är en fråga för Polismyndigheten att inrätta eventuella specialenheter och fördela arbetet inom myndigheten utifrån verksamhetens behov. Motion 2022/23:781 (M) yrkande 3 avstyrks.

Intern tillsyn m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. utökad nödvärnsrätt för poliser och en polisombudsman.

Jämför reservation 17 (SD) och 18 (V).

Motionerna

Polisers nödvärnsrätt m.m.

I kommittémotion 2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 10 begärs en utökad nödvärnsrätt för poliser. Motionärerna anser att det borde göras en översyn av regleringen av polisens våldsanvändning i syfte att

polisiära ingripanden ska kunna ske utan att våldsanvändningen är för mjuk eller för hård.

I motion 2022/23:511 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkas att hanteringen av poliser som har använt sina tjänstevapen i nödvärn eller för att oskadliggöra ett hot ändras så att de inte utan skäl misstänks för tjänstefel. Motionärerna anför att det är orimligt att det rutinmässigt registreras som ett eventuellt tjänstefel när poliser använder sina vapen.

Tillsyn över polisen m.m.

I motion 2022/23:366 av Niels Paarup-Petersen (C) begärs en utredning om hur en lex Ahmed kan införas för polisen. Motionären anför att Ahmed Obaid sköts till döds i Malmö i januari 2017 och att mordet fortfarande är olöst. Fallet är bara ett av många där polisen inte utfört det arbete den ska och även själv hade velat. På motsvarande sätt som t.ex. lex Maria-systemet i sjukvården bör polisen låta införa ett system där misstag utreds och lärdomar kan dras av detta.

I kommittémotion 2022/23:244 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör inrätta en polisombudsman i syfte att stärka allmänhetens förtroende för polisen.

Bakgrund

Om polisens vålds- och vapen användning

Enligt 10 § polislagen får en polis, i den mån andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, under vissa förutsättningar använda våld i sin tjänsteutövning. Våld får t.ex. användas om polisen möts med våld eller hot om våld eller om åtgärden i annat fall är oundgängligen nödvändig för att upprätthålla den allmänna ordningen eller säkerheten och det är uppenbart att den inte kan genomföras utan våld. Allmänna principer för polis ingripanden, bl.a. om proportionalitet, finns i 8 § polislagen.

En polis har även samma rätt som andra att i enlighet med bestämmelserna i 24 kap. brottsbalken bruka våld i nödvärns- och nödsituationer. En gärning som någon begår i nödvärn utgör brott endast om den med hänsyn till angreppets beskaffenhet, det angripnas betydelse och omständigheterna i övrigt är uppenbart oförsvarlig. Rätt till nödvärn föreligger mot bl.a. ett påbörjat eller överhängande brottsligt angrepp på en person eller egendom. Det finns även en bestämmelse som säger att om någon i ett fall där bestämmelsen om nödvärn eller 10 § polislagen är tillämplig har gjort mer än vad som är medgivet, ska han eller hon ändå vara fri från ansvar, om omständigheterna var sådana att han eller hon svårligen kunde besinna sig.

Enligt 28 § polislagen ska protokoll föras över ingripanden som innebär att man har använt skjutvapen. Ett sådant protokoll ska innehålla uppgifter om skälen för åtgärden.

I fråga om att använda skjutvapen finns det särskilda föreskrifter i kungörelsen (1969:84) om polisens användning av skjutvapen. Om det föreligger en rätt till nödvärn enligt 24 kap. 1 § brottsbalken får en polis använda skjutvapen för att avvärja svårare våld mot polisen själv eller någon annan eller ett hot som innebär en trängande fara för sådant våld. Vidare får en polis använda skjutvapen för att bl.a. gripa personer som är misstänkta för vissa allvarigare brott eller hindra någon från att rymma, om det är nödvändigt att ingripa omedelbart. Innan en polis använder ett skjutvapen ska han särskilt beakta risken för att någon utomstående skadas. Skottlossning inom områden där många människor bor eller vistas ska i det längsta undvikas. Vid skottlossning mot en person ska det eftersträvas att endast tillfälligtvis oskadliggöra honom eller henne. En polis som har avlossat skott ska skyndsamt underrätta en förman vid den berörda ledningscentralen vid Polismyndigheten och lämna en rapport om händelsen till den berörda regionpolischefen eller avdelningschefen.

I Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd (PMFS 2016:5, FAP 104-2) om polisens skjutvapen m.m. finns närmare bestämmelser om hur man ska rapportera. I de allmänna råden anges vidare bl.a. att skjutvapen är ett hjälpmedel som innebär en synnerligen kraftig våldsanvändning och som i princip är avsett för situationer där sådant våld måste användas som en yttersta utväg för att lösa en tjänsteuppgift.

Om det uppstår en misstanke om att en anställd inom Polismyndigheten har begått ett brott ska det utredas av Polismyndighetens avdelning för särskilda utredningar. Alla ärenden som kommer in till avdelningen ska lämnas över till en åklagare som beslutar om en förundersökning ska inledas eller inte. Detta regleras i förordningen (2014:1106) om handläggning av ärenden om brott av anställda inom polisen och vissa andra befattningshavare. Förordningen gäller vid handläggning av ärenden där det i en anmälan har påståtts att en anställd inom polisen har gjort sig skyldig till något brott som har samband med anställningen eller på något annat sätt har handlat felaktigt i sin myndighetsutövning eller en person har skadats allvarligt antingen under vistelse i en polisarrest eller genom något som en anställd inom polisen har gjort i anställningen, eller det i något annat fall kan bli fråga om att inleda förundersökning mot en anställd inom polisen för brott som har samband med anställningen.

Tillsyn av polisen

Inom Polismyndigheten finns flera enheter och råd som på olika sätt arbetar med frågor som rör tillsyn och insyn.

Internrevisionen, som är en fristående enhet direkt underställd rikspolischefen, granskar och lämnar förslag till förbättringar av myndighetens process för intern styrning och kontroll. Rikspolischefen beslutar om en revisionsplan som listar vilka områden och verksamheter som ska granskas. Revisionsplanen tas fram utifrån de riskanalyser som internrevisionen gör. Utifrån

granskningen lämnar internrevisionen rekommendationer och berörd verksamhet tar fram förslag på förbättrande åtgärder. Resultatet av granskningarna, rekommendationerna och rikspolischefens beslut om åtgärder redovisas i revisionsrapporter.

Tillsynsenheten har sin organisatoriska placering vid rikspolischefens kansli, med rikspolischefen som direkt ansvarig för verksamheten. Tillsynsenheten ska självständigt och oberoende granska att myndighetens verksamhet bedrivs rättssäkert och författningsenligt samt i enlighet med interna styrdokument och fastställda arbetsmetoder.

Insynsrådets roll i Polismyndigheten är att utöva allmänhetens insyn i verksamheten och ge rikspolischefen råd. Ledamöterna i insynsråden utses av regeringen efter nominering av riksdagspartierna.

Etiska rådet ska bistå Polismyndigheten i frågor som kräver särskilda etiska överväganden, t.ex. om polisens användning av våld eller olika vapen.

Polisorganisationskommittén hade bl.a. till uppgift att utreda behovet av ett fristående organ som ska granska såväl polisens verksamhet, inklusive den verksamhet som Säkerhetspolisen bedriver, som Kriminalvårdens verksamhet. Kommittén redovisade uppdraget om granskning av polisen i betänkandet Tillsyn över polisen (SOU 2013:42). I betänkandet föreslogs att en fristående tillsynsmyndighet skulle kontrollera att polisens verksamhet uppfyller de krav som följer av lagar och andra bindande föreskrifter. Kommittén föreslog sedan i sitt slutbetänkande Tillsyn över polisen och Kriminalvården (SOU 2015:57), som överlämnades till regeringen 2015, att den nya myndigheten även skulle ha tillsyn över Kriminalvården. Betänkandet bereds fortfarande inom Regeringskansliet.

I budgetpropositionen för 2017 anförde regeringen bl.a. följande om tillsynen över Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Kriminalvården (prop. 2016/17:1 utg.omr. 4 s. 49):

Polisens och Kriminalvårdens långtgående befogenheter att ingripa i enskildas liv förutsätter en effektiv och kontinuerlig tillsyn av myndigheternas verksamhet, såväl intern som extern. Delar av den statliga tillsynen behandlas för närvarande av Tillitsdelegationen (dir. 2016:51) och i ett uppdrag till Statskontoret (Fi2015/00132/SFÖ). Regeringen kommer därutöver att i särskild ordning, i samband med en bred översyn, att analysera hur tillsynen inom rättsväsendet bäst kan bedrivas. Regeringen avsätter, i avvaktan på en samlad bedömning av tillsynens utformning, medel för att förstärka såväl den interna som den externa tillsynen. Vid Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Kriminalvården inrättas tillsynsorgan direkt under myndighetsledningen. Vidare ges Justitiekanslern (JK) möjlighet att utöka sin extraordinära tillsyn, vilket kommer att kunna innebära att tillsynen över bl.a. polisen och Kriminalvården ökar. Regeringen föreslår därför att JK tillförs medel för att myndigheten ska kunna öka sina personella resurser.

Enligt Brås nationella trygghetsundersökning 2022 (Rapport 2022:9 s. 17) är andelen av befolkningen (16–84 år) som har stort förtroende för polisens sätt att bedriva sitt arbete 59 procent, vilket är det högst uppmätta sedan mätningarna startade.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat motioner med samma lydelse som de nu aktuella yrkandena. Vad gäller polisens nödvärnsrätt och dess vapen-användning anförde utskottet under våren 2019 att skjutvapen är ett hjälpmedel som innebär en synnerligen kraftig våldsanvändning och som i princip är avsett för situationer där sådant våld måste användas som en yttersta utväg. Utskottet ansåg därför att det var viktigt att det fanns rutiner för att följa upp vad som har skett när en polis har avlossat sitt tjänstevapen. Utskottet fann vidare att det befintliga regelverket i dessa var ändamålsenligt och motionerna avstyrktes.

Utskottet fann i samma betänkande att det inte framkommit tillräckliga skäl för att föreslå ett tillkännagivande om att införa en ”lex Maria” för polisen och motionen avstyrktes.

Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2018/19:JuU10 s. 79 f., rskr. 2018/19:191).

Ett liknande motionsyrkande om att införa en ”lex Sarah” avstyrktes av utskottet våren 2020, vilket riksdagen ställde sig bakom (bet. 2019/20:JuU25 s. 60 f., rskr. 2019/20:256)

Därefter har utskottet behandlat motsvarande yrkanden genom förenklad beredning (bet. 2020/21:JuU23 och bet. 2021/22:JuU22).

Våren 2022 behandlade utskottet en motion om att inrätta en polisombudsman. Utskottet konstaterade att frågan om tillsyn över rättsväsendet är omfattande och att det pågår beredningsarbete i Regeringskansliet. Utskottet vidhöll sin tidigare uppfattning att det inte fanns anledning att föregripa detta arbete och noterade vidare att det inom Polismyndigheten finns flera enheter och råd som på olika sätt arbetar med frågor som rör tillsyn och insyn. Mot denna bakgrund var utskottet inte berett att ställa sig bakom förslag om bl.a. en polisombudsman. Motionen avstyrktes och riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2021/22:JuU22 s. 34 f., rskr. 2021/22:270).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin uppfattning att det befintliga regelverket för polisens nödvärnsrätt och vapen-användning är ändamålsenligt utformat och avstyrker därför motionerna 2022/23:511 (SD) och 2022/23:954 (SD) yrkande 10.

Med hänsyn till den tillsyn av rättsväsendet som redan finns anser utskottet inte heller att det finns skäl att införa ett lex Maria-liknande system eller en polisombudsman. Motionerna 2022/23:244 (V) yrkande 7 och 2022/23:366 (C) avstyrks.

Polisutbildningen, arbetsvillkor och rekrytering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om bl.a. polisutbildningen och karriärmöjligheter.

Jämför reservation 19 (SD), 20 (C), 21 (S) och 22 (SD).

Motionerna

Polisutbildningen

I kommittémotion 2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkandena 4 och 6 vill motionärerna se höjda antagningskrav till och en utvärdering av polisutbildningen. Vidare begär motionärerna att positiv särbehandling och kvotering vid rekryteringen till Polismyndigheten ska slopas (yrkande 5).

I kommittémotion 2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 25 begärs ett tillkännagivande om att införa ett ökat akademiskt inslag i polisutbildningen.

I motion 2022/23:786 av Johan Hultberg (M) yrkande 3 begärs att antalet distansplatser på polisutbildningen ska utökas. Motionären efterfrågar också en översyn av hur distansutbildningen kan göras mer attraktiv för sökande.

I motion 2022/23:1692 av Helena Gellerman (L) efterfrågas en kortare polisutbildning för akademiker med minst treårig relevant utbildning.

Arbetsvillkor

I kommittémotion 2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 14 begärs ett tillkännagivande om att polisernas arbetsvillkor ska fortsätta att förbättras.

Karriärmöjligheter

I kommittémotion 2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 7 efterfrågas fler karriärvägar där de poliser som utmärker sig har möjlighet att avancera till högre positioner.

I motion 2022/23:1094 av Alexandra Anstrell och Maria Stockhaus (båda M) vill motionärerna se en översyn av karriärmöjligheter för poliser i yttre tjänst.

Rekrytering av norska poliser

I motion 2022/23:786 av Johan Hultberg (M) yrkande 1 vill motionären låta se över möjligheten att anställa norska poliser i Sverige.

Bakgrund

Polisutbildningen

Polisutbildningen omfattar fyra terminers heltidsstudier och sex månaders aspiranttjänstgöring i en polisregion. Sedan januari 2019 finns utbildningen på fem platser i Sverige: Umeå universitet, Södertörns högskola, Högskolan i Borås, Linnéuniversitetet i Växjö och Malmö universitet. Det finns även möjlighet att studera utbildningen på distans. Distansutbildningen är på heltid med ca 40 studietimmar per vecka och schemalagda aktiviteter måndag till fredag. Fyra till fem veckor per termin består av närstudieveckor med färdighetsträning och andra moment där polisiärt material, polisiära system eller särskilda utbildningslokaler behövs. Dessa lärarledda moment måste utföras på campus och kan inte göras hemifrån.

Regeringen tillsatte i mars 2015 en utredning som skulle föreslå hur polisutbildningen kan utformas som en högskoleutbildning. Utredningen överlämnade betänkandet Polis i framtiden – polisutbildningen som högskoleutbildning (SOU 2016:39) i maj 2016. Enligt utredningens förslag ska grundutbildningen till polis omformas till en högskoleutbildning som leder till en yrkesexamen med namnet polisexamen. Omfattningen ska vara 180 högskolepoäng, motsvarande tre års heltidsstudier. Studenterna ska genomföra en verksamhetsförlagd del av utbildningen som ska vara lika lång som den nuvarande aspiranttjänstgöringen och omfatta 37,5 högskolepoäng, vilket motsvarar 25 veckors studier. Betänkandet bereds fortfarande i Regeringskansliet.

I Polismyndighetens årsredovisning för 2022 (s. 113 f.) anges att arbetet med att utveckla formerna för att utbilda poliser har fortsatt under året, både för att bidra till polistillväxten och för att möta behovet av specialister med polisiär kompetens. Utöver grundutbildningen till polis finns en funktionsinriktad polisutbildning för specialister och civila polisanställda. En verksamhetsintegrerad inriktning av den funktionsinriktade polisutbildningen har startats under 2022. Även en pilotomgång av traineeprogram för att utbilda akademiker inom det kriminaltekniska och it-forensiska området till poliser har startats. Ett antal åtgärder för att öka kapaciteten och takten i rekryteringsarbetet genomfördes under året.

Ett kvalitetssystem för polisutbildningen har införts i samarbete mellan Polismyndigheten och de lärosäten som bedriver polisutbildning. Syftet är att säkerställa kontinuerlig uppföljning, utvärdering och kvalitetsutveckling av polisutbildningen. Kvalitetssystemet innefattar bl.a. systematiska uppföljningsdialoger med lärosätena samt fördjupad årlig uppföljning och utvärdering av hur det första steget från en persons intresse för polisyrket leder till kompetenta poliser i aktiv tjänst.

Under 2020 gjorde Polismyndigheten en översyn av kravutbildningen till polisutbildningen, som bl.a. resulterade i förändringar när det gäller de psykologiska och de medicinska kraven. Sökande bedöms av Plikt- och provningsverket enligt den nya kravprofilen sedan den 21 mars 2022.

Arbetsvillkor och karriärmöjligheter

I Polismyndighetens årsredovisning för 2022 (s. 116) anges följande om lönebildning:

Utgångspunkten för den ordinarie lönerevisionen 2022 har varit att fokusera på medarbetares goda prestationer, oavsett polisiär eller civil kompetens.

De senaste åren har en uppvärdering av polisyrket varit ett särskilt fokus för lönesatningar. Med hänvisning till detta har de extra medel till polislöner som beslutades i 2022 års statsbudget, som innebar 400 miljoner kronor i ökat anslag, varit föremål för en dialog med framförallt Polisförbundet. Dialogen har utmynnat i en överenskommelse med den övergripande innebörden att de tillkommande löneandelarna ska gå till poliser som använder sin polisiära kompetens till gagn för verksamheten utifrån polisregionernas och avdelningarnas behov. Genomförandet av polislönesatningen har i vissa delar inneburit utmaningar i förhållande till civilanställda med jämförbara arbetsuppgifter.

Vidare anförs att en förutsättning för att framgångsrikt kompetensförsörja verksamheten är att myndigheten är en attraktiv arbetsgivare och har en arbetsgivarpolitik med tydligt fokus på verksamhetens behov, ändamålsenliga anställningsvillkor och en betryggande arbetsmiljö. Faktorer som stärker viljan att stanna kvar som medarbetare är också de som lockar nya medarbetare.

Myndigheten genomförde i april 2022 för andra gången en undersökning av polisanställdas syn på Polismyndigheten som en attraktiv arbetsplats. Årets index ligger på 7,0 (på en tiogradig skala) vilket kan jämföras med 2021 års resultat på 7,1. Resultatet bedöms sammantaget som oförändrat, då skillnaden är så liten att den inte räknas som statistiskt säkerställd. Resultatet visar att karriär- och utvecklingsvägar samt organisatorisk och social arbetsmiljö är de viktigaste områdena att satsa på för att stärka Polismyndigheten som en attraktiv arbetsgivare och behålla medarbetare. Högst värden får polisens uppdrag, upplevelsen av meningsfulla och utvecklande arbetsuppgifter med bra förutsättningar att utföra sina arbetsuppgifter tillsammans med kompetenta kollegor. Poliser upplever att de är mindre nöjda med lönen än 2021, och polisanställda vid både polisregioner och avdelningar uppger något lägre intentioner att stanna kvar inom Polismyndigheten.

Under rubriken Karriär och utvecklingsvägar anges följande (s. 117):

Arbetet med karriär och utvecklingsvägar för poliser som arbetar i den yttre verksamheten och med det brottsförebyggande arbetet i lokalpolisområden har fortsatt. Under året har den utvecklade kompetensprofil, som beslutades 2021 för dessa personalkategorier, reviderats. Den beaktar nu både den lokala problembilden och det myndighetsgemensamma perspektivet och fungerar som styrmedel och stöd för kompetensplanering vid rekrytering och kompetensutvecklingsinsatser. Stödmaterial att använda för dialog vid utvecklingssamtal har tagits fram under året. Systematiken tydliggör möjliga utvecklingsvägar, så att medarbetare kan vara kvar i yttre verksamhet och kompetensutveckla sig inom den stora bredd av arbetsuppgifter som ingår i ett lokalpolisområde, genom att bygga på den grundläggande kompetensen

och på så sätt göra karriär. Detta ska bidra till att poliser kan fortsätta att utvecklas och ändå stanna kvar i lokalpolisområden och särskilt utsatta områden.

Rekrytering

Endast svenska medborgare får ha anställning som polisman (5 § lagen [1994:260] om offentlig anställning). Nordiska medborgare måste ha varit bosatta minst två år i Sverige för att kunna ansöka om svenskt medborgarskap (11 § första stycket 4 a lagen [2001:42] om svenskt medborgarskap). För övrig personal vid Polismyndigheten finns inga direkta krav på svenskt medborgarskap, om det inte är fråga om en säkerhetsklassad anställning.

Tidigare riksdagsbehandling

Våren 2020 behandlades motioner om polisutbildningens utformning (bet. 2020/21:JuU23 s. 37 f.). Utskottet anförde att frågan har varit föremål för översyn i Polisutbildningsutredningen och att frågan alltjämt bereds i Regeringskansliet. Motionerna avstyrktes.

Utskottet behandlade även ett motionsyrkande om den funktionsinriktade polisutbildningen. Utskottet såg positivt på att en sådan hade inrättats och ansåg att den utgjorde ett viktigt komplement till polisutbildningen för att kunna säkerställa att myndigheten har tillgång till rätt kompetens. Mot bakgrund av att endast ett drygt år hade förflutit sedan utbildningen inrättades ansåg utskottet att det inte fanns skäl att ta initiativ i frågan och motionsyrkandet avstyrktes.

Utskottet behandlade även två motionsyrkanden om riktade satsningar mot poliser i yttre tjänst. Utskottet noterade att de höjda anslag som Polismyndigheten hade tilldelats för tidigare och innevarande år skapade utrymme för särskilda lönesatsningar. Vidare noterade utskottet att polisen ålagt åiterrapporteringskrav i sitt regleringsbrev. Utskottet avstyrkte motionsyrkandena med hänvisning till att lönebildningsprocessen i vederbörlig ordning bör skötas av arbetsmarknadens parter.

Vad gällde ett motionsyrkande om att rekrytera norska poliser noterade utskottet att Polismyndigheten inte hade gjort någon begäran till regeringen om lagändringar i syfte att kunna rekrytera norska poliser, och motionen avstyrktes.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2020/21:395).

Även våren 2021 behandlades yrkanden om polisens anställningsvillkor i utskottets betänkande om åtgärder för att förbättra polisens effektivitet (bet. 2020/21:JuU41 s. 25 f.). Utskottet föreslog då ett tillkännagivande till regeringen om förbättrade anställningsvillkor för poliser och anförde följande:

Bristen på kvalificerade sökande till polisutbildningen är i dag enligt utskottet ett av de allvarligaste hindren mot att öka antalet poliser. Vidare måste duktiga poliser förmås att stanna kvar i yrket.

De förstärkningar som gjorts av polisens villkor är bra men enligt utskottet otillräckliga. Det behövs därför en bred översyn av olika sätt att

långsiktigt förstärka polisyrkets attraktivitet. Det kan t.ex. handla om att förbättra de långsiktiga karriärmöjligheterna för poliser genom att införa fler specialtjänster och andra befordrande tjänster och att göra anställningsvillkoren för poliser mer konkurrenskraftiga. Regeringen bör se till att en sådan översyn görs omgående. Utskottet föreslår därför att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en bred översyn av olika sätt att långsiktigt förstärka polisyrkets attraktivitet och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2020/21:389).

Liknande motioner behandlades senast i förra årets betänkande om polisfrågor. Utskottet anförde då följande (bet. 2021/22:JuU22 s. 41):

Utskottet ser positivt på de förändringar av polisutbildningen som nyligen har genomförts, bl.a. en ny kravprofil, en mer flexibel antagningsprocess samt införandet av den funktionsinriktade utbildningen och en särskild utbildning för civilanställda som kombineras med halvtidsarbete. Mot bakgrund av att endast kort tid har gått sedan förändringarna genomfördes finner utskottet inte skäl att nu ta initiativ med anledning av motionärernas förslag om att utvärdera polisutbildningen. Utskottet noterar också att antalet platser på distansutbildningen har ökat i syfte att möta efterfrågan hos de antagna studenterna. Utskottet avstyrker därmed motionerna [...]

När det gäller frågan om anställningsvillkor är utskottets uppfattning att polislönerna behöver höjas för att Polismyndigheten ska kunna behålla erfarna poliser och locka fler nya poliser till yrket. Utskottet konstaterar att det höjda anslag som Polismyndigheten har tilldelats för tidigare och innevarande år skapar utrymme för särskilda lönesatsningar. Själva lönebildningsprocessen bör dock i vederbörlig ordning skötas av arbetsmarknadens parter. Vidare noterar utskottet att det finns återrapporteringskrav i Polismyndighetens regleringsbrev när det gäller vilka åtgärder som har vidtagits för att öka attraktiviteten i polisyrket genom bättre villkor och hur medel har använts. Utskottet ser också positivt på de åtgärder som redovisats i årsredovisningen för 2021, bl.a. när det gäller formuleringen av Polismyndighetens arbetsgivareerbjudande och mätningen av medarbetarnas uppfattning om hur det är att vara anställd, vilken kommer att följas upp årligen. Mot den bakgrunden finner utskottet inte skäl att ställa sig bakom förslag om lönesatsningar, anställningsvillkor, avskrivning av studieskulder och andra åtgärder för att göra yrket mer attraktivt. Utskottet avstyrker motionerna [...].

Riksdagen ställde sig bakom utskottets förslag (rskr. 2021/22:270).

Utskottets ställningstagande

Som utskottet tidigare anført är det positivt med de förändringar av polisutbildningen som har genomförts med bl.a. en ny kravprofil, en mer flexibel antagningsprocess samt införandet av den funktionsinriktade utbildningen och en särskild utbildning för civilanställda som kombineras med halvtidsarbete. Av redogörelsen framgår dessutom att utvecklingsarbetet fortsatt under 2022 och att ett kvalitetssystem har införts för polisutbildningen. Mot den bakgrunden finner utskottet inte anledning för riksdagen att ta något initiativ med anledning av motionerna om polisutbildningen. Utskottet

avstyrker därmed motionerna 2022/23:786 (M) yrkande 3, 2022/23:863 (C) yrkande 25, 2022/23:954 (SD) yrkandena 4–6 samt 2022/23:1692 (L).

Det har vidare inte framkommit någon omständighet som ger utskottet skäl att ställa sig bakom ett sådant tillkännagivande om polisens arbetsvillkor som motionärerna efterfrågar i motion 2022/23:2139 (S) yrkande 14. Utskottet avstyrker därmed motionen.

Som framgår av polisens årsredovisning har en uppvärdering av polisyrket varit ett särskilt fokus för lönesatsningar med hjälp av de extra medel till polislöner som det beslutades om i 2022 års statsbudget. Vidare framgår det att arbetet med karriär- och utvecklingsvägar för poliser som arbetar i den yttre verksamheten och med det brottsförebyggande arbetet i lokalpolisområden har fortsatt. Därtill framgår att polisen arbetar för att poliser i yttre verksamhet ska kunna fortsätta att utvecklas och ändå stanna kvar i lokalpolisområden och särskilt utsatta områden. Med hänsyn till detta arbete anser utskottet att det inte finns skäl att bifalla motionerna 2022/23:954 (SD) yrkande 7 och 2022/23:1094 (M) om karriärmöjligheter för poliser.

Utskottet finner inte heller anledning att ställa sig bakom motion 2022/23:786 (M) yrkande 1 om norska poliser i Sverige. Motionen avstyrks.

Renodling av polisens arbetsuppgifter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att renodla polisens arbetsuppgifter och om polisens hantering av hotelltillstånd.

Jämför reservation 23 (V), 24 (C), 25 (SD) och 26 (C).

Motionerna

Administrativ personal

I kommittémotion 2022/23:244 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör vidta åtgärder för att öka andelen administrativ personal i syfte att avlasta polisens arbete med administrativa uppgifter.

Renodling av polisens arbetsuppgifter

I kommittémotion 2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 17 bör det enligt motionärerna utredas vilka åtgärder som kan vidtas för att flytta vissa arbetsuppgifter från polisen så att myndigheten i högre grad ska ha möjlighet att fokusera på sitt huvuduppdrag. Ett liknande förslag framställs i motion 2022/23:786 av Johan Hultberg (M) yrkande 4.

I kommittémotion 2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 45 anför motionärerna att det skyndsamt bör ses över hur ansvaret för

onyktra personer som omhändertas med stöd av lagen om berusning kan förtydligas.

Hotelltillstånd

I kommittémotion 2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5 vill motionärerna ersätta nuvarande lagstiftning om hotelltillstånd med en förenklad digital, kostnadsfri anmälningsplikt. Liknande förslag framställs i kommittémotion 2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 8 och motion 2022/23:515 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD).

Bakgrund

Polisens huvuduppgifter är enligt Polismyndighetens instruktion, polislagen och polisförordningen att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att förebygga och bekämpa brott.

Polisen har även en mängd uppgifter som i mindre utsträckning anses ha samband med myndighetens huvuduppgifter. Till polisens uppgifter hör bl.a. att pröva ansökningar om tillstånd av olika slag, att svara för tillsyn av vissa verksamheter, att utreda och ge handräckning åt andra myndigheter och att hantera förlustanmälningar och hittegodsärenden. Polisen är också landets passmyndighet som utfärdar och i förekommande fall återkallar pass. Ansvar för tillsyn och stängsling kring gruvhål där det finns risk för att människor och djur kommer till skada är ytterligare exempel på uppgifter som polisen har.

En av polisens uppgifter är att handlägga tillstånd att driva hotellrörelse. Enligt lagen (1966:742) om hotell- och pensionatrörelse behövs tillstånd av Polismyndigheten för att få bedriva en hotell- eller pensionatrörelse som är avsedd att samtidigt ta emot minst nio gäster eller som omfattar minst fem gästrum. Enligt Polismyndigheten förekommer det inte sällan att internationella brottsnätverk använder sig av boenden som tillhandahålls genom olovlig hotellverksamhet för sitt uppehälle och för förvar av stöldgods under vistelsen i Sverige.

Polismyndigheten har gjort tillslag mot flera adresser i villaområden i Stockholm där olovlig hotellverksamhet förekommer. Tillslagen är ett sätt att komma åt brottsnätverken, men också ett sätt att försvåra verksamheten för personer som möjliggör kriminella aktiviteter genom att hyra ut villor i bostadsområden. Samverkan är avgörande för att komma tillrätta med problemet och kontrollerna genomförs därför i samarbete med kommun och kommunal räddningstjänst. Påföljden för att bedriva olovlig hotellverksamhet är böter. Därutöver kan Skatteverket kräva in obetald skatt från den olovliga hotellverksamheten, som oftast är högre och därför kan vara mer kännbar för uthyrarna. Vid denna typ av kontroller har personer påträffats som inte har rätt att vistas i landet. De har omhändertagits och utvisats med stöd av utlänningslagen. Även narkotika, falska identitetshandlingar och stöldgods är enligt Polismyndigheten vanligt förekommande i dessa boenden. Att använda administrativa åtgärder som ett verktyg mot organiserad brottslighet är effektivt och bör

användas i högre utsträckning. (Slutredovisning av regeringsuppdrag Uppdrag till Polismyndigheten, Tullverket och Kustbevakningen att förstärka bekämpningen av internationella brottsnätverk som begår tillgreppsbrott i Sverige (Ju2018/00991/PO s. 15 f.).

Utredningar om att renodla polisens arbetsuppgifter

Frågor om att renodla polisens verksamhet utreddes i början av 2000-talet av Polisverksamhetsutredningen som lämnade förslag om att vissa arbetsuppgifter skulle överföras till andra myndigheter (SOU 2001:87, SOU 2002:70 och SOU 2002:117). Polisverksamhetsutredningen föreslog bl.a. att uppgifter på djurområdet skulle flyttas till länsstyrelserna, men förslagen ledde inte till lagstiftning. Vissa andra förslag som lämnades av Polisverksamhetsutredningen genomfördes; t.ex. flyttades tillståndshandlingen för explosiva varor till kommunerna och särskilt myndighetsförordnade personer gavs möjlighet att ge anvisningar för trafiken i samband med vissa vägtransporter.

Regeringen gav i april 2014 (dir. 2014:59) en särskild utredare i uppdrag att utreda och lämna förslag till förändringar av polisens uppgifter i syfte att verksamheten ska renodlas så att polisen i ökad utsträckning kan koncentrera sig på huvuduppgifterna att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt bekämpa brott. Utredaren skulle bl.a.

- undersöka om och i så fall hur polisens uppgifter när det gäller hantering av djur kan överföras till en annan huvudman
- undersöka om det finns ytterligare arbetsuppgifter som på ett lämpligare sätt kan utföras av någon annan huvudman i syfte att frigöra resurser för att förstärka den centrala polisverksamheten
- lämna fullständiga författningsförslag med utgångspunkt i de överväganden som görs
- redovisa vilka kostnader polisen har i dag för de uppgifter som föreslås få en ny huvudman
- beräkna vilka kostnader förslagen kommer att medföra hos en ny huvudman
- föreslå hur kostnaderna ska finansieras.

Uppdraget redovisades i sin helhet i februari 2015 i betänkandet Med fokus på kärnuppgifterna – en angelägen anpassning av Polismyndighetens uppgifter på djurområdet (SOU 2015:3).

Regeringen har därefter gått fram med förslag om transporter av frihetsberövade och hanteringen av djurärenden, som riksdagen biföll (prop. 2016/17:57, bet. 2016/17:JuU9, rskr. 2016/17:149 respektive prop. 2016/17:224, bet. 2017/18:JuU6, rskr. 2017/18:145). De nya bestämmelserna syftade bl.a. till att renodla polisens arbetsuppgifter så att de kan koncentrera sig på sina huvudsakliga uppgifter, nämligen att upprätthålla allmän ordning och att förebygga och utreda brott.

I juni 2021 publicerades granskningsrapporten Internrevisionens granskning av arbetsuppgifter med polisiär relevans. Syftet med granskningen

var bl.a. att följa upp i vilken utsträckning Polisverksamhetsutredningens förslag (SOU 2002:117) har påverkat Polismyndighetens ansvar för olika arbetsuppgifter. I rapporten konstateras att majoriteten av dessa uppgifter fortfarande åligger Polismyndigheten att utföra. Enligt granskningen avsätter myndigheten lågt räknat ca 1 900 årsarbetskrafter för arbetsuppgifter som ligger utanför den egentliga kärnverksamheten. Vidare anförs att det med anledning av att digitaliseringen vinner mark i offentlig förvaltning kan finnas behov av att kontinuerligt pröva vilka arbetsuppgifter som kan föras över till någon annan myndighet eller kommun, särskilt när det gäller tillstånds-ärenden. Rikspolischefen har med anledning av rapporten beslutat om åtgärder, bl.a. att rättsavdelningen ska gå igenom de utredningar som gjorts i Regeringskansliet och hos Polismyndigheten i tiden efter Polisverksamhetsutredningens förslag. Senast den 31 mars 2022 skulle uppdraget redovisas till rikspolischefen med angivande av vilka ändringar som Polismyndigheten önskar få till stånd i enlighet med Polisverksamhetsutredningens förslag. Rättsavdelningen skulle också utreda behovet av förtydliganden för att avgränsa ansvaret för djurärenden, skyldigheter och ansvar när det kommer till att hantera sjukdomsfall och suicidala individer i akuta situationer samt huruvida Polismyndigheten borde upphöra med att vara uppborgsmyndighet.

I regeringens skrivelse Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 (skr. 2021/22:75 s. 11 f.) anges bl.a. följande om pågående arbete när det gäller renodling av polisens arbetsuppgifter:

En mer ändamålsenlig användning av ordningsvakter kan frigöra resurser för Polismyndigheten till andra mer prioriterade uppgifter. I Ordningstvakterutredningens betänkande (SOU 2021:38) föreslås bl.a. att ordningstvakter ska kunna användas för fler ändamål och få fler befogenheter, t.ex. när det gäller att transportera en omhändertagen person till sjukhus, tillnyktringsenhet eller polisstation. Betänkandet har remitterats och bereds i Regeringskansliet.

En promemoria med förslag till en ny lag om kvarglömda föremål i kollektivtrafiken har tagits fram, som innebär att Polismyndighetens ansvar för sådant hittegods begränsas. Promemorian har remitterats och förslagen bereds i Regeringskansliet.

I betänkandet Förenklingar för mikroföretag och modernisering av bokföringslagen (SOU 2021:60) föreslås att de tillstånd som Polismyndigheten lämnar för att verksamheter ska få bedriva hotell- och pensionatryrelse ska ersättas med en anmälningsplikt. Betänkandet har remitterats.

Tidigare riksdagsbehandling

Renodling av polisens arbetsuppgifter

Utskottet har återkommande behandlat frågor om renodling av polisens verksamhet och föreslagit flera tillkännagivanden till regeringen om detta, bl.a. våren 2021 (bet. 2020/21:JuU41). Utskottet anförde följande (s. 15 f.):

Polisens huvuduppgift är att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt bekämpa brott. I dag har polisen dock ett betydligt bredare uppdrag som inbegriper ett antal uppgifter som tar mycket tid men ligger utanför kärnuppdraget, som t.ex. att hantera berusade personer och personer som lider av psykisk ohälsa. Enligt utskottets mening skulle ett flertal av dessa uppgifter kunna utföras av andra aktörer.

Flera statliga utredningar har också föreslagit att flera uppgifter ska hanteras av andra aktörer än polisen. Som framkommer ovan har även riksdagen i flera tillkännagivanden uppmanat regeringen att renodla polisens verksamhet, senast våren 2020. Utvecklingen mot en ökad renodling av polisens uppgifter har emellertid stannat av under senare år. Givet den händelseutveckling som vi ser i dag är det angeläget att regeringen omgående återkommer till riksdagen med förslag på hur polisens verksamhet ytterligare kan renodlas. Utskottet föreslår att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om renodling av polisens verksamhet och tillkännager detta för regeringen. [...]

Åtgärder bör även vidtas t.ex. för att förbättra möjligheterna för att ordningsvakter ska kunna bistå polisen i arbetet med att upprätthålla säkerhet och allmän ordning. Som framgår har emellertid Ordningsvaktsutredningen nyss lämnat sitt betänkande där det bl.a. föreslås en ny lag och förordning om ordningsvakter i syfte att skapa bättre förutsättningar för en mer flexibel och ökad användning av ordningsvakter. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet. Utskottet vill inte föregripa detta arbete och lämnar därför inte något förslag när det gäller ändrade regler för ordningsvakter, men vill ändå peka ut detta som en naturlig och rimlig inriktning.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2020/21:389).

Även våren 2022 behandlades motioner om renodling av polisens verksamhet (bet. 2021/22:JuU22). Utskottet anförde då följande (s. 47 f.):

Polisen måste ges förutsättningar att använda sin arbetstid så effektivt som möjligt. Det är därför angeläget att polisens arbetsuppgifter renodlas, vilket riksdagen på utskottets förslag har gjort flera tillkännagivanden till regeringen om, senast förra året. Utskottet har i samband med detta pekat ut en mängd arbetsuppgifter som skulle kunna hanteras av andra aktörer än polisen.

Trots att frågan om renodling av polisens arbetsuppgifter har varit föremål för flera utredningar under 2000-talet noterar utskottet att få förändringar har genomförts i praktiken. Utskottet ser positivt på att flera utredningar nyligen har lämnat förslag som syftar till att renodla polisens verksamhet, bl.a. om att utöka ordningsvaktens befogenheter när det gäller transporter av omhändertagna personer, att begränsa ansvaret för hittegods i kollektivtrafiken samt att ersätta tillståndsplikten för hotell- och pensionatsrörelse med en anmälningsplikt. Förslagen bereds i Regeringskansliet och utskottet vill understryka att det är angeläget att regeringen återkommer till riksdagen med lagförslag så snart som det är möjligt. Enligt utskottets uppfattning är dock detta inte tillräckligt för att möta polisens behov av att kunna fokusera på sin kärnverksamhet. Arbetet med att renodla polisens verksamhet måste enligt utskottet ske kontinuerligt och långsiktigt, både inom utredningsväsendet och inom Polismyndigheten. Regeringen bör därför vidta åtgärder för att säkerställa en sådan ordning.

Utskottet tillstyrkte motionerna och riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2021/22:270).

Vad särskilt gäller frågan om polisens ansvar för hotellverksamhet hänvisade utskottet våren 2019 till vad man tidigare anfört om att det var viktigt att de personer som bedriver hotell- och pensionströrelser av viss omfattning kontrolleras och att det var lämpligt att det var Polismyndigheten som skötte denna kontroll och utfärdade tillstånd till verksamheten. Man ansåg vidare, bl.a. mot bakgrund av det arbete som pågick med att renodla polisens verksamhet, att det inte fanns skäl att göra något tillkännagivande i frågan, och de aktuella motionerna avstyrktes. Ett år senare vidhöll utskottet sin uppfattning i frågan och avstyrkte åter sådana motioner, vilket riksdagen ställde sig bakom (bet. 2018/19:JuU10 s. 29 f., rskr. 2018/19:191 och bet. 2019/20:JuU25 s. 32 f., rskr. 2020/21:395). Utskottet har därefter behandlat liknande motioner förenklat (bet. 2020/21:JuU23 och bet. 2021/22:JuU22).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin uppfattning att det är angeläget att polisens arbetsuppgifter renodlas så att myndigheten och dess medarbetare ges förutsättningar att använda sin arbetstid så effektivt som möjligt. Detta har riksdagen även gjort flera tillkännagivanden om till regeringen. Enligt utskottet är det också tydligt att det, trots att frågan uppmärksammats under en längre tid, finns delar av polisens verksamhet som borde kunna hanteras av andra aktörer än polisen. Det är därför positivt att flera lagförslag för närvarande är under beredning, vilka torde leda till att vissa arbetsuppgifter lyfts från polisen eller minskar den administrativa bördan. Utskottet noterar att förslag om en ny lag om ordningsvakter och om avskaffande av danstillstånd nyligen överlämnats till riksdagen. Med hänsyn till pågående arbete och då riksdagen redan har riktat flera tillkännagivanden i frågan till regeringen, senast förra året, anser utskottet inte att det nu finns anledning att ta initiativ till ytterligare ett tillkännagivande. Utskottet avstyrker därför motionerna 2022/23:244 (V) yrkande 4, 2022/23:786 (M) yrkande 4, 2022/23:863 (C) yrkande 17 och 2022/23:894 (C) yrkande 45.

Vad gäller motionsyrkanden om polisens ansvar för hotelltillstånd vidhåller utskottet sin tidigare uppfattning och avstyrker motionerna 2022/23:515 (SD), 2022/23:931 (SD) yrkande 5 och 2022/23:1124 (C) yrkande 8.

Polisens befogenheter och arbetsmetoder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om bl.a. polisens befogenheter vid upplopp och polisens utredningar av sexualbrott.

Jämför reservation 27 (SD), 28 (C) och 29 (MP).

Motionerna

Polisens befogenheter

I kommittémotion 2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 9 anförs att polisen bör ha större befogenheter vid upplopp. Det krävs enligt motionärerna en ny övergripande strategi vid upplopp och upploppsliknande situationer där utökade befogenheter kan vidtas i syfte att beivra kriminella gärningar, snarare än att bara hålla situationen under kontroll.

I samma motion yrkande 11 vill motionärerna ge polisen rätt att tillfälligt avvisa vissa anmälningar för att prioritera mer brådskande ärenden. I yrkande 12 efterfrågas en möjlighet för polisen att avvisa anmälningar som uppenbart inte avser brott och som kommer att avskrivas, t.ex. anmälningar om borttappade föremål av mindre värde eller rena försäkringsärenden.

Utredning av sexualbrott

I partimotion 2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 102 anförs att riktlinjerna för hanteringen av spårsäkringssatser vid sexualbrottsutredningar ska följas i hela landet. Enligt yrkande 107 i samma motion och kommittémotion 2022/23:864 av Ulrika Liljeberg m.fl. yrkande 56 bör det övervägas att utöka polisens resurser och kunskap för att bedriva spaningsarbete på sexköpsajter samt utredningsresurserna utökas för att motverka människohandel och koppleri.

I kommittémotion 2022/23:864 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 37 efterfrågas ökade möjligheter för polisen att använda sig av artificiell intelligens (AI) och datorseende vid utredning av sexuella övergrepp mot barn på nätet.

I kommittémotion 2022/23:2260 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 12 anser motionärerna att Polismyndigheten bör ges i uppdrag att utarbeta ett metodstöd för sitt uppsökande arbete och bredda det uppsökande arbetet till att omfatta fler digitala plattformar.

I motion 2022/23:461 av Åsa Karlsson och Isak From (båda S) anser motionärerna att det bör utredas om det är möjligt att införa obligatorisk orosanmälan vid sexköp där köparen har minderåriga barn.

I motion 2022/23:1708 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att alltid förhöra den som är skäligen misstänkt för ett sexualbrott.

Utredning av bidragsbrott

I motion 2022/23:1410 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 4 vill motionären låta säkerställa att anmälningar om bidragsbrott också utreds och lagförs.

Bakgrund

Särskild polistaktik

Av Polismyndighetens webbplats framgår att den särskilda polistaktiken (SPT) används som ett av polisens koncept vid särskilda händelser. Den används för att upprätthålla ordning och säkerhet i samband med folksamlingar vid bl.a. torgmöten, demonstrationer och idrottsevenemang. SPT är ett koncept som bygger på att polisen i sitt uppdrag både ska verka förebyggande och agera när något hänt vid t.ex. stora demonstrationer eller fotbollsmatcher.

Enligt konceptet arbetar polisen med kommunikation och dialog för att minska risken för konflikter snarare än att försöka kontrollera folksamlingar genom fysiska åtgärder.

I SPT finns ett antal olika funktioner, både uniformerade poliser och civilt klädda. En viktig uppgift är att kommunicera med och informera personerna i folksamlingen för att skapa förtroende och tillit. Vid våldsamheter kan de uniformerade poliserna ingripa genom olika metoder.

För att skingra en folksamling som gemensamt visar avsikt att med våld gå till ett allvarligt angrepp finns också möjlighet att efter särskilt beslut använda tårgas om det skulle bedömas nödvändigt.

SPT är baserad på forskning på oroligheter i samband med idrotts-evenemang. Principerna ligger vidare till grund för hur konceptet i SPT tillämpas.

Polisens hantering av anmälningar

Till Polismyndighetens uppgifter hör att utreda och beivra brott som hör under allmänt åtal (2 § polislagen). JO har uttalat att polisen har en skyldighet att ta emot varje anmälan om brott utan uppskov och anmälan kan göras såväl muntligen som skriftligen hos Polismyndigheten (JO 1988/89 s. 73 och JK 2008-04-02 dnr 7840-06-21).

I Sverige tar polisen emot alla brottsanmälningar, även de som uppenbart inte avser brott. Den tjänsteman som tar emot anmälan måste upprätta den på ett korrekt sätt, även om händelsen inte är ett brott. Förundersökningsledaren måste sedan granska ärendet innan beslut kan fattas om att inte inleda förundersökning (RiR2023:2 s. 27).

Utredning av sexualbrott

I februari 2019 publicerade Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten en gemensam tillsynsrapport, Våldsbrott i nära relationer och sexualbrott mot

vuxna (tillsynsrapport 2019:1). Tillsynen genomfördes genom aktgranskning där ca 600 brottsmisstankar följdes upp. I 26 procent av de granskade sexualbrottsärendena hade inget förhör hållits med misstänkt och i en tredjedel av dessa bedömde projektgruppen för tillsynen att förhör borde ha hållits.

I maj 2019 publicerade Brå rapporten Våldtäkt från anmälan till dom – En studie av rättsväsendets arbete med våldtäktsärenden (rapport 2019:9). Inom ramen för studien hade Brå slumpmässigt valt ut 785 våldtäktsanmälningar från 2016 och studerat allt material i ärendena. Enligt Brås slutsatser hade närmare hälften av anmälningarna inga förutsättningar att klaras upp, oavsett hur bra polis och åklagare arbetade. I ungefär var tionde utredning fann Brå brister av olika slag. Enligt Brå visar studien att det finns möjligheter att förbättra polisens och åklagares arbete med våldtäktsutredningar och med anledning av detta lämnade Brå flera förslag, bl.a. att de som är skäligen misstänkta för våldtäkt alltid ska förhöras och att detta ska göras så snabbt som möjligt.

I juni 2019 fattade rikspolischefen beslut om Polismyndighetens satsning på brott mot särskilt utsatta brottsoffer. En del av satsningen är att införa metodstödet Ett utvecklat bästa arbetssätt, som ska förkorta handläggningstiderna och öka kvaliteten i bevissäkringen. I Polismyndighetens årsredovisning för 2021 (s. 85) anges att resultatet av egenkontroller i polisområdena visar att det finns delar av metodstödet som kan förbättras, bl.a. användandet av videoförhör med målsägande, dokumentation av skador eller avsaknad av skador och användning av spårsäkringssatser. Dokumentationen av vilka utredningsåtgärder som har gjorts kan också förbättras.

I september 2019 inrättade Polismyndigheten i Stockholm Nord en särskild utredningsgrupp, Sexualbrottsgruppen, som enbart utreder våldtäktsärenden. Verksamheten har utvärderats av Brå (rapport 2021:7), som bedömer att specialiseringen har lett till högre kvalitet i ärendena samtidigt som utredningstiderna har förkortats, men antalet ärenden som redovisats till åklagare har bara ökat marginellt.

Frågor om spårsäkring efter sexualbrott har utretts av 2020 års sexualbrottsutredning (Ju 2020:02), som presenterade sina förslag i juni 2021 i betänkandet Ett förstärkt skydd mot sexuella kränkningar (SOU 2021:43). Utredningen föreslog bl.a. att det ska införas en ny lag om hälso- och sjukvårdens spårsäkring efter sexualbrott, som innebär att regionen ska ansvara för att erbjuda spårsäkring samt att spara proverna och fynden från spårsäkring i två år. Betänkandet bereds i Regeringskansliet.

I september 2021 överlämnade Riksrevisionen rapporten Internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn – stora utmaningar för polis och åklagare (RiR 2021:25) till riksdagen. I rapporten konstaterar Riksrevisionen att det finns flera brister i Polismyndighetens och Åklagarmyndighetens arbete mot internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn (ISÖB). Riksrevisionen lämnar flera rekommendationer till de båda myndigheterna och en rekommendation till regeringen. Rekommendationerna till Polismyndigheten handlar om att säkerställa att medarbetare har tillgång till it-stöd och utbildningar, stärka

processägarskapet för ISÖB-processen och ge högre prioritet åt det förebyggande arbetet mot ISÖB-brott.

Bidragsbrott

År 2019 gav regeringen Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten ett uppdrag om förbättrad hantering av bidragsbrott. I slutredovisningen av uppdraget från oktober 2020 anføres bl.a. följande.

De utbetalande myndigheterna och myndigheterna i rättskedjan [har] i högre grad än tidigare utvecklat samverkan för att kompetensutveckla varandra, effektiviserat verksamheten genom att utbyta information om kriminella upplägg, utvecklat rutinerna och kontrollsystemen samt tillfört utökade resurser. Under tiden för regeringsuppdraget har myndigheterna genomfört konkreta åtgärder i syfte att öka lagföringen och förkorta handläggningstiderna. Sedan delredovisningen har utredningsresurserna vid Polismyndigheten stärkts vilket lett till förbättrade utredningsresultat, samtidigt som antalet anmälda brott mot välfärdsystemen ökat. Under 2020 har Polismyndighetens genomsnittliga redovisning per månad till Åklagarmyndigheten nästan tredubblats (ökat med 157 %) jämfört med motsvarande period 2018. Åklagarmyndigheten har i sin tur beslutat i brottsmisstankar i motsvarande mån. Under 2020 har Polismyndigheten förstärkt den strategiska och brottsförebyggande förmågan genom att bland annat det nationella bedrägericentret överförts till nationella operativa avdelningen och fått ett tydligare uppdrag samt utökade resurser. Ett nationellt myndighetsgemensamt kompetensnätverk har inrättats. Sammantaget förväntas det bidra till en ökad samverkan med utbetalande myndigheter och skapa förutsättningar för en stärkt kontrollverksamhet och brottsförebyggande verksamhet för att i förlängningen minska omfattningen av de brottsutbyten som dränerar välfärdsystemet. Ökade resurser, ökad kompetens, ökad samverkan samt ökat fokus på brottsförebyggande åtgärder är faktorer som identifierats som avgörande för en framgångsrik bekämpning av bidragsbrottslighet. Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten avser att framöver verka för en fortsatt god utveckling, grundad på de erfarenheter som resulterat i en effektivare hantering av bidragsbrott.

I Tidöavtalet (s. 18 f.) beskrivs hur Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna i ett samarbetsprojekt om kriminalitet kommer att utarbeta och genomföra politiska reformer för att bekämpa och förebygga brott samt öka tryggheten. Under rubriken Bekämpa välfärdsbrottslighet anges följande:

En ny myndighet ska ansvara för alla utbetalningar från både kommunal och statlig nivå. För att ge en samlad bild och effektivisera välfärdsutbetalningar ska ett transaktionskonto tas fram och administreras av myndigheten. En kartläggning av felaktiga utbetalningar på kommunal och regional nivå bör göras. Bidragsbrottslagen ska skärpas och även omfatta stöd till företag.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat motionsyrkanden med samma lydelse som de nu aktuella om polisens befogenheter vid demonstrationer och möjligheten att

avvisa anmälningar. Våren 2019 avstyrktes yrkandena, vilket riksdagen ställde sig bakom (bet. 2018/19:JuU10 s. 90 f och 99 f., rskr. 2018/19:191). Likalydande förslag har därefter behandlats genom förenklad beredning (bet. 2020/21:JuU23 och bet. 2021/22:JuU22).

Våren 2021 föreslog utskottet ett tillkännagivande till regeringen om spårsäkringssatser vid sexualbrottsutredningar (bet. 2020/21:JuU23). Utskottet anförde följande (s. 46):

Utskottet ser allvarligt på de uppgifter som har framkommit i media om brister när det gäller Polismyndighetens hantering av spårsäkringssatser vid sexualbrottsutredningar. Brottsoffer som genomgår undersökning i spårsäkringssyfte – med allt vad detta innebär för personens integritet – måste enligt utskottets mening mötas med största respekt. Utskottet anser att regeringen bör vidta åtgärder för att säkerställa att Polismyndighetens nationella riktlinjer för spårsäkringssatser vid sexualbrottsutredningar följs i hela landet.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2020/21:395). Tillkännagivandet är inte slutbehandlat (skr. 2022/25:75 s. 96 f.).

Motioner om polisens utredning av sexualbrott behandlades senast våren 2022 (bet. 2021/22:JuU22) tillsammans med motioner om spårsäkringssatser. Utskottet anförde då följande (s. 49):

För den som blivit utsatt för sexualbrott är samhällets stöd av stor vikt, och en rättsprocess som leder till att förövaren blir fälld och straffad ses av många som den viktigaste upprättelsen för den som blivit utsatt. Mot denna bakgrund är det viktigt att utredningar om sexualbrott bedrivs på ett enhetligt, ändamålsenligt och effektivt sätt som ger största möjliga förutsättningar för att utredningarna också ska resultera i lagföringar för brotten. Utskottet ser därför allvarligt på de uppgifter som har framkommit i rapporterna som redogjorts för ovan om att förhör av personer som är misstänkta för sexualbrott inte sker i tillräcklig utsträckning och inte heller med den skyndsamhet som krävs. Utskottet anser därför att Polismyndigheten bör införa nationella riktlinjer för utredning av sexualbrott. Med anledning av de brister som har konstaterats när det gäller polisens arbete bör det i sådana riktlinjer anges att den som är skäligen misstänkt för sexualbrott alltid ska förhöras av polis och att förhör ska hållas så fort som det är möjligt. Vad utskottet nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen. Utskottet tillstyrker därmed motionerna [...].

Riksdagen riktade förra våren ett tillkännagivande till regeringen om att vidta åtgärder för att säkerställa att Polismyndighetens nationella riktlinjer för spårsäkringssatser vid sexualbrottsutredningar följs i hela landet. Utskottet noterar också att förslag till ny lagstiftning som reglerar hälso- och sjukvårdens ansvar för spårsäkring bereds i Regeringskansliet. Enligt utskottet har det inte framkommit något som ger utskottet anledning att rikta ett nytt tillkännagivande till regeringen i fråga om spårsäkring efter sexualbrott. Motionerna [...] avstyrks. Utskottet är inte heller berett att ta något initiativ med anledning av förslag om att alla gärningspersoner som är misstänkta för köp av sexuell tjänst ska topsas [...].

Även förslaget [...] om ökade möjligheter för polisen att använda sig av AI och datorseende avstyrks.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2021/22:270).

Regeringen anför följande i sin redovisning av vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av tillkännagivandet (skr. 2022/23:75 s. 128 f.):

Polismyndigheten har ett metodstöd med tillhörande checklistor som ska användas vid utredningar av sexualbrott. Ett utvecklat bästa arbetssätt. I metodstödet finns bl.a. avsnitt som behandlar förhör med misstänkt. Av metodstödet framgår att personer som är misstänkta för sexualbrott ska höras skyndsamt. Polismyndigheten arbetar för närvarande med att uppdatera metodstödet för att det i större utsträckning ska beröra förhör med misstänkta i sexualbrottsärenden. Användningen av metodstödet följs upp genom egenkontroller i samtliga polisområden.

I Polismyndighetens regleringsbrev för 2022 begärs en redovisning av hur Polismyndigheten följer upp och säkerställer att aktuella metodstöd och riktlinjer för utredningsarbetet tillämpas. Redovisning lämnades i årsredovisningen för 2022. I budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 4 avsnitt 3.7 s. 50) redovisades vidtagna åtgärder och tillkännagivandet ansågs därmed slutbehandlat

Hösten 2019 behandlade utskottet en likalydande motion om bidragsbrott som den nu aktuella. Utskottet anförde bl.a. att det faktum att vissa brottstyper ska ägnas särskild uppmärksamhet inte innebär att arbetet mot annan brottslighet ska läggas åt sidan och att vilken sorts insatser som ska göras mot olika typer av brottslighet bör avgöras vid Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten inom ramen för statsmaktens prioriteringar. Utskottet avstyrkte motionen och riksdagen ställde sig bakom detta (bet. 2019/20:JuU1 s. 43 f., rskr. 2019/20:103). Motsvarande yrkanden har därefter behandlats genom förenklad beredning (bet. 2020/21:JuU23 och bet. 2021/22:JuU22).

Utskottets ställningstagande

Vad gäller polisens befogenheter noterar utskottet att nuvarande bestämmelser och den särskilda polistaktiken inte förhindrar polisen att använda tvång och även våld om det är försvarligt med hänsyn till omständigheterna (se vidare under rubriken Om polisens vålds- och vapen användning i avsnittet Intern tillsyn m.m. s. 32 f.). Utskottet finner därför inte anledning att ta initiativ till en översyn av polisens befogenheter vid upplopp och avstyrker motion 2022/23:954 (SD) yrkande 9.

Utskottet gör ingen annan bedömning än tidigare vad gäller polisens skyldighet att ta upp anmälningar. Motion 2022/23:954 (SD) yrkandena 11 och 12 avstyrks.

Utskottet vidhåller att det är viktigt att utredningar om sexualbrott bedrivs på ett enhetligt, ändamålsenligt och effektivt sätt som ger största möjliga förutsättningar för att utredningarna också ska resultera i lagföringar för brotten, och konstaterar att de granskningar som gjorts av polisens arbete på området har visat på brister i detta arbete. Som framgår ovan har riksdagen emellertid riktat flera tillkännagivanden i frågan till riksdagen, senast i förra årets betänkande om polisfrågor. Då vissa av dessa tillkännagivanden inte är slutbehandlade anser inte utskottet att det nu framkommit tillräckliga skäl för att rikta nya tillkännagivanden till regeringen i samma fråga. Utskottet

avstyrker därmed motionerna 2022/23:461 (S), 2022/23:863 (C) yrkande 56, 2022/23:864 (C) yrkande 37, 2022/23:1673 (C) yrkandena 102 och 107, 2022/23:1708 (M) yrkande 2 samt 2022/23:2260 (MP) yrkande 12.

Vad gäller polisens arbete med bidragsbrott har utskottet sedan tidigare anförut att bedömningen av vilken sorts insatser som ska göras mot olika typer av brottslighet bör avgöras vid Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten inom ramen för statsmaktens prioriteringar. Utskottet gör ingen annan bedömning nu, och noterar också att flera åtgärder mot bidragsbrott aviseras i Tidöavtalet. Utskottet avstyrker motion 2022/23:1410 (M) yrkande 4.

Polisens utrustning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om polisens utrustning.

Jämför reservation 30 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om neutrala polisuniformer. I yrkande 13 anförs att poliser i större utsträckning bör få bära tjänstevapen utanför tjänsten.

Enligt kommittémotion 2022/23:1014 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 58 bör det säkerställas att fordon för kontroll på väg är rätt utrustade. Fordon för kontroll av den yrkesmässiga trafiken ska enligt motionärerna i huvudsak vara bussar eller av skåpmodell där det kan rymmas både arbetsplatser och förhørsplatser. Fordonen ska även vara utrustade med nödvändig teknisk utrustning för avrapportering, radioanrop, it-funktioner och larmanordning i form av blåljus och siren.

Bakgrund

Den 1 januari 2019 trädde nya föreskrifter och allmänna råd om polisens uniformer i kraft (PMFS 2018:12, FAP 798-1). I dessa finns bestämmelser om polisens uniformer, vem som ska eller får bära uniform och om hur uniform ska eller får bäras. Bestämmelserna gäller för all personal inom polisen och i tillämpliga delar även för studerande vid polisutbildningen. Bland annat framgår av 6 kap. 8 § hur s.k. övriga uniformspersedlar, t.ex. religiösa huvudbonader, men även andra persedlar som livremmar, skor och halsdukar, ska eller får bäras. Exempelvis får huvuddukar, kippor och turbaner bäras vid all tjänstgöring. Huvuddukar och kippor ska utomhus bäras under föreskriven mössa. Huvudbonaderna får bäras tillsammans med hjälm endast om säkerheten inte eftersätts, får inte försees med tjänstetecken och ska vara mörkblå eller svarta. Polismyndigheten får, om det finns särskilda skäl, besluta om undantag från dessa föreskrifter (7 kap.).

Enligt Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd (PMFS 2016:5, FAP 104-2) om polisens skjutvapen m.m. tillhör tjänstevapen som tilldelas poliser Polismyndigheten respektive Säkerhetspolisen och tilldelas polisen för att bäras och användas i tjänsten. En polis får under annan tid än tjänstgörings-tid handha, bära eller bruka tjänstevapnet endast i enlighet med vissa undantag (25 §). Exempelvis får det beslutas att en polis, vid övning för tjänsten, under ett polismästerskap i skytte eller vid övning inför en sådan tävling, får bära och använda det skjutvapen han eller hon har tilldelats. Om en polisman ska tjänstgöra på annan ort än den där det tilldelade tjänstevapnet normalt ska förvaras, och det är kort tid mellan tjänstgöringstillfällena och långt avstånd mellan bostadsorten eller uppehållsorten och det ordinarie förvaringsstället, får det vidare beslutas att polisen får ta med vapnet under tiden mellan tjänstgöringstillfällena. Dessutom får det, om det finns synnerliga skäl, beslutas att en polisman som är utsatt för ett allvarligt hot med anledning av tjänsten under ledig tid får bära den tjänstepistol han eller hon har tilldelats (26–28 §§).

I polisens årsredovisning för 2018 anförs under rubriken Verksamhets-utveckling följande i fråga om projektet Polisbil 2018:

Fordonen är väldigt många polisers arbetsmiljö. De ska skydda i många situationer och vara funktionella för det som behövs i en polis vardag. Därför startades i början av 2016 det strategiska projektet Polisbil 2018. Projektet beräknas vara klart vid utgången av 2019. Projektet säkerställde under 2018 kravställningen för personbil och minibuss så det blir klart för upphandling under 2019. De nya fordonen kommer, i så stor omfattning som möjligt, att vara enhetliga och standardiserade. Det förenklar bland annat utbildning och service. Ju högre enhetlighet, desto lättare blir det för personalen att röra sig mellan områden, kunna arbeta på flera platser och ändå kunna vara trygga i fordonens olika funktioner. Dessutom ska projektet medföra bland annat sänkta kostnader för bränsle, reparationer och trafikskador, miljöförbättringar genom lägre bränsleförbrukning och avgasutsläpp, samt en förenklad inköpsprocess, kortare leveranstider och lägre byggnationskostnader. Den första etappen av Polisbil 2018 som blev klar avsåg hundfordon vilka ska bytas ut under de närmaste åren.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet behandlade våren 2019 motionsyrkanden med samma innebörd som de nu aktuella motionerna. Utskottet anförde då att frågorna om vilka fordon polisen mer specifikt ska använda i första hand är frågor som Polismyndigheten bör besluta om på egen hand. Vidare fann utskottet att utseendet på polisens uniformer måste vara en sak för Polismyndigheten att besluta om. Slutligen ansåg utskottet att reglerna om polisens tjänstevapen och om i vilka situationer dessa får användas var väl avvägda. De aktuella motionsyrkandena avstyrktes och riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2018/19:JuU10 s. 83 f., rskr. 2018/19:191).

Utskottet har därefter behandlat likalydande motioner förenklat (bet. 2019/20:JuU25, bet. 2020/21:JuU23 och bet. 2021/22:JuU22).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning att det är upp till Polismyndigheten att besluta om vilka fordon polisen ska använda och hur polisens uniformer ska se ut och att reglerna om polisens vapen användning är väl avvägda. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2022/23:954 (SD) yrkandena 8 och 13 samt 2022/23:1014 (SD) yrkande 58.

Polisens arbetsmiljö

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om polisens arbetsmiljö.

Jämför reservation 31 (S) och 32 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 15 vill motionärerna att medarbetarskyddet för polisanställda och andra grupper av myndighetspersoner ska förbättras.

I kommittémotion 2022/23:244 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör ge lämplig myndighet i uppdrag att ta fram ett underlag som allsidigt belyser polisens utsatthet för brott i tjänsteutövningen och hur sådan brottslighet påverkar enskilda poliser (yrkande 5). De begär även att regeringen ska återkomma med förslag på åtgärder i syfte att göra arbetsmiljön säkrare för poliser i yttre tjänst (yrkande 6).

Bakgrund

I Polismyndighetens årsredovisning för 2022 (s. 118) anges följande om myndighetens arbetsmiljöarbete:

Åtgärder för att ytterligare tydliggöra och säkerställa arbetsmiljöarbetet i hela organisationen genomfördes under året. De avsåg exempelvis situationer där det finns risker för våld och hot om våld mot myndighetens medarbetare, som vid arbetet i arrest, vid husrannsakan, dörrknackning, förhör på fält och delgivning. E-kursen Reducerande metoder vid hot och våld har tagits fram som en grundläggande säkerhetsintroduktion för civilanställda som kommer i kontakt med medborgare. En handbok om individuell arbetsanpassning har beslutats.

De våldsamma upplopp och sabotage mot blåljusverksamhet runt om i landet som skedde under påsken 2022 var bland de mest våldsamma och omfattande angreppen på svensk polis i modern tid. Omkring 250 fall av hot eller våld mot polis och över 100 fall av blåljussabotage anmäldes i anslutning till oroligheterna. Polismyndighetens krisstödsorganisation säkerställde att polisanställda som utsattes omhändertogs. En oberoende utredning genomfördes för att utvärdera Polismyndighetens arbete och arbetsmetoder vid folksamlingar. I den har även polisernas personliga utrustning, övrig utrustning, fordon, arbetsmetoder och hur organisation

och ledning inom myndigheten fungerade utvärderats. Lärdomarna kommer bland annat ge underlag att ytterligare utveckla förutsättningarna för hög grad av säkerhet och god arbetsmiljö för Polismyndighetens medarbetare.

Projektet Förbättrad arbetsmiljö (tidigare regeringsuppdraget Förbättrad arbetsmiljö och fler karriärvägar för polisanställda) har fördelat ut 150 miljoner kronor till utvecklingsuppdrag som på olika sätt bidragit till en förbättrad arbetsmiljö inom myndigheten under 2018–2022. Projektet avslutades den 31 december 2022 och en slutrapport med resultatredovisning och lärdomar kommer att sammanställas. Bland de insatser som genomförts kan nämnas yrkeshandledning för ett utökad antal grupper med psykiskt påfrestande arbetsuppgifter, en ny bäranordning som tagits fram för den brottsförebyggande verksamheten och ingripande- och förebyggande verksamheten samt en forskningsstudie av det taktiska kunskapsområdet polisiär konflikthantering.

Polismyndighetens arbete med att stärka medarbetarskyddet är prioriterat och ska säkerställa att polisanställda har de förutsättningar som krävs för att stå emot påverkansförsök. Ett flertal åtgärder har vidtagits utifrån svar i undersökningar bland polisanställda i Polismyndigheten på frågor om utsatthet för otillåten och otillbörlig påverkan, och deras upplevelser. Exempel på sådana åtgärder är utökade möjligheter för poliser att använda särskilda tjänstekort, inrättande av medarbetarskydds-koordinatorer och särskilda utredare av påverkansbrott.

Den 21 april 2022 beslutade regeringen att ge en utredare i uppdrag att överväga olika författningsändringar för att minska offentliganställdas utsatthet för våld, hot och trakasserier (dir. 2022:31). Syftet är både att förbättra situationen för de anställda och att värna den offentliga verksamheten. Utredaren ska enligt direktiven bl.a.

- analysera behovet av en minskad exponering av offentliganställdas namn och ta ställning till om behovet motiverar författningsändringar som minskar kraven på användning av namn i beslut och andra handlingar som dokumenterar åtgärder
- analysera behovet av ett starkare skydd för uppgifter om offentliganställda och ta ställning till om behovet motiverar författningsändringar som stärker skyddet för uppgifterna
- göra en språklig och saklig översyn av straffbestämmelserna om våld eller hot mot tjänsteman, förgripelse mot tjänsteman och våldsamt motstånd och ta ställning till om skyddet behöver förstärkas
- ta ställning till om det straffrättsliga skyddet för tjänstemän mot förolämpningar och andra kränkningar behöver förstärkas
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 augusti 2023.

I Tidöavtalet (s. 18 f.) beskrivs hur Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna i ett samarbetsprojekt om kriminalitet kommer att utarbeta och genomföra politiska reformer för att bekämpa och förebygga brott samt öka tryggheten. Under rubriken Stärkt straffrättsligt skydd för poliser anges följande:

Skyddet för poliser ska stärkas. Straffen för våld och hot mot tjänsteman skärps, missfirmelse mot tjänsteman ska återinföras. Straffet för blåljussabotage ses i samband med detta över för en sammanhängande straffskala. Ersättningsreglerna för poliser som drabbats av brott ska stärkas.

Tidigare riksdagsbehandling

I samband med behandlingen av proposition 2019/20:186 Ett förstärkt medarbetarskydd för polisanställda hösten 2020 föreslog utskottet ett tillkännagivande till regeringen om ytterligare åtgärder för att göra polisens arbetsmiljö säkrare (bet. 2020/21:JuU3 s. 5 f.). Utskottet uttalade då följande:

Enligt utskottet finns det [...] anledning att ytterligare uppmärksamma polisens utsatthet för brott. Särskilt poliser i yttre tjänst löper stor risk att utsättas för hot och våld såväl under ingripanden som efteråt i hämnsyfte, och det finns ett behov av att ta ett helhetsgrepp kring denna problematik. Blåljusutredningen föreslog i sitt slutbetänkande att en myndighet skulle få i uppdrag att ta fram ett underlag som allsidigt belyser polismäns utsatthet för brott i tjänsteutövningen och hur sådan brottslighet påverkar enskilda polismän. Regeringen gav därefter också en särskild utredare i uppdrag att begära in ett sådant underlag. Enligt utskottet bör den information som utredaren begär in inte bara kunna användas i samband med frågan om rätt till ersättning för allvarlig kränkning genom brott utan även ge ett underlag för vilka åtgärder som kan vidtas för att förbättra polisens yttre arbetsmiljö. Utskottet anser därför, i likhet med motionärerna, att regeringen bör ge en lämplig myndighet i uppdrag att ta fram ett underlag för detta syfte. Regeringen bör därefter återkomma med förslag på åtgärder som gör arbetsmiljön säkrare för poliser i yttre tjänst.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2020/21:57).

Våren 2022 behandlade utskottet motionsyrkanden som var likalydande med de nu aktuella yrkandena om polisens arbetsmiljö. Då pågående arbetsmiljöarbete inom Polismyndigheten visade att frågan var uppmärksammas och prioriterad inom myndigheten avstyrktes motionsyrkandena. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2021/22:JuU22 s. 55 f., rskr. 2021/22:270).

Utskottets ställningstagande

Med hänsyn till att poliser ofta riskerar att hamna i utsatta och pressade situationer är det enligt utskottet viktigt att de trots detta verkar i en så trygg arbetsmiljö som möjligt, särskilt poliser i yttre tjänst. Utskottet ser därför positivt på det arbete som genomförts på området för att stärka skyddet för poliser och offentliganställda. Utskottet noterar vidare att ytterligare åtgärder till skydd för polisen aviseras i Tidöavtalet. Sammantaget anser inte utskottet att det finns anledning för riksdagen att ställa sig bakom motionerna om polisens arbetsmiljö. Motionerna 2022/23:244 (V) yrkandena 5 och 6 samt 2022/23:2139 (S) yrkande 15 avstyrks.

Prioritering av olika typer av brott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om prioritering av vissa typer av brott, bl.a. mängdbrott, sexualbrott, våld i nära relation, cyberbrott, brott mot företag, krigsbrott och brott av s.k. djurrättsaktivister.

Jämför reservation 33 (S), 34 (C), 35 (S), 36 (SD), 37 (V), 38 (C), 39 (SD), 40 (C), 41 (C), 42 (V), 43 (SD), 44 (C), 45 (MP) och 46 (C).

Motionerna

I detta avsnitt behandlas ett flertal motioner i vilka motionärerna begär att Polismyndigheten på olika sätt ska prioritera arbetet mot vissa typer av brottslighet.

Mängdbrott

I kommittémotion 2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 71 begärs ett tillkännagivande om att polisen ska ha resurser för att prioritera s.k. vardagsbrottslighet.

I kommittémotion 2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 6 efterfrågas en nolltolerans mot småbrott, så att även dessa brott utreds och de som gör sig skyldiga till sådana brott så långt det är möjligt kan lagföras.

Finansiering av gängbrottslighet

I kommittémotion 2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 32 begärs ett tillkännagivande om behovet av att strypa de kriminella gängens finansiering.

Fakturabedrägerier

I kommittémotion 2022/23:1003 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkande 21 anser motionärerna att regeringen bör ta fram förslag till sanktioner för de som levererar oriktiga fakturor.

Eritreas ekonomiska indrivning

I motion 2022/23:2255 av Fredrik Malm (L) anförs att Eritreas ekonomiska indrivning i Sverige bör upphöra.

Sexualbrott

I partimotion 2022/23:1217 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 11 anförs att regeringen bör ge Polismyndigheten i uppdrag att prioritera ärenden om sexualbrott och mäns våld mot kvinnor och barn.

I kommittémotion 2022/23:864 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 31 föreslås ett tillkännagivande om att utredningar av sexualbrott online ska vara ett prioriterat område för polisen.

Våld i nära relation

I partimotion 2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 46 och kommittémotion 2022/23:883 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 1 anförs att det måste säkerställas att upplklaringsprocenten av brott i nära relation ökar.

Brott av s.k. djurrättsaktivister

I kommittémotion 2022/23:997 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 37 begärs ett tillkännagivande om att Polismyndigheten ska åläggas att ta ett nationellt helhetsansvar för att kartlägga, bekämpa och lagföra de individer och organisationer som ägnar sig åt kriminell djurrättsaktivism. I kommittémotion 2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 71 efterfrågas en översyn av polisens resurser för att bekämpa brott relaterade till djurrättsaktivism och extremism. Ytterligare yrkanden om att polisen ska prioritera arbetet mot s.k. djurrättsaktivister framställs i kommittémotion 2022/23:1895 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 6 samt motionerna 2022/23:224 av Fredrik Lindahl (SD), 2022/23:1144 av Per Söderlund (SD) och 2022/23:1906 av Sten Bergheden (M).

I kommittémotion 2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 69 vill motionärerna se utredare hos polisen med särskild kompetens i brottslig djurrättsaktivism och att sådan aktivism ska klassificeras som extremism.

I kommittémotionerna 2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 70 och 2022/23:1895 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 4 föreslås att en särskild brottskod ska inrättas för djurrättsrelaterade brott.

I kommittémotion 2022/23:1895 av Helena Lindahl m.fl. (C) begärs att privat mark fredas från manifestationer (yrkande 1), att det utreds hur djurverksamhet bör skyddas mot djurrättsextremism (yrkande 5), att det inrättas ett myndighetsövergripande samarbete för att undanröja att välfärdssystemen och statliga bidrag används för att finansiera djurrättsextremism (yrkande 7), att åtgärder vidtas för att motverka radikaliserings av djurrättsaktivister (yrkande 11) och att åtgärder vidtas för att skydda djur mot intrång och risk för smitta (yrkande 13).

Cyberbrott

I kommittémotion 2022/23:848 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 18 föreslås att resurserna till it-brottscentrum ska ses över. Vidare föreslår motionärerna i yrkande 40 att kunskap om cyberbrottslighet ska tas in i polisutbildningen och i vidareutbildningar inom polisen.

I motion 2022/23:976 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 10 anförs att det finns ett behov av att stärka polisens kompetens inom e-sport, bl.a. för att kunna utreda bedrägeribrott som begås på internet.

Arbetsmiljöbrott

I kommittémotion 2022/23:57 av Ciczie Weidby m.fl. (V) yrkande 14 anförs att regeringen bör ge Åklagarmyndigheten i uppdrag att inrätta ett register över företag som dömts för upprepade arbetsmiljöbrott och ta fram rutiner för att upptäcka sådana företag. I samma motion yrkande 15 begärs ett tillkännagivande om att stärka rättsväsendets arbete med arbetsmiljöbrott.

Brott mot företag

I kommittémotion 2022/23:966 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2 begärs en utredning om hur tryggheten för Sveriges butiksägare ska stärkas.

I kommittémotion 2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 74 anförs att brott som riktas mot företag ska prioriteras.

I motion 2022/23:664 av David Josefsson (M) vill motionären att regeringen ska se över möjligheterna att ge statliga myndigheter i uppdrag att kvantifiera brottslighetens kostnader för företag i syfte att lättare prioritera rättsväsendets arbete.

Jaktbrott

I partimotion 2022/23:2110 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkande 55 anförs att polis och åklagare bör prioritera allvarlig och organiserad jaktbrottslighet samt införa ett arbetssätt som minskar genomströmningstiden.

Krigsbrott

I partimotion 2022/23:1673 av Annie Löf m.fl. (C) yrkandena 84 och 146 efterlyses en översyn av möjligheterna att öka resurserna till gruppen för utredning av krigsbrott inom polisen, och i yrkandena 85 och 147 vill motionärerna ge brottsutredande myndigheter ett tydligare uppdrag avseende att utreda och beivra sexualbrott i krigssituationer. Samma yrkanden framställs i kommittémotion 2022/23:883 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkandena 39 och 40.

I kommittémotion 2022/23:1882 av Malin Björk m.fl. (C) yrkande 39 begärs ett tillkännagivande om att ge polis och åklagare ett tydligare uppdrag, och vid behov ökade resurser, att enligt principen om universell jurisdiktion utreda och driva fall där krigsbrott, brott mot mänskliga rättigheter och brott mot mänskligheten begåtts utanför Sveriges gränser.

Bakgrund

Polismyndighetens arbete mot vissa typer av brott

I detta avsnitt redogörs översiktligt för Polismyndighetens arbete när det gäller vissa typer av brott mot bakgrund av de motionsyrkanden som behandlas i avsnittet.

I mars 2021 fattades beslutade om Polismyndighetens utredningsstrategi för utredningsverksamheten (PM 2021:10). Strategin tydliggör hur polisen ska arbeta med utredning på ett rättssäkert, effektivt och enhetligt sätt, för att uppnå en framgångsrik uppkläring. Med framgångsrik uppkläring avses att de brottsmisstankar som förväntas leda till lagföring och kan påverka påföljden ska utredas.

Mängdbrott

Termen mängdbrott används för vanligt förekommande brott, där Polismyndigheten leder förundersökningen; t.ex. rattfylleri, misshandel och inbrott. Mängdbrotten utgör mer än 80 procent av alla anmälda brott, och ska i de allra flesta fall utredas på lokalpolisområdesnivå.

I Polismyndighetens regleringsbrev för 2023 anges att Polismyndigheten särskilt ska redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att öka antalet och andelen ärenden som redovisas till åklagare för beslut i åtalsfrågan samt hur införandet av ett permanent snabbförfarande i brottmål (snabbare lagföring) fortskrider.

Polismyndigheten uppger i sin årsredovisning för 2022 att antalet ärenden som Polismyndigheten redovisar till åklagare fortsatte att minska under 2022. Det beror bl.a. på ett minskat inflöde som i sin tur sannolikt beror på flera faktorer, såsom en faktiskt minskad brottslighet, polisens brottsförebyggande insatser eller minskad anmälningsbenägenhet. En annan viktig bidragande faktor var att antalet komplexa och resurskrävande utredningar, exempelvis skjutningar, ökade. Detta medförde att utredningsresurser flyttades både inom och mellan polisregionerna samt från utredning av mer vardagsnära mängdbrott till att hantera de få men högprioriterade utredningar som rör grov organiserad brottslighet.

Den 24 januari 2023 överlämnades betänkandet Skärpta straff för flerfaldig brottslighet till regeringen (SOU 2023:1). I betänkandet föreslås bl.a. en ny modell för hur domstolarna ska mäta ut straff när någon döms för mer än ett brott. Förslaget leder till strängare straff, framför allt för dem som döms för ett stort antal brott eller för flera brott som innefattar en allvarlig kränkning av brottsoffret.

Utredningen föreslår vidare att de utökade straffskalor som gäller vid flerfaldig brottslighet ska höjas, som mest upp till fängelse i 16 år.

Utredningen har också haft i uppdrag att se över reglerna för åtalsunderlåtelse, förundersökningsbegränsning och direktavskrivning. I denna del föreslår utredningen inte några lagändringar. Utredningen konstaterar att polis och åklagare måste ha möjlighet att styra användningen av tillgängliga utredningsresurser till de fall där de gör mest nytta för brottsbekämpningen i sin helhet. Utredningen bedömer att nuvarande bestämmelser är ändamålsenliga för att uppnå detta.

Betänkandet har remitterats.

I en granskningsrapport från den 28 februari 2023 (RiR 2023:2) konstaterar Riksrevisionen att polisens hantering av mängdbrott är ineffektiv. Bristerna

beror bl.a. på att polisen inte har lyckats bemanna lokalpolisområdena i tillräcklig utsträckning, inte genomför nödvändig kompetensutveckling och sätter för snäva gränser för antalet civilanställda.

Polismyndigheten rekommenderas att göra följande:

- Se till att verksamhetens behov och tillgången på kompetens är styrande för hur många poliser och civil personal som anställs.
- Se till att Polisens kontaktcenter blir fullbemannat och att nödvändig kompetens och brottsamordningsförmåga är säkerställd, så att alla adekvata utrednings- och samordningsåtgärder kan ske där.
- Öka samverkan mellan Polisens kontaktcenter och jourmiljön och se till att ärendesamordning och förundersökningsbegränsning sker så tidigt som möjligt i processen.
- Se över hur systemet med e-anmälningar fungerar i syfte att höja kvaliteten och minska det merarbete som uppstår till följd av behov av korrigeringar och kompletteringar.
- Utveckla och stärk brottsamordningen på alla nivåer och se till att det finns it-stöd som underlättar denna, exempelvis genom att möjliggöra lokala lägesbilder i realtid utifrån inkomna brottsanmälningar.
- Se över hur vidareutbildningen bättre kan utformas och anpassas till verksamhetens behov för att skapa god förmåga att hantera alla mängdbrott.

Ekonomisk brottslighet

I Polismyndighetens regleringsbrev för 2023 anges att myndigheten särskilt ska redovisa hur den har utvecklat och effektiviserat arbetet med att återta kriminellas brottsvinster samt säkerställt en förbättrad uppföljning på området.

I Polismyndighetens årsredovisning för 2022 anges att Polismyndigheten fortsatte med arbetet för att kunna återta brottsvinster i högre omfattning. Kompetenshöjande insatser genomfördes i alla polisregioner genom projektet Årtertagande av brottsvinster. Insatserna riktades framför allt till ingripande- och utredningsverksamheten i lokalpolisområden. Syftet med projektet är att bredda kunskapen om tillgångsinriktad brottsbekämpning. En kunskapsplattform med lättillgängligt utbildningsmaterial, metodstöd och nyheter på området skapades på Polismyndighetens intranät. En digital utbildning togs fram och kommer att lanseras på myndighetens lärplattform under 2023. Ett metodstöd för tillgångsinriktad brottsutredning togs fram i en lättillgänglig mobilapplikation för ingripandepoliser. I applikationen syns det bl.a. om en person har skulder hos Kronofogdemyndigheten. Sedan den 1 augusti 2022 ska Polismyndigheten underrätta Kronofogdemyndigheten om man påträffar utmätningsbar egendom i sin verksamhet, och stödet gör det möjligt att utmäta sådan egendom på distans. När det gäller uppföljning påbörjades ett arbete för att bättre kunna följa upp antalet finansiella utredningar samt beslagtagen egendom i förverkandesyfte.

I Tidöavtalet (s. 18 f.) beskrivs hur Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna i ett samarbetsprojekt om kriminalitet

kommer att utarbeta och genomföra politiska reformer för att bekämpa och förebygga brott samt öka tryggheten. Under rubriken Bekämpa välfärdsbrottslighet anges följande:

En ny myndighet ska ansvara för alla utbetalningar från både kommunal och statlig nivå. För att ge en samlad bild och effektivisera välfärdsutbetalningar ska ett transaktionskonto tas fram och administreras av myndigheten. En kartläggning av felaktiga utbetalningar på kommunal och regional nivå bör göras. Bidragsbrottslagen ska skärpas och även omfatta stöd till företag.

Sexualbrott och brott i nära relation

Polismyndigheten ska enligt regleringsbrevet särskilt redovisa vilket arbete som bedrivs för att bekämpa våld mot barn och mäns våld mot kvinnor.

I Polismyndighetens årsredovisning för 2022 (s. 61 f.) redogörs för polisens utredningsresultat för arbetet mot brott mot särskilt utsatta grupper, vilket är samlingsnamnet för brottstyperna brott i parrelation, våldtäkt mot vuxna och brott mot barn.

Antalet inkomna våldsbrott gällande brott mot särskilt utsatta brottsoffer utgjorde under 2022 ca 40 procent av antalet anmälda våldsbrott till Polismyndigheten.

Polisen anger vidare att arbetet med särskilt utsatta brottsoffer bedrivs i enlighet med en nationellt framtagen lägesbild. Fokus under året har bl.a. varit att utveckla den strategiska styrningen och att bedriva ett erfarenhetsutbyte mellan medarbetare inom myndigheten. Som exempel kan nämnas att en nationell metod som kallas riskreducerande insatser har tagits fram och beslutats. Målet med metoden är att minska risken för upprepade brottslighet. Syftet är att bidra till ett förändrat beteende hos personen genom att få en ökad kunskap om personens avsikter och därigenom försöka påverka personens beteende. Inom ramen för metoden finns ytterligare åtgärder, exempelvis riskreducerande samtal, coachande samtal och samverkan med åklagare som är förundersökningsledare, för att påskynda förundersökningsprocessen. Metoden vann under 2022 pris för Europas bästa brottsförebyggande polisiära modell (s. 119).

I årsredovisningen utvecklas arbetet på de enskilda områdena enligt följande (s. 63 f.).

Internetrelaterade sexualbrott mot barn

Samhället tog ett stort steg mot att sudda ut gränserna mellan internetrelaterade och fysiska sexualbrott genom den förstärkta lagstiftning som trädde i kraft den 1 augusti 2022 och som omfattar mer eller mindre samtliga sexualbrott mot barn. Det är än så länge för tidigt att se något resultat av detta, men det skickar en stark signal om att man tar dessa brott på största allvar. Internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn (ISÖB) har historiskt sett ansetts mindre allvarliga än fysiska brott. Det är först de senaste åren som man börjat förstå att ett internetrelaterat sexualbrott, för den drabbade, är minst lika allvarligt, bl.a. för att risken är betydande att filmer och bilder som producerats

under övergreppet sprids okontrollerat och finnas kvar som en ständig påminnelse om övergreppet. En fortsatt trend man kan se är att produktion av övergreppsmaterial i dag kryper ned i åldrarna. Men det är inte bara vuxna med sexuellt intresse för barn som producerar filmer och bilder i en sexuell kontext. Även barn och unga tar idag bilder och filmer på sig själva och andra både genom tvång och frivilligt. Materialet delas sedan på sociala plattformar och blir ibland viralt. Det ger en ökad arbetsbelastning för Polismyndigheten som behöver hantera både material som från början är egenproducerat och spritt i samförstånd, och därmed inte nödvändigtvis ens behöver utgöra brott, och den som producerat materialet som kanske tappat kontroll över det och får det spritt i en brottslig kontext.

Förbättrad förmåga att förebygga och utreda brott mot särskilt utsatta brottsoffer

Polismyndigheten samverkar med Kriminalvården i ett gemensamt regeringsuppdrag för särskilt utsatta brottsoffer. Uppdraget är att se över möjligheterna till ett utökat informationsutbyte mellan myndigheterna för att ge Kriminalvården ett bättre underlag för utformningen av verkställigheten och övervakningen av klienterna. I förlängningen bidrar det till förbättrade förutsättningar för Polismyndigheten att arbeta brottsförebyggande och ge skydd till brottsoffer. Uppdraget ska redovisas i maj 2023.

Förebygga och utreda brott i parrelation och våldtäkt

Arbete med att förändra kulturen och värderingarna av brott i nära relation sker kontinuerligt. I polisregion Väst synliggörs relationsärenden numera i större utsträckning än tidigare bland händelsenotiserna på polisen.se, med fortsatt hänsyn till människors integritet, förundersökningssekretess och proportionalitetsprincipen. Det finns en stor brottsförebyggande potential i att arbeta i hela kedjan som börjar med killars våld mot tjejer. Flera kunskapshöjande insatser genomfördes under 2022, t.ex. den nationella konferensen Våld i ungas nära relationer – så kan vi förebygga, utreda och lagföra, reportage i tidningen Svensk Polis samt både interna och externa nyheter på Polismyndighetens intranät och polistidningen.se.

Affischen Våga tipsa! som togs fram i projektet IGOR82 av polisregion Stockholm, lanserades nationellt för att visa att polis och socialtjänst tar dessa brott på allvar och visa på behovet av allmänhetens hjälp och tips.

Under 2022 bedrev Polismyndigheten en förstudie inriktad på brottsförebyggande metoder för att förebygga mäns våld mot kvinnor. Ansatsen i förstudien har varit att finna verkningsfulla och evidensbaserade metoder för att stävja mäns våld mot kvinnor genom att fokusera på gärningspersoner. Förstudien är redovisad och Polismyndigheten strävar efter att utveckla metoder och arbetssätt för effektiv samverkan och utveckling av det våldsförebyggande arbetet gällande mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer.

Förebygga och utreda brott mot barn

Polismyndigheten fortsatte under 2022 att utveckla specialistutbildning för de som primärt utreder internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn. Arbetet skapar förutsättningar att följa med i en brottsutveckling som förändras i takt med samhällets digitalisering. Arbetet med att sprida och bredda förmågan inom området vid myndigheten gör att fler kan hantera övergreppsmaterial. Det behövs i och med den förstärkta lagstiftningen inom området och eftersom inflödet av tips fortfarande är stort. För att effektivisera hanteringen av de stora datamängder som kan förekomma i ISÖB-relaterade utredningar fortsätter utvecklingen av automatiserade processer. Det innebär att utredare kan lägga mer tid på de brottsutsatta offren och på brottsförebyggande åtgärder snarare än att manuellt gå igenom data.

Tillsammans med Justitiedepartementet deltog Polismyndigheten i förhandlandet om en ny EU-förordning som ska begränsa tillgången till övergreppsmaterial samt stärka barns och ungas skydd på de internetrelaterade plattformar där de vistas och riskerar att drabbas av personer med ett sexuellt intresse för barn. Arbetet med EU-förordningen kommer att fortsätta under Sveriges EU-ordförandeskap 2023.

Polismyndigheten är sedan våren 2022 tillsammans med Karolinska institutet delaktig i ett EU-finansierat brottsförebyggande projekt, Priority, som vänder sig till de som har ett sexuellt intresse för barn. Syftet är att identifiera och slussa dessa personer till Karolinska institutet för eventuell behandling. Myndigheten tog även initiativ till att, tillsammans med Maria Cederschiöld högskola, utveckla förhörstekniken när det gäller internetrelaterade sexualbrott mot barn.

I maj 2022 inleddes ett brottsförebyggande pilotprojekt om patrullering på nätet för att öka polisens synlighet och tillgänglighet. Att arbeta brottsförebyggande på den arena som upptar en betydande del av barns och ungas tid är väsentligt för att stärka barns kunskap om hur de bäst kan skydda sig och vad de ska undvika, men även för att de ska få vetskap om att det de gör kan utgöra brott, exempelvis när de sprider bilder eller filmer på andra.

Förebygga och utreda köp av sexuella tjänster

De kompetenshöjande insatser som genomförts för polispersonal i polisregionerna med fokus på människohandel för sexuella ändamål, koppleri och köp av sexuell tjänst har lett till att polisregionerna själva initierar insatser och förebyggande arbete mot köp av sexuell tjänst. I samarbete med organisationen Realstars genomförde polisregion Väst en konferens som riktade sig till hotellbranschen för att medvetandegöra trenden med försäljning av sexuella tjänster på hotell och lägenhetshotell. Konferensen väckte internationell uppmärksamhet. Polisregion Väst medverkade även i en föreläsning med Realstars i ett projekt mot sexuell exploatering i thaimassagebranschen. Åhörarna var både privata och kommunala fastighetsägare.

Projektet Annonns initierades i polisregion Bergslagen för att minska utbudet av annonser på internet där unga personer som bor i regionen erbjuder tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning. Ungdomar eller unga vuxna som säljer eller står på gränsen till att börja sälja sexuella tjänster erbjuds hjälp och stöd. Fem träffar med unga kvinnor har genomförts inom projektet.

Polismyndigheten arbetade under våren och sommaren 2022 i ett brottsförebyggande projekt i polisregion Syd med att identifiera minderåriga som säljer sexuella tjänster via s.k. sugardejting. Samverkan i projektet skedde med socialtjänsten, något som är nödvändigt för att nå framgång. Eftersom utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling är en eftersatt del inom brottsområdet är förhoppningen att metoden ska få spridning i hela myndigheten.

Brott av s.k. djurrättsaktivister

Den 1 juli 2022 trädde lagändringar i kraft för straffbestämmelserna om hemfridsbrott och olaga intrång. Ändringarna innebär att bestämmelserna moderniseras språkligt och det klargörs att tillämpningsområdet för olaga intrång även omfattar gårdsplaner. Vidare skärps maximistraffet för brott av normalgraden från böter till fängelse i högst ett år och de grova svårhetsgraderna av brotten betecknas som grovt hemfridsbrott respektive grovt olaga intrång. Straffskalan för dessa brott ändras från fängelse i högst två år till fängelse i lägst sex månader och högst tre år. Därtill införs omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om ett brott är grovt. Vid denna bedömning ska det särskilt beaktas om gärningen har skett genom inbrott, har innefattat våld, hot om brottslig gärning, ofredande eller skada på egendom eller annars har varit av särskilt hänsynslös eller farlig art. Slutligen straffbeläggs även försök, förberedelse och stämpling till grovt hemfridsbrott och grovt olaga intrång (prop. 2021/22:194, bet. 2021/22:JuU40, rskr. 2021/22:325).

I Säkerhetspolisens uppdrag ingår att skydda demokratin och motverka våldsbejakande extremism. Säkerhetspolisen följer tre extremistmiljöer i Sverige: den våldsbejakande högerextremistiska miljön, den våldsbejakande vänsterextremistiska miljön och den våldsbejakande islamistiska miljön (Säkerhetspolisens årsbok 2020, s. 49 f.). I Säkerhetspolisens årsbok 2021 anges att hotet främst kommer från våldsbejakande högerextremism och våldsbejakande islamism, men att extremismen också växer i bred bemärkelse, och att det på sikt kan bli mindre relevant att dela in extremistmiljöer på en vänster- eller högterskala, eller utifrån religiös och politisk åskådning (s. 35 och 38).

Center mot våldsbejakande extremism (CVE) inrättades den 1 januari 2018 och är placerat inom Brå. Syftet med centret är att stärka och utveckla det förebyggande arbetet i Sverige mot våldsbejakande extremism, ideologiskt motiverad brottslighet och terrorism. I september 2020 publicerade CVE skriften Våldsbejakande djurrättsaktivism. Skriften utgör en sammanställning av forskning och kunskap om den våldsbejakande djurrättsrörelsen, som inte

går att enhälligt kategorisera in under någon av de tre våldsbejakande extremistmiljöerna. Samtidigt finns det individer och grupper som brukar ideologiskt motiverat våld med djurrättsidéer som föresats, och ämnet ingår således i CVE:s bevakningsområde. Syftet med skriften är att översiktligt beskriva rörelsens idémässiga grund, aktiviteter och organisering, såväl i Sverige som i en internationell kontext.

Cyberbrott

I juli 2018 gav regeringen MSB, Försvarets radioanstalt, Försvarets materielverk, Försvarsmakten, Post- och telestyrelsen, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen i uppdrag att ta fram en samlad informations- och cybersäkerhetshandlingsplan för 2019–2022, som årligen ska redovisas. Att öka möjligheterna att förebygga och bekämpa it-relaterad brottslighet är den fjärde strategiska prioriteringen i handlingsplanen, som redovisades för regeringen i mars 2022. Polismyndigheten anges som ansvarig för flera åtgärder, t.ex. samarbete med andra brottsförebyggande myndigheter, finans- och transaktionsmarknader samt Stöldskyddsföreningen. När det gäller internationellt samarbete anges fördjupat samarbete med Europol, uppbyggande av europeiskt nätverk för förebyggande av cyberbrott och nordiskt preventionsarbete.

I regleringsbrevet för 2022 anges att Polismyndigheten ska redovisa hur det ekonomiska tillskottet för att utveckla myndighetens tekniska förmåga har använts i verksamheten och hur det bidrar till att utveckla den tekniska förmågan i den brottsbekämpande verksamheten. I Polismyndighetens årsredovisning för 2022 anges att Polismyndigheten från 2022 får extra medel för att påskynda teknikutvecklingen. Det växande förmågegapet mellan brottsligheten och polisens resurser kräver utveckling och effektivisering av verksamheten, och ett sätt att minska förmågegapet är utveckling och tillämpning av ny teknik. En stärkt teknisk utveckling ska minska förmågegapet och öka polisens förmåga att bekämpa brott samt öka tryggheten.

Några konkreta effekter som satsningen ledde till under 2022 är en ökad bevakningsförmåga genom t.ex. fördubbling av antalet fasta och tillfälliga kamerapunkter. Polismyndigheten tillfördes även externa videoströmmar från exempelvis kommuner och kollektivtrafik som hjälper till att bevisssäkra händelser i utredningssyfte. Teknikpaketet möjliggjorde stora satsningar inom it-forensik, vilket ökade förmågan till dataåtkomst i hårdvara vid undersökningar av bl.a. mobiltelefoner. Inom det närliggande området it-brott satsade myndigheten bl.a. på en förbättrad förmåga inom internetinhämtning, utredning av komplexa cyberbrott, ISÖB-utredningar och andra utredningar med digitala inslag. Användningen av hemliga tvångsmedel utökades, främst inom hemlig dataavläsning och hantering av stora datamängder, vilket är avgörande i arbetet med krypterade chattar som används av den organiserade brottsligheten. Inom området Närmare medborgarna effektiviserades

administrativa processer samt utvecklades nya kanaler för medborgarna att hantera sina ärenden, t.ex. genom e-tjänster.

Arbetsmiljöbrott

Arbetsmiljöbrott kan kortfattat beskrivas som lagöverträdelser av en arbetsgivare som antingen medför eller har potential att orsaka skador, sjukdom eller dödsfall på grund av arbetsrelaterade aktiviteter. Vid arbetsplatsolyckor är det inte olyckan i sig som kan vara ett brott, utan straffbarheten ligger i att arbetsgivaren inte har förebyggt den eller åtminstone inte gjort vad som skäligen kunnat krävas av denne. Brott mot arbetsmiljölagstiftningen kan leda till straffrättsligt ansvar för fysiska personer och företagsbot för såväl fysiska som juridiska personer.

Av polisens webbplats framgår att de i alla polisregioner finns särskilda grupper där förundersökningsledare och utredare hanterar arbetsmiljöbrott samt att Polismyndigheten samverkar med Arbetsmiljöverket och Åklagarmyndigheten kring arbetsmiljöbrott.

Brott mot företag

Den 1 mars 2021 trädde lagen (2021:34) om tillträdesförbud till butik i kraft. Lagen, innebär att en person kan förbjudas att få tillträde till och vistas i en butik. Den som bryter mot ett tillträdesförbud döms för överträdelse av tillträdesförbud till böter eller fängelse i högst sex månader. En person kan få tillträdesförbud, om det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att han eller hon kommer att begå brott i butiken eller allvarligt trakassera någon som befinner sig där (prop. 2020/21:52, bet. 2020/21:JuU13).

Krigsbrott

Krigsbrott är ett samlingsbegrepp för överträdelser av den internationella humanitära rätten och är brott som begås i samband med krig. Sådana brott utreds av gruppen för utredning av krigsbrott vid Noa. Gruppen tar emot tips och anmälningar från allmänheten, Migrationsverket, Säkerhetspolisen och lokal polis runt om i Sverige. Utredningarna bedrivs i nära samarbete med en grupp särskilt utsedda åklagare på Riksenheten mot internationell och organiserad brottslighet vid Åklagarmyndigheten.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har flera gånger tidigare, senast våren 2022, behandlat motionsyrkanden om att prioritera vissa typer av brott (bet. 2021/22:JuU22 s. 61 f.). Utskottet anförde då att det vidhöll sin tidigare uppfattning att bedömningen av vilka insatser som ska göras mot olika typer av brottslighet bör göras vid Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten inom ramen för statsmaktens prioriteringar. Vidare konstaterade utskottet att det pågick särskilt arbete inom Polismyndigheten när det gällde flera brottstyper som lyfts fram i motionsförslagen, och utskottet avstyrkte motioner om nolltolerans mot brott,

sexualbrott, våld i nära relation, cyberbrott, brott mot företag och krigsbrott. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2021/22:270).

Under våren 2021 avstyrkte utskottet motioner om bl.a. ekonomisk brottslighet och jaktbrott med en motsvarande motivering, vilket riksdagen ställde sig bakom (bet. 2020/21:JuU23 s. 53 f., rskr. 2020/21:169).

I fråga om brott av s.k. djurrättsaktivister behandlade utskottet senast våren 2022 sådana motioner i samband med de ovannämnda lagändringarna om hemfridsbrott och olaga intrång. Vad gäller motioner om en särskild brottskod för denna typ av brottslighet anförde utskottet följande:

Djurrättsaktivister som försöker uppnå sina mål med brottsliga metoder utgör ett hot mot enskilda individer men även mot samhället i stort. Ett problem med denna typ av brottslighet är att det saknas officiell statistik. Det är därför viktigt att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra det statistiska underlaget samt kunskapsunderlaget om dessa brott. Ett sätt skulle kunna vara att, även om det är förenat med vissa svårigheter, försöka införa en särskild brottskod för djurrättsrelaterad brottslighet. En sådan kod skulle underlätta kartläggandet av denna ofta organiserade verksamhet. Informationen skulle vara viktig både för de brottsbekämpande myndigheternas arbete och som information och beslutsunderlag.

Utskottet tillstyrkte de aktuella motionerna.

När det gällde andra motionsyrkanden om åtgärder mot djurrättsrelaterad brottslighet fann utskottet att dessa fick anses delvis tillgodosedda genom propositionen, och att det inte hade framkommit några omständigheter som gav riksdagen anledning att ta initiativ till några ytterligare åtgärder mot djurrättsrelaterad brottslighet. Motionerna avstyrktes.

Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2021/22:JuU40, rskr. 2021/22:325).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin uppfattning att bedömningen av vilka insatser som ska göras mot olika typer av brottslighet bör göras vid Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten inom ramen för statsmaktens prioriteringar. När det gäller flera brottstyper som lyfts fram i motionsförslagen pågår det också särskilt arbete inom Polismyndigheten. Mot denna bakgrund finner utskottet inte skäl att ställa sig bakom motionsyrkanden om ekonomisk brottslighet, sexualbrott, våld i nära relation, cyberbrott, arbetsmiljöbrott, brott mot företag, jaktbrott och krigsbrott. Därmed avstyrks motionerna 2022/23:57 (V) yrkandena 14 och 15, 2022/23:664 (M), 2022/23:863 (C) yrkande 74, 2022/23:848 (C) yrkandena 18 och 40, 2022/23:864 (C) yrkande 31, 2022/23:883 (C) yrkandena 1, 39 och 40, 2022/23:966 (SD) yrkande 2, 2022/23:976 (SD) yrkande 10, 2022/23:1003 (SD) yrkande 21, 2022/23:1217 (V) yrkande 11, 2022/23:1673 (C) yrkandena 46, 84, 85, 146 och 147, 2022/23:1882 (C) yrkande 39, 2022/23:2110 (MP) yrkande 55, 2022/23:2139 (S) yrkande 32, 2022/23:2255 (L) samt 2022/23:2272 (SD) yrkande 2.

Vad särskilt gäller motioner om mängdbrott noterar utskottet att Riksrevisionen i sin granskning från februari i år gör bedömningen att polisens hantering av mängdbrott är ineffektiv, och lämnar ett antal rekommendationer för att förbättra polisens hantering av mängdbrott. Utskottet utgår från att Polismyndigheten noga kommer att analysera dessa rekommendationer och i den utsträckning det är möjligt, implementera dem i sin verksamhet. Utskottet konstaterar att det pågående lagstiftningsarbetet om skärpta straff för flerfaldig brottslighet bör leda till tydligare reaktioner från rättsväsendet mot denna typ av brottslighet och ser positivt på att projektet med snabbare lagföring sedan årsskiftet har införts permanent. Sammanfattningsvis finner utskottet inte att det nu finns anledning att ta något initiativ med anledning av motionerna 2022/23:2139 (S) yrkande 71 och 2022/23:863 (C) yrkande 6. Dessa avstyrks.

När det gäller motioner om brott av s.k. djurrättsaktivister noterar utskottet att lagändringar med stärkt skydd mot denna typ av brottslighet nyligen trädde i kraft. Som utskottet tidigare anfört är det därtill Polismyndigheten själv som bör besluta om vissa frågor som rör myndighetens inre organisation, t.ex. införandet av nya grupper och placering av personal med viss specialkompetens. Skälet till detta är att Polismyndigheten har bäst förutsättningar att avgöra om arbete med en viss brottstyp bör göras på nationell eller regional nivå och hur arbetet ska organiseras för att uppnå en effektiv användning av myndighetens resurser. I enlighet med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2022/23:224 (SD), 2022/23:863 (C) yrkandena 69–71, 2022/23:997 (SD) yrkande 37, 2022/23:1144 (SD), 2022/23:1895 (C) yrkandena 1, 4–7, 11 och 13 samt 2022/23:1906 (M).

Antikorrupktion och demokratifrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om polisens arbete med antikorrupktion och demokratifrågor.

Jämför reservation 47 (C) och 48 (C).

Motionerna

Antikorrupktion

I kommittémotion 2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 78 begärs ett tillkännagivande om att ta fram en nationell handlingsplan mot mutor och korrupktion. I samma motion i yrkande 79 och kommittémotion 2022/23:1882 av Malin Björk m.fl. (C) yrkande 15 efterfrågas högre krav på de antikorrupktionsstrategier som vägleder myndigheternas arbete och påföljder för överträdelse.

I kommittémotion 2022/23:1882 av Malin Björk m.fl. (C) yrkande 14 föreslås att en antikorrupktionsmyndighet ska inrättas.

I motion 2022/23:536 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1 efterfrågas ett tillkännagivande om att regeringen i Europeiska unionens råd bör driva frågan om att kommissionen ska ta fram en ny korruptionsrapport som motsvarar den från 2014.

Polisens arbete med demokratifrågor m.m.

I kommittémotion 2022/23:862 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 3 begärs en förstärkning av kapaciteten hos de enheter inom Polismyndigheten som arbetar med demokratifrågor. I kommittémotion 2022/23:1882 av Malin Björk m.fl. (C) yrkande 5 finns ett likalydande förslag.

I motion 2022/23:1965 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 5 efterfrågas en översyn av den iranska regimens antidemokratiska verksamheter i Sverige.

Bakgrund

Arbete mot korruption vid de statliga förvaltningsmyndigheterna

I december 2020 fick Statskontoret i uppdrag av regeringen att främja arbetet mot korruption vid de statliga förvaltningsmyndigheterna. Arbetet ska utgå från regeringens handlingsplan. I uppdraget ingår bl.a. att ta fram lägesbilder över myndigheternas arbete mot korruption och att slutredovisa arbetets utveckling i december 2023. Lägesbilderna ska beskriva utvecklingen av myndigheternas arbete mot korruption och innehålla en redovisning av vilka åtgärder myndigheterna har vidtagit för att minska riskerna för korruption.

Den första lägesbilden, Arbete mot korruption är under utveckling – Statskontorets lägesbild av myndigheternas arbete mot korruption 2021, presenterades i juni 2021. Lägesbilden bygger på en enkät till 209 myndigheter, intervjuer med nio myndigheter och samtal med de samverkansmyndigheter som pekas ut i uppdraget (Konkurrensverket, Ekonomistyrningsverket, Polismyndigheten och Brå). Under rubriken Sammanfattande iakttagelser anges (s. 52) följande:

- Ungefär 80 procent av myndigheterna har analyserat riskerna för korruption och oegentligheter. De flesta av myndigheterna har analyserat hela verksamheten, men vissa har enbart analyserat delar av verksamheten.
- Det är vanligare att myndigheter som lyder under förordningen om intern styrning och kontroll har analyserat riskerna för korruption och oegentligheter än andra myndigheter. Det är främst små myndigheter som inte har analyserat riskerna.
- Cirka 80 procent av myndigheterna har i sina analyser identifierat att upphandling och inköp är ett område med särskilda risker. Utbetalningar är ett annat område som många myndigheter har identifierat risker inom. I övrigt varierar det vilka riskområden myndigheterna har identifierat.
- Ungefär hälften av de myndigheter som analyserar riskerna gör det årligen, och en femtedel gör det vartannat eller vart tredje år. Flera myndigheter

analyserar riskerna för korruption som en del av ett bredare arbete med generella riskanalyser.

- Resultaten av enkäten och fritextsvaren visar att myndigheterna har skilda uppfattningar om vad som krävs för att de ska kunna ange att de har analyserat risker för korruption och oegentligheter. Det betyder att det finns skilda arbetssätt även bland myndigheter som har svarat på samma sätt i enkäten.
- Myndigheterna beskriver att bl.a. otillräckliga resurser samt organisatoriska och verksamhetsmässiga utmaningar försvårar arbetet med att identifiera risker för korruption. Dessutom anser flera myndigheter att det är svårt att analysera riskerna för korruption. De beskriver att det t.ex. är svårt att bedöma hur sannolika olika risker är eller hur de ska avgränsa analysen.

Polismyndighetens arbete mot korruption

I Arbete mot korruption är under utveckling – Statskontorets lägesbild av myndigheternas arbete mot korruption 2021 (s. 24 f.) anges bl.a. följande om Polismyndighetens arbete:

Polismyndigheten har en nationell antikorrupsionsgrupp som i huvudsak arbetar med att utreda brottsmisstankar. Det finns även en funktion vid underrättelseenheten på Nationella operativa avdelningen (NOA) som specifikt arbetar med kriminaliserad korruption. Det kan handla om att ta hand om tips som leder till att myndigheten behöver hämta in mer information som de behöver bearbeta och analysera, och som sedan kan leda till fördjupad utredning. Förundersökningarna leds i de flesta fall av Riksenheten mot korruption vid Åklagarmyndigheten.

Inom nationella antikorrupsionsgruppen finns också en uppsökande brottsförebyggande funktion. Det förebyggande arbetet utgår från de riskområden som har pekats ut i forskning och myndighetsrapporter. Gruppen hämtar i övrigt kunskaper och erfarenheter i huvudsak från de egna utredningar som gruppen gör vid brottsmisstankar. Polismyndigheten bedömer att utredningarna ger en bra bild av orsaken till misstankarna om brott, oavsett om de leder till åtal eller inte.

Polismyndigheten har rangordnat inriktningen på de förebyggande insatserna efter risk. Myndigheten har därför börjat med insatser som riktas till byggindustrin, och därefter har de bland annat gjort insatser inom det läkemedels- och medicintekniska området, inom parti- och detaljhandel samt inom matchfixning. Myndigheten har som mål att besöka samtliga kommuner i Sverige, och gruppen har även besökt flera länsstyrelser och andra statliga myndigheter.

Visst arbete som rör korruption bedriver Polismyndigheten också vid Avdelningen för särskilda utredningar. Avdelningen har till uppgift att arbeta med underrättelseverksamhet och utredning av brottsmisstankar mot bland annat polisanställda, åklagare, domare och statsråd.

Den nationella antikorrupsionsgruppen lägger en stor del av sina resurser på att utreda och beivra brott. Gruppen har cirka 27 anställda. Men det är endast 1,5 årsarbetskrafter som arbetar brotts- och korrupsionsförebyggande.

I Polismyndighetens årsredovisning för 2022 (s. 118) anges att efter en granskning som Europarådet gjort av Polismyndigheten när det gäller förebyggande och bekämpande av korruption har samtliga rekommendationer genomförts. En e-utbildning i etik och kultur har tagits fram som är obligatorisk för alla anställda. Till utbildningen finns ett dialogstöd om kultur och etik som chefer ska använda tillsammans med sina medarbetare. Polismyndigheten införde i juli 2022 en visselblåsarfunktion. Syftet med funktionen är att medarbetare ska kunna rapportera misstänkta missförhållanden av allmänintresse inom myndigheten.

Europeiska kommissionens rapport om korruption

Europeiska kommissionen publicerade 2014 en rapport om korruptionen i EU. Rapporten bygger på uppgifter från 2011 till 2013. Det framgick bl.a. att många länder då hade stora problem med korruption. Rapporten är offentlig och kan hämtas bl.a. på kommissionens webbplats. En uppföljande rapport var planerad. I början av 2017 informerade kommissionen om att man i fortsättningen avsåg att använda sina resurser för att analysera korruptionen i medlemsstaterna i samband med arbetet med EU:s ram för ekonomisk styrning och koppla analyserna till de landsspecifika rekommendationerna och riktade konkreta åtgärder.

Sedan 2020 publicerar Europeiska kommissionen årligen en rättsstatsrapport där kommissionen går igenom utvecklingstendenser i medlemsländerna på fyra områden som är viktiga för rättsstatsprincipen: rättssystemet, regelverket för korruptionsbekämpning, mediernas mångfald och andra institutionella kontroller och motvikter.

Om Irans verksamhet i Sverige

Ett av Säkerhetspolisens verksamhetsområden är kontrapionage, vilket innebär att förebygga och avslöja terrorism som riktas mot Sverige, svenska intressen i utlandet, utländska intressen i Sverige, terroristhandlingar i andra länder, förekomsten av internationella terroristnätverks förgreningar i Sverige samt stöd och finansiering av terroristverksamhet. De uppgifter som Säkerhetspolisens kontrapionage inhämtar kan leda till exempelvis spaningsinsatser eller samtal med uppgiftslämnare, som i sin tur kan resultera i olika typer av åtgärder för att motverka säkerhetshotande verksamhet från andra länder. Uppgifterna kan också leda till att en förundersökning inleds om misstänkta brott mot Sveriges säkerhet.

I Säkerhetspolisens årsbok för 2022 anges följande (s. 15):

De iranska underrättelsetjänsterna utgör ett säkerhetshot mot Sverige genom att de bedriver olovlig underrättelseverksamhet mot i första hand oppositionella som befinner sig här. Regimen bedriver underrättelseinhämtning i Sverige och det finns också globalt ett påtagligt hot om våld gentemot oppositionella. Givet att det finns en stor iransk diaspora i Sverige där många nyttjar sina grundlagsfästa rättigheter att uttrycka kritik

mot den iranska regimen, finns det också ett intresse från de iranska underrättelse- och säkerhetstjänsterna att kartlägga personer i Sverige.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet behandlade under våren 2022 motionsyrkanden om en anti-korruptionsmyndighet, nationell handlingsplan mot mutor och korruption, högre krav på antikorrupsionsstrategier och en förstärkning av polisens arbete med demokratifrågor (bet. 2021/22:JuU22 s. 68 f.). Utskottet anförde bl.a. att det såg positivt på att regeringen hade tagit fram en treårig handlingsplan mot korruption och det arbete som sedan 2020 leddes av Statskontoret, där Polismyndigheten ingick som samverkansmyndighet. Utskottet var inte berett att ställa sig bakom förslag om att inrätta en antikorrupsionsmyndighet eller om att ställa högre krav på myndigheternas antikorrupsionsstrategier och påföljder för överträdelser, och det fann inte skäl att ta initiativ om att stärka kapaciteten hos de enheter inom Polismyndigheten som arbetade med demokratifrågor. Motionsyrkandena avstyrktes och riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2021/22:270).

Utskottets ställningstagande

Som framgår av redogörelsen ovan gavs Statskontoret 2020 i uppdrag att främja arbetet mot korruption vid de statliga förvaltningsmyndigheterna, och detta uppdrag pågår alltjämt. Vidare framgår det att Polismyndigheten arbetar med frågan. Utskottet är därför inte berett att ställa sig bakom motionerna om att ta fram en nationell handlingsplan mot mutor och korruption, att ställa högre krav på de antikorrupsionsstrategier som vägleder myndigheternas arbete eller att inrätta en antikorrupsionsmyndighet. Motionerna 2022/23:863 (C) yrkandena 78 och 79 samt 2022/23:1882 (C) yrkandena 14 och 15 avstyrks. Utskottet finner inte heller skäl att ställa sig bakom motionerna om att stärka kapaciteten hos de enheter inom Polismyndigheten som arbetar med demokratifrågor. Motionerna 2022/23:862 (C) yrkande 3 och 2022/23:1882 (C) yrkande 5 avstyrks därmed.

Vidare anser utskottet att den rättsstatsrapport som EU-kommissionen årligen publicerar sedan 2020 får anses motsvara en sådan korruptionsrapport som efterfrågas i motion 2022/23:536 (SD) yrkande 1, vilken avstyrks.

När det gäller Irans verksamhet i Sverige förutsätter utskottet att Säkerhetspolisen arbetar med frågan och noterar att Iran specifikt nämns i myndighetens årsredovisning. Motion 2022/23:1965 (S) yrkande 5 avstyrks.

Trafikpolisen m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om trafikpolisen samt åtgärder mot fordonsmålvakter och svarttaxi.

Jämför reservation 49 (SD).

Motionerna

Trafikpolisen

I motion 2022/23:1642 av Martina Johansson och Mikael Larsson (båda C) begärs en ökad samverkan mellan trafikpolisen och utbildade fordonskontrollanter.

Fordon som ägs av s.k. målvakter

I motion 2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att kunna stoppa målvaktsbilar under färd.

Åtgärder mot svarttaxi

I kommittémotion 2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 13 begärs ett tillkännagivande om att stärka Sverige bilden. Motionärerna anför att bl.a. oseriös taxiverksamhet och svarttaxi inte bara är negativt för Sveriges invånare utan allvarligt riskerar att skada besökarens syn på Sverige.

I kommittémotion 2022/23:1014 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 7 efterlyser motionärerna skärpt lagstiftning och skärpta straff för svarttaxiverksamhet.

Bakgrund

Trafikpolisen

Den 2 januari 2015 trädde lagändringar i kraft som syftade till att i ökad omfattning kunna använda civilanställd personal inom bl.a. Polismyndigheten för uppgifter som hittills endast hade fått utföras av poliser. Ändringarna infördes i bl.a. körkortslagen (1998:488) och vägtrafikskattelagen (2006:227). Bilinspektörer fick genom ändringarna befogenhet att besluta om vissa avgifter, meddela förbud mot fortsatt färd i vissa fall, ta hand om ett fordon registreringskyltar samt tillträde till fordon för kontroll av alkohol (prop. 2013/14:232, bet. 2014/15:JuU3, rskr. 2014/15:23).

I promemorian Kontroller på väg (Ds 2020:20) från november 2020 föreslås inrättandet av en samlad nationell organisation för verksamheten inom yrkestrafikområdet. I promemorian görs bedömningen att en samlad organisation inom Polismyndigheten kommer att påverka den framtida kompetensförsörjningen inom området positivt. Möjligheten att ytterligare

underlätta kompetensförsörjningen genom att utöka antalet bilinspektörer och civila utredare bör prövas och utvärderas inom myndigheten. Promemorian bereds i Regeringskansliet.

Fordon som ägs av s.k. målvakter

Begreppet fordonsmålvakt har ingen enhetlig definition men används av Transportstyrelsen som benämning på en person som är registrerad på över 100 personbilar eller lastbilar. Dessa fordon, s.k. målvaktsfordon, är regelmässigt avställda och oförsäkrade samtidigt som de ger upphov till fordonsrelaterade skulder. Det förekommer också att målvaktsfordon används som brottsverktyg i kriminella sammanhang.

Polisens möjligheter att ingripa mot skuldbelastade fordon regleras i 2 a § lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall samt 2 § 3 f förordningen (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall, den s.k. målvaktsparagrafen. Bestämmelserna innebär i korthet att polisen kan flytta fordon som parkerats i strid med offentlighetsrättsliga föreskrifter om ägaren har skulder som avser felparkeringsavgifter som uppgår till mer än 5 000 kronor. Bestämmelsen har ett begränsat tillämpningsområde och omfattar alltså varken fordon som är lovligt parkerade eller fordon i trafik. Om ägaren inte avhört eller löser ut fordonet tillfaller fordonet Polismyndigheten efter viss uppställningstid. Vidare har polisen möjlighet att hindra fortsatt färd, utfärda böter och avskylta fordon enligt olika vägtrafikkörfattningar, men dessa bestämmelser innebär ingen rätt att omhänderta fordon. Den 1 januari 2021 trädde ny lagstiftning i kraft som innebär att ett fordon kan beläggas med användningsförbud och avskyltas till följd av obetalda felparkeringsavgifter (prop. 2019/20:67, bet. 2019/20:TU13, rskr. 2019/20:306).

Den 1 januari 2023 trädde ytterligare ny lagstiftning i kraft som syftar till att åtgärda problemen med fordonsmålvakter och den brottslighet som hänger samman därmed (prop. 2021/22:239, bet. 2021/22:TU18, rskr. 2021/22:450).

- Regeringen ges ett utökat bemyndigande att meddela föreskrifter om flyttning av fordon, vilket innebär att flyttning av fordon ska kunna ske i fler fall.
- Möjligheten att i efterhand undkomma ett flyttningsbeslut genom att anmäla ett ägarbyte tas bort.
- Den som vill återfå ett fordon som har flyttats på grund av fordonsrelaterade skulder måste först betala samtliga fordonsrelaterade skulder som fordonsägaren är betalningsansvarig för.
- Tiden som ett flyttat fordon behöver förvaras innan äganderätten övergår till det allmänna efter kungörande av ett flyttningsbeslut kortas från tre månader till en månad.
- Om en försäljning av ett flyttat fordon kan förväntas ge ett överskott, ska det säljas. Försäljningsintäkterna ska i första hand användas för att betala kostnaderna för flyttningen och i vissa fall fordonsägarens fordonsrelaterade skulder.

I propositionen anges vidare att regeringen avser att återkomma med ytterligare förslag till lagstiftning och förordningsändringar, som också syftar till att motverka problemen med fordonsmålvakter.

Åtgärder mot svarttaxi

Det finns två olika straffbestämmelser avseende bristande tillståndsinnehav i taxitrafiklagen. Den som uppsåtligen bedriver taxitrafik utan tillstånd döms för olaga taxitrafik till böter eller fängelse i högst ett år. Om det finns ett tillstånd att bedriva taxitrafik, men tillståndshavaren uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot villkor i detta tillstånd, kan också straff utdömas, dock endast böter. Den som uppsåtligen utan taxitrafiktillstånd utför en persontransport med personbil eller lätt lastbil mot ersättning efter erbjudande om körning till allmänheten döms, om gärningen inte är straffbar som olaga taxitrafik, för otillåten taxitrafik till böter. Den senare bestämmelsen innebär ett förbud mot enstaka körningar med s.k. svarttaxi och förbudet är sekundärt i förhållande till bestämmelsen om olaga taxitrafik. Bestämmelsen om otillåten taxitrafik kan alltså tillämpas när det inte kan utredas om det har rört sig om ett flertal körningar, eller att syftet har varit att bedriva yrkesmässig trafik. Den som uppsåtligen kör taxi utan att ha taxiförarlegitimation kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. Brottet är rubricerat som brott mot taxitrafiklagen. En person kan bli dömd för olaga taxitrafik alternativt otillåten taxitrafik och brott mot taxitrafiklagen samtidigt.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet behandlade motioner om fordonskontrollanter och svarttaxi under hösten 2019 (bet. 2019/20:JuU1 s. 43 f. och 83 f.). Motionen om fordonskontrollanter avstyrktes med hänvisning till pågående utredningsarbete. Vad gäller motioner om svarttaxi ansåg utskottet att det bör vara Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten som avgör vilka insatser som ska göras mot olika typer av brottslighet inom ramen för statsmaktens prioriteringar, och motionerna avstyrktes. Riksdagen ställde sig bakom utskottets bedömningar (rskr. 2019/20:103). Likalydande motioner har därefter behandlats förenklat (bet. 2020/21:JuU23 och 2021/22:JuU22).

I samband med att civilutskottet våren 2017 behandlade motionsyrkanden från allmänna motionstiden föreslog det ett tillkännagivande till regeringen om att den borde se över möjligheten att skärpa lagstiftningen mot fordonsmålvakter (bet. 2016/17:CU8). Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2016/17:166).

Vid behandlingen av regeringens proposition Användningsförbud och avskyltning av fordon med obetalda felparkeringsavgifter (prop. 2019/20:67) behandlade trafikutskottet motionsyrkanden om ytterligare initiativ för att komma till rätta med problemen med fordonsrelaterade skulder och fordonsmålvakter (bet. 2019/20:TU13). Trafikutskottet instämde i regeringens bedömning att ytterligare åtgärder kunde behöva vidtas för att komma till rätta

med problemet. Mot bakgrund av vidtagna åtgärder och pågående arbete, bl.a. utredningen som redogjorts för ovan, avstyrkte utskottet motionsyrkandena. Vidare hade trafikutskottet inget att invända mot regeringens bedömning att tillkännagivandet som redovisats ovan var slutbehandlat genom förslagen i propositionen. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2019/20:306).

När justitieutskottet våren 2021 behandlade motioner om bilmålvakter noterade utskottet att ny lagstiftning i syfte att motverka bilmålvakter nyligen hade trätt i kraft och att den ovannämnda departementspromemorian var under remissbehandling. Utskottet ansåg därför att det inte fanns skäl för riksdagen att ta några sådana initiativ som begärdes i motionerna och avstyrkte dessa, vilket riksdagen ställde sig bakom (bet. 2020/21:JuU23 s. 62 f., rskr. 2020/21:395).

Utskottets ställningstagande

Med hänsyn till de lagändringar som genomförts i syfte att i ökad omfattning kunna använda civilanställd personal i Polismyndigheten, bl.a. vid trafikkontroller, och det pågående utredningsarbete som pågår i frågan, anser utskottet att det saknas anledning för riksdagen att göra något tillkännagivande om ökad samverkan mellan trafikpolisen och utbildade fordonskontrollanter. Utskottet avstyrker därför motion 2022/23:1642 (C).

Vidare kan utskottet konstatera att frågan om s.k. fordonsmålvakter är uppmärksammas och även föremål för såväl genomförd som kommande lagstiftning. Motion 2022/23:359 (C) yrkande 1 avstyrks därför.

Utskottet gör slutligen bedömningen att de bestämmelser som syftar till att beivra svartaxi är ändamålsenligt utformade och därmed avstyrks även motionerna 2022/23:931 (SD) yrkande 13 och 2022/23:1014 (SD) yrkande 7.

Polisens samarbete med myndigheter och andra aktörer m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. myndighetsgemensamt arbete mot organiserad brottslighet och en översyn av sekretessreglerna i brottsbekämpande syfte.

Jämför reservation 50 (S), 51 (C), 52 (S), 53 (C) och 54 (SD).

Motionerna

Polisens samarbete med myndigheter och andra aktörer

I kommittémotion 2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 4 pekas på behovet av samverkan mellan polis, skola, socialtjänst och andra som har en roll i det brottsförebyggande och brottsbekämpande arbetet. I samma

motion yrkande 33 anför motionärerna att det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet måste fortsätta.

I kommittémotion 2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 19 efterlyser motionärerna ett generellt brottsbeivrande uppdrag för myndigheter.

I motion 2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 5 begärs stärkta insatser mot organiserad kriminalitet från statliga myndigheter.

Kommuners brottsförebyggande ansvar

I motion 2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 9 efterfrågas en utredning om ökat statligt stöd till kommunernas arbete mot organiserad kriminalitet.

Översyn av sekretessregler

I kommittémotion 2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 25 anföras att sekretesshindren i brottsbekämpningen ska rivras.

I kommittémotion (C) 2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. yrkande 20 begärs ett tillkännagivande om att utöka samverkan och informationsutbyte mellan polisen och andra myndigheter kring brottsbekämpning. Ett liknande förslag framställs i motion 2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 7.

I kommittémotion 2022/23:864 av Ulrika Liljeberg m.fl. yrkande 30 efterfrågar motionärerna en översyn av sekretesslagstiftningen för att stärka samordningen mellan berörda myndigheter när det gäller övergrepp riktade mot barn.

I motion 2022/23:497 av Mathias Tegnér (S) yrkandena 1 och 2 pekas på behovet av att öka uppkläringen av de grövsta brotten och en möjlighet att genomföra dna-sökningar i släktdatabaser.

I motion 2022/23:506 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) vill motionärerna låta utreda införandet av ett offentligt nationellt register som möjliggör sökningar på brottslingar som är dömda för grova brott.

Samkörning av register

I kommittémotion 2022/23:966 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6 vill motionärerna se över lagstiftningen i syfte att kunna öka myndighets-samverkan för att beivra brott relaterade till skatter och skulder bl.a. genom att nyttja datoriserade hjälpmedel och samkörning av relevanta data.

Bakgrund

Polisens samarbete med myndigheter och andra aktörer

I budgetpropositionen för 2023 anför regeringen följande under rubriken Myndighetsgemensamt arbete mot organiserad brottslighet (prop. 2022/23:1 utg.omr. 4 s. 42 f.):

Myndigheter såväl inom som utanför rättsväsendet har sedan 2009 samarbetat inom det som kallas den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet (Ju2008/5776/PO). Totalt tolv myndigheter deltar formellt i satsningen: Arbetsförmedlingen, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Migrationsverket, Polismyndigheten, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten. Sedan 2018 finns också nio nätverksmyndigheter knutna till det myndighetsgemensamma arbetet: Arbetsmiljöverket, Bolagsverket, Centrala studiestödsnämnden, Finansinspektionen, Inspektionen för vård och omsorg, Länsstyrelsen i Stockholms län, Pensionsmyndigheten, Statens institutionsstyrelse samt Transportstyrelsen. Sedan 2020 anges i Polismyndighetens, Ekobrottsmyndighetens, Kriminalvårdens, Kronofogdemyndighetens, Kustbevakningens, Skatteverkets, Säkerhetspolisens, Tullverkets, Åklagarmyndighetens, Försäkringskassans, Migrationsverkets och Arbetsförmedlingens instruktioner att de ska delta i det myndighetsgemensamma arbetet mot den grova och organiserade brottsligheten.

Polismyndighetens instruktion föreskriver att myndigheten senast den 31 mars varje år, i en skrivelse till regeringen, ska redogöra för den verksamhet som har bedrivits i det myndighetsgemensamma arbetet mot den grova och organiserade brottsligheten. Av det följer också att Justitiedepartementet är huvudansvarigt departement för redovisning och uppföljning av den myndighetsgemensamma satsningen. Samtidigt är som alltid respektive departement ansvarigt för styrning och uppföljning inom sitt område och för sina myndigheter. Detta bedöms vara en styrka och en fördel i arbetet med att bekämpa organiserad brottslighet, som berör många delar av samhällsapparaten. Av de årliga rapporterna till regeringen framgår hur mycket resurser som respektive myndighet bedömer har lagts på de insatser som beslutats av operativa rådet och vilka resultat som har uppnåtts.

Utöver den årliga rapporten till regeringen tar de tolv myndigheterna också återkommande fram en lägesbild som beskriver omfattning, utveckling av modus, problembilder och brottsfenomenen kopplat till organiserad brottslighet. Både genom den årliga redovisningen av arbetet och den gemensamma lägesbilden förmedlas värdefull information och kunskap till regeringen som används som underlag för åtgärder och beslut, samt till andra myndigheter och aktörer som på olika sätt berörs av frågorna. Arbetet inom satsningen leds av ett samverkansråd och genom ett operativt råd. Det operativa rådet ansvarar för helhetsbilden av den operativa verksamheten och fattar beslut om nationella myndighetsgemensamma insatser. Till stöd för arbetet i samverkansrådet och operativa rådet finns ett särskilt sekretariat placerat vid Polismyndigheten som stödjer det myndighetsgemensamma arbetet. Sekretariatet har genom åren förstärkts i och med att den myndighetsgemensamma satsningen utvecklats och blivit mer kraftfull. Sekretariatet ansvarar vidare för att den årliga rapporten till regeringen tas fram och att det löpande operativa arbetet inom satsningen kan bedrivas effektivt.

I juni 2020 gavs två särskilda uppdrag till de tolv myndigheterna inom ramen för satsningen. Det ena var riktat mot näringsverksamhet med koppling till organiserad brottslighet (Ju2020/02483) och det andra syftade till att komma åt felaktig folkbokföring kopplad till organiserad brottslighet (Fi2020/02991).

I februari 2022 beslutades att ytterligare stärka insatserna för att bekämpa arbetslivskriminalitet genom ett uppdrag till flera myndigheter om varaktig samverkan mot arbetslivskriminalitet (A2022/00333). I

uppdraget ingår att Arbetsmiljöverket, Polismyndigheten och Skatteverket ska påbörja inrättandet av regionala center mot arbetslivskriminalitet. Arbetet i centren ska utgå ifrån gemensamma fysiska kontor som samlokaliseras med de regionala underrättelsecenter som redan finns inom ramen för myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet. Syftet med samlokaliseringen är att befintliga resurser ska nyttjas effektivt och samverkan mellan myndigheterna underlättas.

Lagen (2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet möjliggör att myndigheterna på ett effektivt sätt kan utbyta sekretessbelagda uppgifter med varandra och med vissa andra utpekade myndigheter för att effektivt kunna arbeta inom ramen för samverkan mot organiserad brottslighet. På begäran från deltagande myndigheter inom ramen för satsningen har kretsen av vilka som omfattas av lagen vidgats genom åren. Kretsen myndigheter som omfattas av lagen utvidgades fr.o.m. den 1 maj 2022 med Arbetsmiljöverket, Bolagsverket, Centrala studiestödsnämnden och Inspektionen för vård och omsorg samt fr.o.m. den 20 juni 2022 med Fondtorgsnämnden.

Av den årliga redovisningen om det myndighetsgemensamma arbetet mot den grova och organiserade brottsligheten för 2021 framgår att utfallet av arbetet i satsningen visar den högsta nivån för lagföring i form av påföljder i tingsrättsdomar sedan satsningen inleddes. Vidare anges att en stor del av de mycket påtagliga straff som utdömts i domstol, för flera av de mest tongivande kriminella aktörerna inklusive strategiska personer, baseras på information från utredningsmaterial från dekrypterade informationstjänster. Även beslagen av narkotika, vapen samt kontanter och andra värderade tillgångar låg fortsatt på en hög nivå.

Riksrevisionen har, med tyngdpunkt på tidsperioden 2013–2018, granskat om regeringen styrt de samverkande myndigheterna på ett tydligt och samordnat sätt samt om de samverkande myndigheterna har skapat förutsättningar för att uppnå målen för det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet. Granskningen resulterade i rapporten Myndighetsgemensamt arbete mot organiserad brottslighet – brister i styrning och uppföljning (RiR 2019:11), som innehåller följande sammanfattande slutsatser:

Riksrevisionen bedömer att myndigheterna i vissa delar skapat tillräckliga förutsättningar för det myndighetsgemensamma arbetet, men att de inte skapat tillräckliga förutsättningar för att kunna följa upp verksamheten och därmed uttala sig om dess måluppfyllelse och effektivitet.

Riksrevisionen bedömer vidare att regeringen inte har haft en tillräckligt tydlig och samordnad styrning av de myndigheter som ingår i det myndighetsgemensamma arbetet. En stor del av regeringens ansvar har delegerats till myndigheterna och därigenom har dessa fått ett stort utrymme att tolka uppdraget och avgöra omfattningen. Uppföljning är därför särskilt viktigt, inte minst då arbetet fortsätter att öka i omfattning sett till antalet involverade myndigheter och den mängd resurser som tas i anspråk. Riksrevisionen anser dock att regeringen inte i tillräcklig utsträckning följt verksamheten för att försäkra sig om att den når sina mål.

Baserat på de bedömningar som presenterats ovan är Riksrevisionens sammanfattande slutsats att varken regeringen eller myndigheterna säkerställt att verksamheten bedrivs så att målen kan nås, framför allt då det saknas tillräckliga förutsättningar för att de ska kunna uttala sig om den

myndighetsgemensamma verksamhetens måluppfyllnad. Besläktat med detta är också att det saknas uppgifter för att kunna följa den totala resursåtgången, varför det alltså än mindre går att uttala sig om effektiviteten i arbetet.

I rapporten rekommenderar Riksrevisionen regeringen att

- säkerställa att styrningen av det myndighetsgemensamma arbetet samordnas regelbundet. Detta för att kunna förtydliga styrningen i de frågor som uppstår hos myndigheterna.
- regelbundet följa upp den myndighetsgemensamma verksamheten avseende resursåtgång och resultat för att tillse att den når sina mål och för att få tillräckliga underlag för sin fortsatta styrning. Detta gäller för såväl de enskilda myndigheternas del av arbetet som det myndighetsgemensamma arbetet som helhet.

Riksrevisionen rekommenderar de samverkande myndigheterna att

- skapa förutsättningar för att kunna göra en rättvisande och tillförlitlig redovisning av resursåtgång och resultat av den gemensamma verksamheten, och därigenom i förlängningen kunna göra en bedömning av verksamhetens måluppfyllelse och effektivitet.

Kommuners brottsförebyggande ansvar

Den 22 december 2022 överlämnade regeringen propositionen Kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete (prop. 2022/23:43) till riksdagen. I propositionen föreslår regeringen att kommunernas ansvar för brottsförebyggande arbete regleras i lag. Enligt den nya lagen ska kommunerna ta fram en lägesbild över brottsligheten och utifrån denna ta ställning till behovet av åtgärder och besluta om en åtgärdsplan. Kommunerna ska också ta visst ansvar för samordningen av det lokala brottsförebyggande arbetet och inrätta en samordningsfunktion. Ärendet bereds i justitieutskottet (bet. 2022/23:JuU9) och den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

Med anledning av den nu aktuella lagstiftningen fick Brå i december 2021 ett förberedande uppdrag att analysera vilket behov av stöd kommuner har i förhållande till den föreslagna lagen, lämna förslag på åtgärder och föreslå hur tillämpningen av lagen ska följas upp. Uppdraget slutredovisades i september 2022. Brå har även ett pågående uppdrag att utveckla stödet till kommuner med utsatta områden. I uppdraget ligger att Brå, tillsammans med relevanta aktörer, ska ge ett behovsanpassat och praktisknära stöd till kommuner med utsatta områden. Stödet ska utgå från kommunens förutsättningar och den lokala problembilden. Det kan t.ex. handla om insatser för att förebygga och motverka nyrekrytering till kriminella gäng och nätverk, grovt våld mellan kriminella och ordningsstörningar i det offentliga rummet. Uppdraget ska redovisas senast den 10 juni 2024.

Den 23 februari 2023 gav regeringen Brå i uppdrag att utveckla det nationella stödet i det brottsförebyggande arbetet. Brå ska stärka myndighetens arbete på området och särskilt utveckla följande delar:

- behovsanpassade och praktiktäna stödinsatser till kommuner och andra aktörer,
- stödinsatser till länsstyrelserna,
- den nationella samordningen,
- uppföljningen av det brottsförebyggande arbetet, och
- kunskapsutvecklingen om brottsförebyggande åtgärder.

Brå ska lämna en redovisning till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) senast den 20 oktober 2023, den 31 mars 2024 och den 31 mars 2025.

Vid samma tillfälle gav regeringen länsstyrelserna i uppdrag att utveckla det regionala stödet till kommunerna i det brottsförebyggande arbetet, med utgångspunkt i länsstyrelsernas uppgifter enligt förordningen (2016:1258) om regional samordning inom det brottsförebyggande området. Länsstyrelserna ska i samarbete med Brå utveckla ett samordnat, behovsanpassat och praktiktäna stöd till kommunerna i det brottsförebyggande arbetet i hela landet. Länsstyrelserna ska lämna en gemensam redovisning till Regeringskansliet senast den 20 oktober 2023, den 31 mars 2024 och den 31 mars 2025.

Sekretessregler och brottsbekämpning

Gällande rätt

Om en uppgift omfattas av sekretess gäller sekretessen enligt 8 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL, som huvudregel också i förhållande till andra myndigheter. Undantag görs i särskilda fall genom s.k. sekretessbrytande bestämmelser, i vilka det regleras att sekretess inte hindrar att vissa uppgifter lämnas till vissa myndigheter eller verksamhetsgrenar. I det följande redogörs översiktligt för innehållet i några sekretessbrytande bestämmelser som kan aktualiseras inom ramen för polisens brottsförebyggande och brottsbekämpande verksamhet.

Sekretess gäller som huvudregel för uppgifter om en enskilds personliga förhållanden hos socialtjänsten och hos Polismyndigheten (26 kap. 1 § OSL respektive 35 kap. 1 OSL).

I 10 kap. 18 a § OSL finns en sekretessbrytande bestämmelse som gör det möjligt för socialtjänsten att under vissa förhållanden lämna ut uppgifter om enskilda till bl.a. polisen i brottsförebyggande syfte. Det gäller under vissa angivna förutsättningar uppgifter om personer under 21 år om det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att han eller hon kommer att utöva brottslig verksamhet. Om uppgiften angår misstanke om ett begånget brott får den dock endast lämnas om misstanken avser ett brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år, och för försök till brott, två år (10 kap. 23 § OSL). Förutsättningarna för att dela information med stöd av bestämmelsen beskrivs närmare i Brås rapport Informationsdelning mellan

socialtjänst och polis, i brottsförebyggande arbete med barn och unga (rapport 2021:1). Uppgifter kan också under vissa angivna förutsättningar lämnas av socialtjänsten till polisen om enskilda för att förhindra terroristbrottslighet och om det finns misstankar om begången terroristbrottslighet (10 kap. 18 b och 22 a §§ OSL). Den s.k. förundersökningssekretessen hindrar vidare inte att polisen under vissa förutsättningar lämnar uppgifter till en kommunal myndighet inom socialtjänsten, om uppgiften kan antas bidra till att förebygga terroristbrottslighet (35 kap. 10 c § OSL). De sekretessbrytande bestämmelserna för att förebygga terroristbrottslighet trädde i kraft den 1 augusti 2020 (prop. 2019/20:123, bet. 2019/20:JuU35, rskr. 2019/20:321). Uppgifter kan också utan hinder av sekretess i vissa fall lämnas till bl.a. polisen av hälso- och sjukvården samt av socialtjänsten för att förhindra eller avbryta vissa brott (10 kap. 19 § OSL) och av socialtjänsten för omedelbara polisiära ingripanden mot personer under 18 år (10 kap. 20 § OSL). Utöver de sekretessbrytande bestämmelser som gäller terroristbrottslighet finns bestämmelser om att uppgifter utan hinder av sekretess kan lämnas av hälso- och sjukvården samt av socialtjänsten till bl.a. polisen vid misstankar om vissa brott begångna mot unga (10 kap. 21 och 22 §§ OSL) och vid misstankar om vissa brott i övrigt (10 kap. 23 och 24 §§ OSL). Sekretess hindrar inte heller att uppgifter lämnas till en annan myndighet om en uppgiftsskyldighet följer av lag eller förordning (10 kap. 28 § OSL). Enligt generalklausulen i 10 kap. 27 § OSL får en sekretessbelagd uppgift alltid lämnas till en myndighet om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda. Detta gäller emellertid inte uppgifter som omfattas av sekretess i bl.a. hälso- och sjukvården samt i socialtjänsten (10 kap. 27 § andra stycket OSL).

Med stöd av lagen (2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet ska de myndigheter som regeringen bestämmer vid särskilt beslutad samverkan för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som är av allvarlig eller omfattande karaktär och som bedrivs i organiserad form eller systematiskt av en grupp individer, lämna information till varandra utan hinder av sekretess om det behövs för den mottagande myndighetens deltagande i samverkan. Enligt 2 § ska en uppgift inte lämnas om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Tidigare och pågående arbete

I november 2019 gav regeringen Brå i uppdrag att undersöka vilka förutsättningar som finns för informationsdelning mellan olika aktörer inom ramen för brottsförebyggande samverkan. Brå redovisade rapporten i februari 2021 (rapport 2021:1). En slutsats i rapporten var att bestämmelsen i 10 kap. 18 a § inte tillämpades fullt ut. Brå bedömde att aktörer upplever att sekretessen ofta utgör ett hinder för informationsdelning i det brottsförebyggande arbetet, men att problemen inte nödvändigtvis skulle lösas genom ny lagstiftning. Ett första steg vore enligt Brå att tillmötesgå kraven på

förtydliganden om hur lagstiftningen borde tolkas och tillämpas i praktiken. Brå föreslog även att en nationell professionsöverskridande och gemensam utbildning skulle tas fram, i syfte att höja kunskapsnivån hos enskilda handläggare och de stödfunktioner som de kunde vända sig till, t.ex. jurister. Brå bedömde också att det behövs nationella riktlinjer för delning av sekretessbelagd information mellan kommuner.

Frågan om informationsdelning mellan polis och socialtjänst uppmärksammades också i Riksrevisionens rapport Rätt insats på rätt plats – polisens arbete i utsatta områden (RiR 2020:20) från november 2020. I rapporten anges att flera inom socialtjänsten och polisen vittnar om att sekretessen leder till osäkerhet om vad som kan delas och inte. Denna osäkerhet begränsar effektiviteten i samverkan. Enligt Riksrevisionen bör polis och socialtjänst därför få ett bättre stöd i hur bestämmelserna ska tillämpas. Ett första steg kan vara att tydliggöra hur bestämmelserna om informationsdelning mellan polis och socialtjänst ska tolkas. Riksrevisionen avstod från att lämna någon rekommendation i denna del mot bakgrund av att frågan eventuellt skulle uppmärksammas inom ramen för regeringsuppdraget till Brå, som då fortfarande pågick.

I februari 2022 tillsattes en utredning inom Socialdepartementet om utbyte och inhämtning av uppgifter i socialtjänsten för att förebygga brott och öka skyddet för barn (S 2022:A). Uppdraget skulle redovisas senast den 8 mars 2023. Utredaren skulle ge socialtjänsten tydligare verktyg i situationer då informationsdelning och inhämtning av information är nödvändigt.

I januari 2020 beslutade regeringen att remittera promemorian De brottsbekämpande myndigheternas direktåtkomst till uppgifter i beskattningsdatabasen (Ju2020/00320/L4). I promemorian föreslås att Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Tullverket ska få tillgång till vissa uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas genom direktåtkomst. Direktåtkomsten ska avse uppgifter som behövs för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott. Det föreslås också att det införs en bestämmelse som innebär att Skatteverket är skyldigt att lämna sådana uppgifter till myndigheterna. Förslagen bereds alltjämt i Regeringskansliet.

Regeringen beslutade den 28 april 2022 kommittédirektiv om förbättrade möjligheter att utbyta information med brottsbekämpande myndigheter (dir. 2022:37). Utredaren ska bl.a.

- kartlägga behovet av att vissa myndigheter och huvudmän för skolor får förbättrade möjligheter att utbyta uppgifter med brottsbekämpande myndigheter,
- analysera och föreslå hur möjligheterna till sådant informationsutbyte så långt möjligt kan förbättras för att på ett rättssäkert sätt tillgodose behovet av ett effektivt brottsförebyggande och brottsbekämpande arbete, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Den 26 januari 2023 fick utredningen genom tilläggsdirektiv (dir. 2023:11) i uppdrag att

- ta ställning till hur det kan inrättas en huvudregel i sekretesslagstiftningen som innebär att de myndigheter och andra aktörer som omfattas av uppdraget ska kunna utbyta information med brottsbekämpande myndigheter när det behövs för att förebygga och bekämpa brott,
- oavsett bedömning i sak, lämna författningsförslag som innebär en sådan ny huvudregel,
- identifiera vilka rättsliga begränsningar som finns för ett elektroniskt informationsutbyte mellan de aktörer som omfattas av uppdraget och som berörs av utredningens förslag, och
- ta ställning till om begränsningarna bör tas bort och, oavsett bedömning i sak, lämna författningsförslag som innebär att informationsutbytet kan ske elektroniskt.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2023.

Den 15 december 2022 överlämnade regeringen propositionen Utbetalningsmyndigheten (prop. 2022/23:34) till riksdagen. Regeringen föreslår bl.a. att Utbetalningsmyndigheten ska förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen och att Utbetalningsmyndigheten ska vara skyldig att underrätta andra myndigheter och berörda aktörer om felaktiga utbetalningar, men också andra felaktigheter. Statliga myndigheter, arbetslöshetskassorna och kreditinstitut föreslås vara skyldiga att under vissa förhållanden lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten. Ärendet bereds i finansutskottet (bet. 2022/23:FiU35) och de nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

I Tidöavtalet (s. 18 f.) beskrivs hur Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna i ett samarbetsprojekt om kriminalitet kommer att utarbeta och genomföra politiska reformer för att bekämpa och förebygga brott samt öka tryggheten. Under rubriken Ny huvudregel i sekretesslagstiftningen anförs följande:

Inför – i ett första led – en ny huvudregel i sekretesslagstiftningen: all relevant information ska delas med brottsbekämpande myndigheter för att bekämpa brott. Myndigheter måste kunna dela information med brottsbekämpande myndigheter när det behövs för att bekämpa brott, bidragsfusk, felaktig bokföring och arbetslivskriminalitet. Tilläggsdirektiv ges till utredningen om förbättrade möjligheter att utbyta information med brottsbekämpande myndigheter (Ju 2022:03), med beaktande av de frågor som redan har behandlats i utredningen om utökat informationsutbyte (Ds 2022:13). I ett andra led ska förutsättningarna att ge brottsbekämpande myndigheter direktåtkomst till andra myndigheters relevanta databaser och register utredas.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet behandlade under våren 2020, i samband med behandlingen av regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om myndighetsgemensamt

arbete mot organiserad brottslighet, flera motionsyrkanden om styrning, samordning och uppföljning av det myndighetsgemensamma arbetet.

Utskottet föreslog då ett tillkännagivande till regeringen med utgångspunkt i Riksrevisionens granskning. Utskottet ansåg att regeringen borde

- tydliggöra och konkretisera det myndighetsgemensamma arbetets målsättning
- aktivt och regelbundet samordna det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet
- aktivt följa upp och ta del av det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet
- säkerställa förutsättningarna för ett tillfredsställande underlag för uppföljning och utvärdering av arbetet
- ge ett gemensamt brottsbekämpande uppdrag till myndigheterna i deras regleringsbrev
- öronmärka medel för brottsbekämpning
- utse ett ansvarigt departement med uppföljningsansvar.

Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2019/20:JuU12, rskr. 2019/20:146).

Med hänvisning till det som citeras ovan redovisade regeringen tillkännagivandet som slutbehandlat i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 4 s. 42 f.). Utskottet hade inget att invända mot den bedömningen (bet. 2022/23:JuU1 s. 18 f.).

Våren 2022 behandlades åter motioner om myndigheters gemensamma brottsbekämpande arbete. Med hänvisning till tidigare tillkännagivanden och ett kontinuerligt arbete på området ansåg utskottet att det inte hade framkommit något som gav anledning till nya tillkännagivanden till regeringen i dessa frågor. Utskottet föreslog att motionerna skulle avslås.

I samma betänkande behandlades motionsyrkanden om ökad informationsdelning mellan polisen och andra myndigheter liknande de som nu behandlas. Utskottet anförde då att varje ny sekretessbrytande bestämmelse bör utformas utifrån en avvägning mellan effektivitet, integritet och rättssäkerhet. Utskottet var inte berett att ta initiativ till en översyn av sekretesslagstiftningen och motionerna avstyrktes. Riksdagen följde utskottets förslag i båda dessa delar (bet. 2021/22:JuU22 s. 74 f., rskr. 2021/22:270).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare pekat på vikten av det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet och det är välkommet att detta arbete fortgår och utvecklas. Det är också viktigt att myndigheterna i sitt arbete har goda förutsättningar att utbyta information för att förebygga och bekämpa brott. Det är därför positivt att den pågående utredningen på området har getts utökade direktiv som syftar till att öka förutsättningarna till informationsdelning mellan myndigheter, och att ytterligare sådana steg kan komma att tas i enlighet med vad som anförs i Tidöavtalet. Utskottet anser därför att det inte

nu finns skäl att ställa sig bakom motionerna om myndighetsgemensamt arbete mot organiserad brottslighet och översyn av sekretessregler. Riksdagen bör därmed avslå motionerna 2022/23:359 (C) yrkandena 5 och 7, 2022/23:497 (S) yrkandena 1 och 2, 2022/23:506 (SD), 2022/23:863 (C) yrkandena 19 och 20, 2022/23:864 (C) yrkande 30, 2022/23:966 (SD) yrkande 6 samt 2022/23:2139 (S) yrkandena 4, 25 och 33.

Vad gäller motion 2022/23:359 (C) yrkande 9 om ökat statligt stöd till kommunernas arbete mot organiserad kriminalitet bedömer utskottet att motionen får anses delvis tillgodosedd genom de uppdrag som lämnats till Brå och länsstyrelserna som redogörs för ovan. Motionen avstyrks.

Utsatta områden och gängkriminalitet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om åtgärder i utsatta områden, avhopparverksamhet och flaggning av vissa adresser.

Jämför reservation 55 (S), 56 (V) och 57 (S, V).

Motionerna

Åtgärder i utsatta områden

I partimotion 2022/23:1217 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 2 anförs att regeringen snarast bör tillsätta en nationell haverikommission i syfte att minska skjutningar, dödligt våld och gängkriminalitet. I samma motion yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör ge Brå i uppdrag att genomföra en kartläggning av landets socialt utsatta områden och relevanta aktörer samt sprida fasmodellen som arbetsätt till dessa områden. I yrkande 8 begärs att regeringen tar initiativ till att inrätta särskilda trygghetszoner med trygghetsvårdar i socialt utsatta områden.

I kommittémotion 2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 5 anförs att ojämlikhet måste bekämpas, och enligt yrkande 6 måste de öppna drogsценerna bort.

I motion 2022/23:470 av Mattias Jonsson (S) efterfrågas en förstärkning och utökning av polisens närvaro i utsatta områden.

I motion 2022/23:2187 av Julia Kronlid m.fl. (SD) anser motionärerna att regeringen bör överväga en särskild strategi för att öka tryggheten i Stockholms län, framför allt i utsatta områden, och med ett särskilt fokus på kvinnor och ungdomar.

I motion 2022/23:1893 av Alireza Akhondi (C) begärs åtgärder för ett tryggare Sverige så att också de s.k. utanförskapsområdena inkluderas i vårt gemensamma samhälle.

Sluta skjut

I partimotion 2022/23:1217 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör ge Polismyndigheten, Kriminalvården och Brå i uppdrag att ta fram en nationell strategi för att sprida ”Sluta skjut” till hela landet. I kommittémotion 2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 22 framställs ett liknande förslag.

Flaggning av vissa adresser

I motion 2022/23:512 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) begärs ett tillkännagivande om att all blåljuspersonal ska kunna varnas för adresser där potentiellt farliga personer vistas. Ett liknande yrkande framställs i motion 2022/23:1894 av Alireza Akhondi (C).

Bakgrund

Åtgärder i utsatta områden

Enligt polisens senaste lägesbild från 2021 lever ca 5 procent av Sveriges befolkning i något av de områden som klassificerats som utsatta områden, vilket är en samlingsterm för tre olika områdestyper: utsatta områden, riskområden och särskilt utsatta områden. Utsatta områden präglas av låg socioekonomisk status, kriminell påverkan på lokalsamhället, allmän obenägenhet att delta i rättsprocesser, parallella samhällsstrukturer och våldsbejakande extremism. Områdena finns i alla polisregioner utom i polisregion Nord, men med en högre koncentration i de tre storstadsregionerna Syd, Väst och Stockholm.

Under 2018 tog Polismyndigheten fram en strategi för arbetet i de utsatta områdena (PM 2018:26). Strategin anger hur polisen ska arbeta för att stävja en fortsatt negativ utveckling och för att säkerställa och förbättra det långsiktiga arbetet i områdena. I den strategiska verksamhetsplanen anges att Polismyndighetens mål är att inga nya utsatta områden ska tillkomma och att de befintliga ska reduceras.

I Polismyndighetens regleringsbrev för 2021 fick polisen i uppdrag att uppdatera lägesbilden över utsatta områden, beskriva områdena och ge en samlad bedömning och analys av situationen utifrån ett polisiärt perspektiv. I uppdraget ingick även att ge en samlad bild över vilka åtgärder som vidtagits och att beskriva hur det fortsatta arbetet ska gå till.

Regeringsuppdraget redovisades i december 2021. Den uppdaterade lägesbilden visar att problemen i boendemiljön bedöms vara relativt stabila, medan de problem som är kopplade till den kriminella organiseringen och dess effekter bedöms ha ökat något. Problem kopplade till den sociala utvecklingen bedöms ha minskat. En del i den minskningen är troligen kopplad till polisens ökade förmåga att verka i dessa områden. Det totala antalet utsatta områden har från föregående bedömning ökat från 60 till 61 stycken och är nu samma

antal som vid bedömningen 2017. Under perioden 2019–2021 har Polismyndighetens målsättning inte uppnåtts eftersom tre utsatta områden har tillkommit, samtidigt som två områden har avklassificerats som utsatta områden.

I regleringsbrevet för 2023 fick Polismyndigheten ett motsvarande uppdrag som ska redovisas senast den 1 december 2023.

När det gäller arbete i utsatta områden anger Polismyndigheten i sin årsredovisning för 2022 (s. 44) att polisen arbetar både operativt och strategiskt i de utsatta områdena för att förebygga och förhindra en negativ utveckling och för att uppnå ett framgångsrikt utredningsarbete. Lokalpolisområdena genomför företrädesvis operativa åtgärder och har huvudansvar för att bekämpa de kriminellas påverkan. Polisområdet, polisregionen och Nationella operativa avdelningen stödjer lokalpolisområdet i det operativa arbetet, genom koordinering och gemensamma insatser. Genom en nationell utvecklingsplan leds och styrs utvecklingen av bl.a. polisiära metoder som ska stärka den brottsbekämpande förmågan för att nå målet att inga nya utsatta områden uppstår och att de befintliga reduceras. Det har skett en ökning av den operativa resursen (främst ingripande- och områdespoliser) i lokalpolisområden med utsatta områden de senaste två åren. Flera lokalpolisområdeschefer gjorde dock bedömningen att resursökningen hittills inte är tillräcklig för att på permanent basis omhänderta problematiken enligt de lokala lägesbilderna. Arbetet med lokala lägesbilder uppgavs vara mer utvecklat och flera funktioner är involverade. Arbetet baseras i större utsträckning på kunskapsbaserade metoder och kompetensen om dessa har ökat. Samverkan var mer regel än undantag i lokalpolisområden med utsatta områden. Den absoluta majoriteteten av lokalpolisområdena samverkar med kommuner och andra aktörer i vad de anser är lämplig omfattning. I de sex lokalpolisområden som har utsatta områden och som internrevisionen besökt uppgav samtliga att de samverkar med kommunerna genom Effektiv samordning för trygghet (EST). Andra typer av verksamhet som skett i samverkan i dessa lokalpolisområden är skola, socialtjänst, polis, fritid (SSPF) för att motverka nyrekrytering till kriminalitet och avhopparverksamhet enligt Group Violence Intervention, (GVI, Sluta skjut).

Riksrevisionen har granskat om Polismyndighetens arbete i utsatta områden är ändamålsenligt. Granskningen redovisades i november 2020 i rapporten Rätt insats på rätt plats – polisens arbete i utsatta områden (RiR 2020:20). Riksrevisionens samlade bedömning var att polisens arbete med utsatta områden inte är fullt ut ändamålsenligt. I rapporten lämnade Riksrevisionen rekommendationer till Polismyndigheten om att öka tillförlitligheten i processen som används för att identifiera utsatta områden, om uppföljning av antalet områdespoliser som fördelas till utsatta områden (både för att säkerställa att beslutet om minst en områdespolis per 5 000 invånare i utsatta områden uppfylls och för att analysera behovet) och om att säkerställa att polisen har tillgång till den tekniska utrustning som behövs i utsatta områden, t.ex. kameror. I regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport

om Polismyndighetens arbete i utsatta områden (skr. 2020/21:108), som överlämnades till riksdagen i mars 2021, anges att Polismyndigheten har påbörjat ett arbete för att omhänderta rekommendationerna.

I Polismyndighetens interngranskning Granskning av polisens arbete i utsatta områden från december 2022 konstateras att lokalpolisområden med utsatta områden har tillförts resurser under de senaste två åren, främst ingripande- och områdespoliser. Lokalpolisområdeschefer gör också bedömningen att den operativa förmågan har ökat. Lägesbildsarbetet i det nationella inhämtningsuppdraget har utvecklats och lokalpolisområdena arbetar i dag mer kunskapsbaserat och i större utsträckning gemensamt med den lokala lägesbilden. Men detta till trots klarar flertalet av lokalpolisområdena inte löpande att utföra det övergripande uppdraget med egen resurs eller genom samordning inom regionen (via s.k. synkronisering). Även om internrevisionen har fått ta del av goda exempel på utvecklad synkronisering så anser internrevisionen att denna kan vidareutvecklas på polisområdes- och regional nivå för att bättre stödja lokalpolisområdenas arbete med lokala lägesbilder.

Internrevisionen bedömer att det finns behov av att samordna och koordinera arbetet inom Noa för att ge stöd till lokalpolisområdena, inte minst när det gäller metodutveckling. Behovet av samordning gäller även inom regionerna.

Med anledning av granskningen har Polismyndigheten beslutat att ge Noa samt polisregionerna Bergslagen, Mitt, Stockholm, Syd, Väst och Öst i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan eller motsvarande i syfte att dels utveckla den strategiska ledningen och styrningen, dels vidta andra åtgärder som krävs för att säkerställa förmågan i utsatta områden utifrån aktuell lägesbild, detta för att ge förutsättningar för polisregionerna att arbeta effektivt och ändamålsenligt. Åtgärdsplanen eller motsvarande ska vara beslutad senast den 30 april 2023.

I Tidöavtalet (s. 18 f.) beskrivs hur Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna i ett samarbetsprojekt om kriminalitet kommer att utarbeta och genomföra politiska reformer för att bekämpa och förebygga brott samt öka tryggheten. Under rubriken Lagen om vård av unga anges följande:

Lagen om vård av unga Lagen om vård av unga (LVU) ska användas oftare för att skydda barn från utsatthet för våld, inklusive hedersrelaterat förtryck, eller för kriminella miljöer. LVU och anknytande regler i socialtjänstlagen ska utredas i syfte att skapa utökade möjligheter att omhänderta barn som på grund av omständigheter i hemmet är i nära kontakt med organiserad brottslighet eller annan kriminell verksamhet. Åklagare ska kunna ansöka och fatta beslut om omedelbart omhändertagande enligt lagen om vård av unga (LVU). Beslut om omedelbart omhändertagande ska liksom i dag skyndsamt prövas av förvaltningsdomstol.

Under rubriken Ny socialtjänstlag och brottsförebyggande insatser för att bryta nyrekrytering anges följande:

Det brottsförebyggande arbetet ska prioriteras under nästa mandatperiod. Statens ansvar behöver här utökas. Socialtjänstlagen behöver reformeras och det brottsförebyggande arbetet samt arbetet att ta människor ur kriminalitet ska tydliggöras och lagfästas. Fler öppna stödformer inrättas, exempelvis vid familjecentraler som finns idag och som byggs ut. Detta för att minska oron för kontakt med sociala myndigheter. Kommunernas brottsförebyggande arbete ska regleras i lag.

En nationell social insatsstyrka inrättas, som ska göra omvärldsanalys och förmedla beprövade metoder för att förebygga brott och utbilda socialsekreterare i att hantera unga som begår eller är i riskzonen för att begå brott. Det ska finnas en operativ funktion som kan användas på platser där kriminalitet och våld eskalerat eller där socialtjänsten är hårt ansträngd.

I Brås rapport Kriminella nätverk och grupperingar (rapport 2016:12) beskrivs fasmodellen. Grunden för fasmodellen är att ett område kan befinna sig i tre olika faser och att varje fas har olika förutsättningar för såväl brottsbekämpande som förebyggande arbete enligt följande.

- *Fas 1.* Det är svårt för polis och kommun att arbeta i området. Då handlar det främst om att skapa förutsättningar för ett mer omfattande brottsbekämpande och brottsförebyggande arbete i nästa fas.
- *Fas 2.* Det etablerade samhället har lyckats återta viss kontroll i området och då finns det ännu större utrymme för förebyggande aktiviteter.
- *Fas 3.* De boendes förtroende för kommun och polis har ökat ytterligare vilket speglar sig i att fler lämnar information till polisen och kommunen. Det ökar förutsättningarna för att även arbeta mot den mindre synliga brottsligheten.

Sluta skjut

Gruppvåldsintervention (GVI) är en strategi för att reducera våld i kriminella miljöer, i en specifik stad eller stadsdel, och bygger på samverkan mellan polis, kommun, kriminalvård och lokalsamhälle. GVI har i flera amerikanska studier visat på positiva resultat när det gäller att minska det allra grövsta våldet i kriminella miljöer. En central utgångspunkt för strategin är att majoriteten av allt grovt våld i ett samhälle kan kopplas till ett fåtal individer. För att minska våldet ska samhället rikta sina resurser mot de mest våldsdrivande individerna och de grupper som de tillhör. Malmö var pilotkommun för strategin 2018–2020 under namnet Sluta skjut. Sedan dess har Malmö valt att arbeta med strategin i ordinarie linjeverksamhet.

Malmö universitet har på uppdrag av Brå gjort en processutvärdering och en effektutvärdering av pilotprojektet (FoU-rapport 2020:3 och 2021:1). I processutvärderingen görs bedömningen att projektet kan vara användbart i flera svenska städer. I effektutvärderingen konstateras att antalet skjutningar i Malmö minskade under perioden som pilotprojektet Sluta skjut pågick men att det är svårt att säkerställa statistiskt vilka faktorer som ligger bakom minskningen.

I Polismyndighetens årsredovisning för 2022 (s. 72) anges att Polismyndigheten under 2022 påbörjade en inriktning nationellt för att reducera

dödligt våld med koppling till kriminella nätverk. Inriktningen baseras på tre samverkande delar: preventiva åtgärder mot individ, platsbaserat arbete mot s.k. hotspots samt repressiva åtgärder mot specifika individer och grupper. I det repressiva arbetet mot individ och grupp ingår strategin Sluta skjut eller GVI. GVI och Sluta skjut genomförs nu i polisregionerna Stockholm, Bergslagen och Mitt. Polismyndigheten understryker att den inte kan se konkreta orsakssamband mellan aktiviteter och utfall i Sluta skjut. Polismyndigheten genomför mängder av aktiviteter mot det dödliga våldet, och Sluta skjut är en viktig del i detta.

Kriminalvården har tillsammans med Polismyndigheten, Statens institutionsstyrelse och Socialstyrelsen i uppdrag från regeringen att förstärka och utveckla arbetet med stöd till avhoppare från kriminella, våldsbejakande extremistiska och hedersrelaterade miljöer i hela landet (Ju2021/03331). Syftet är att skapa långsiktigt hållbara förutsättningar för att fler individer ska få tillgång till sådant stöd. Resultatet av arbetet ska löpande integreras i myndigheternas ordinarie verksamhet och uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet senast den 1 februari 2024.

Flaggning av vissa adresser

Den 1 januari 2020 infördes sabotage mot blåljusverksamhet som ett nytt gradindelad brott i brottsbalken (13 kap. 5 c § brottsbalken). Brottet omfattar den som angriper eller på annat sätt stör polis, räddningstjänst eller ambulanssjukvård, om gärningen är ägnad att allvarligt försvåra eller hindra utryckningsverksamhet eller brottsbekämpande verksamhet. Straffet för blåljussabotage är fängelse i högst fyra år. För grovt blåljussabotage är straffet lägst två år och högst 18 år, eller livstid.

I Blåljusutredningens delbetänkande (SOU 2018:2) som bl.a. ledde fram till den nya lagstiftningen uppmärksammades att det inte är ovanligt att ambulanspersonal utsätts för hot och trakasserier. Ett sätt att förbereda personalen på överraskande situationer skulle vara att ”flagga” adresser som kan innebära fara. Ansvaret för att förbereda ambulanspersonalen på vad som kan hända vid en utryckning åligger i dag SOS Alarm. I Blåljusutredningen konstaterades också att det är ofrånkomligt och självklart att sjukvården till allra största delen måste bedrivas i direkt kontakt med patienten samt att patienten under vårdtiden måste kunna få stöd och tröst av anhöriga. Det innebär att hot och våld aldrig helt kan förebyggas. Detta gäller i synnerhet när sjukvården bedrivs i patientens hem där det kanske också finns närstående som av olika skäl kan tänkas uppträda hotfullt mot besökande sjukvårdspersonal.

Tidigare riksdagsbehandling

Åtgärder i utsatta områden

Utskottet behandlade motioner om utsatta områden i betänkande 2017/18:JuU1 (s. 57 f.). Utskottet föreslog ett tillkännagivande om en mer

permanent polisenärvaro i utsatta områden för att säkerställa att arbetet med att skapa trygghet och säkerhet bedrivs långsiktigt. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2017/18:92). Tillkännagivandet redovisades som slutbehandlat i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 4 s. 45 f.). I samband med behandlingen av budgetpropositionen avstyrkte utskottet ett motionsyrkande om att åtgärderna inte var tillräckliga och att tillkännagivandet därför borde redovisas som öppet och inte som slutbehandlat. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2021/22:JuU1 s. 36 f., rskr. 2021/22:89).

Utskottet behandlade vidare motioner om situationen i utsatta områden och gängkriminalitet i 2021 års betänkande om polisfrågor (bet. 2020/21:JuU23). Utskottet avstyrkte samtliga motionsyrkanden i avsnittet och anförde bl.a. följande (s. 83 f.):

Utskottet konstaterar att situationen i de utsatta områdena även fortsättningsvis är en högt prioriterad fråga. Polisens arbete i de utsatta områdena har under 2020 utvärderats av Riksrevisionen och utskottet vill understryka att arbetet med att åtgärda de brister som framkommit och följa de rekommendationer som lämnats i granskningsrapporten är angeläget.

Utskottet konstaterar att såväl regeringen som Polismyndigheten arbetar för att förstärka arbetet mot grov organiserad brottslighet. Detta sker bl.a. inom ramen för det myndighetsgemensamma arbetet som för 2020 redovisade den högsta nivån av lagföring sedan satsningen startade samt stora beslag av narkotika, vapen och sprängmedel, vilket utskottet ser positivt på. Utskottet noterar även att två projekt med bäring på de utsatta områdena bedrivs inom ramen för satsningen. Vad gäller insatser mot gängkriminalitet och organiserad brottslighet noterar utskottet särskilt arbetet i form av en särskild händelse, operation Rimfrost, och samarbetet inom Europol med anledning av tillgång till krypterad information i mobiltjänsten Encrochat.

Vad gäller det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet noterar utskottet det pågående arbetet i den parlamentariska trygghetsberedningen, som kommer att lämna sin första delredovisning i oktober 2021. Vidare har regeringen i en skrivelse i december 2020 gjort en uppföljning av det nationella brottsförebyggande programmet Tillsammans mot brott.

Mot denna bakgrund är utskottet inte berett att ställa sig bakom förslag om åtgärder i utsatta områden och mot gängkriminalitet.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2020/21:395).

Ett stort antal yrkanden om Polismyndighetens arbete i utsatta områden behandlades av utskottet i samband med behandlingen av regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om Polismyndighetens arbete i utsatta områden våren 2021 (bet. 2020/21:JuU32). Utskottet avstyrkte samtliga motionsyrkanden och riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2020/21:399).

Utskottet behandlade senast motioner om situationen i utsatta områden och gängkriminalitet i förra årets betänkande om polisfrågor (bet. 2021/22:JuU22 s. 87 f.). Utskottet, som konstaterade att situationen i de utsatta områdena var en högt prioriterad fråga för Polismyndigheten, underströk att det var oroväckande att problem som var kopplade till den kriminella organiseringen och dess effekter bedömdes ha ökat något i den senaste lägesbilden över utsatta

områden. Det var enligt utskottet av yttersta vikt att utvecklingen i de utsatta områdena vändes, och utskottet noterade att det pågick arbete med bäring på de utsatta områdena i många olika former. Utskottet bedömde också att frågor om vikten av att öka förtroendet för rättsväsendet och motverka parallella maktstrukturer hade blivit mer uppmärksammade den senaste tiden. Utskottet var inte berett att ställa sig bakom förslag om åtgärder i utsatta områden och motionerna avstyrktes. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2021/22:270).

Sluta skjut

Utskottet behandlade en motion om projektet Sluta skjut under våren 2020. Utskottet konstaterade att frågan om att sprida projektet till fler delar av landet var uppmärksammat och ansåg att det därför saknades anledning att ta initiativ i frågan. Motionen avstyrktes och riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2020/21:JuU23 s. 76 f., rskr. 2020/21:395). En motsvarande motion har därefter behandlats genom förenklad beredning (bet. 2021/22:JuU22).

Flaggning av vissa adresser

Våren 2020 behandlade utskottet en motion om flaggning av adresser för ambulans. Utskottet avstyrkte motionen med hänvisning till bl.a. pågående trygghetsskapande arbete. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2019/20:JuU25 s. 77 f., rskr. 2019/20:256).

Utskottets ställningstagande

Det är av största vikt att polisen kan bekämpa gängkriminaliteten och inte minst det ökade antalet skjutningar och sprängningar. En del i detta arbete handlar om att bryta utvecklingen mot fler utsatta områden. Utskottet konstaterar att det återstår mycket arbete innan denna utveckling kan vända nedåt mot en mer normal nivå. Samtidigt är det tydligt att såväl polisen som regeringen prioriterar detta arbete. Det är också tydligt att polisen inte ensam kan komma till rätta med denna typ av kriminalitet. Utskottet noterar också att det som aviseras i Tidöavtalet som handlar om lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och socialtjänstens arbete. Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att det inte nu finns anledning för riksdagen att rikta något tillkännagivande om åtgärder i utsatta områden till regeringen. Motionerna 2022/23:470 (S), 2022/23:1217 (V) yrkandena 2, 6 och 8, 2022/23:1893 (C), 2022/23:2139 (S) yrkandena 5 och 6 samt 2022/23:2187 (SD) avstyrks.

Vad gäller motioner om strategin Sluta skjut framgår att polisen har inlett en nationell inriktning för att reducera dödligt våld med koppling till kriminella nätverk, innefattande strategin Sluta skjut. Utskottet finner därför att det inte finns anledning till något tillkännagivande i enlighet med

motionerna 2022/23:1217 yrkande 3 och 2022/23:2139 (S) yrkande 22, som avstyrks.

Utskottet konstaterar att arbete med att stärka tryggheten för blåljuspersonal är en viktig och uppmärksammas fråga, och anser inte att det finns skäl för riksdagen att ta något initiativ med anledning av motionerna 2022/23:512 (SD) och 2022/23:1894 (C) om flaggning av adresser. Dessa motioner avstyrks.

Allmän ordning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. demonstrationstillstånd och olovliga bosättningar.

Jämför reservation 58 (C), 59 (SD) och 60 (SD).

Motionerna

Ordningslagen och användande av offentlig plats

I motion 2022/23:2269 av Daniel Helldén (MP) yrkandena 1 och 2 vill motionären att riksdagen beslutar att ändra i ordningslagen (1993:1617) och i lagen (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, m.m. Enligt motionären bör bestämmelserna ändras så att kommuner i stället för polisen ska ha möjlighet att både ge tillstånd för användande av offentlig plats och utöva tillsyn. Det skulle leda till att kommunens skyldigheter och rättigheter som markägare, förvaltare och väghållare kunde tillvaratas på ett bättre sätt och troligen göra kommuners gator, trottoarer och torg mer framkomliga och säkra.

Demonstrationstillstånd m.m.

I kommittémotion 2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 80 begärs ett tillkännagivande om att införa skarpare krav för demonstrationstillstånd så att det ska bli lättare att neka tillstånd t.ex. för att det gått våldsamt till förut.

I motion 2022/23:426 av Staffan Eklöf (SD) efterfrågas en utredning av bestämmelserna om ordning och säkerhet i yttrandefrihetssammanhang.

Olovliga bosättningar

I kommittémotion 2022/23:977 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 30 krävs förenklade regler för att avhysa illegala ockupanter och att kostnaden för avhysningen ska belasta den som ockuperar marken.

Villkorsgivning för idrottsevenemang

I kommittémotion 2022/23:1143 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkande 21 vill motionärerna att en lämplig aktör ska få i uppdrag att säkerställa att dialogen upprätthålls mellan polis, klubbar och supportrar för trygga och säkra idrottsevenemang.

I motion 2022/23:1097 av Alexandra Anstrell (M) efterfrågas en översyn av lagstiftning och regelverk för att stävja huliganism vid fotbollsmatcher.

Bakgrund

Ordningslagen och användande av offentlig plats

En offentlig plats inom detaljplanelagt område får inte utan tillstånd av Polismyndigheten användas på ett sätt som inte stämmer överens med det ändamål som platsen har upplåtits för eller som inte är allmänt vedertaget. Tillstånd behövs dock inte, om platsen tas i anspråk endast tillfälligt och i obetydlig omfattning och utan att inkräkta på någon annans tillstånd (3 kap. 1 § ordningslagen). Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 3 kap. 1 § döms till böter (3 kap. 22 §).

Demonstrationstillstånd

Varje medborgare är enligt 2 kap. 1 § regeringsformen gentemot det allmänna tillförsäkrad yttrandefrihet, definierad som frihet att i tal, skrift eller på annat sätt meddela upplysningar samt uttrycka tankar, åsikter och känslor. Enligt 2 kap. 20 § regeringsformen får yttrandefriheten och andra fri- och rättigheter begränsas genom lag i den utsträckning som medges i 21–25 §§. Exempel på sådan lagstiftning är 2 kap. ordningslagen, som innehåller bestämmelser om allmänna sammankomster, t.ex. demonstrationer.

Enligt 2 kap. 10 § ordningslagen får tillstånd till en allmän sammankomst vägras endast om det är nödvändigt med hänsyn till ordningen eller säkerheten vid sammankomsten eller, som en direkt följd av den, i dess omedelbara omgivning eller med hänsyn till trafiken eller för att motverka epidemi. Polismyndigheten prövar frågor om tillstånd och får uppställa de villkor som behövs för att upprätthålla ordning och säkerhet vid sammankomsten.

I ordningslagen finns även regler om när och hur man söker tillstånd för att demonstrera och när polisen har rätt att ställa in eller upplösa en demonstration. Arrangören ansvarar för säkerheten. Den som anordnar en demonstration ska se till att det råder god ordning vid sammankomsten. Polisen får bestämma villkor som behövs för säkerheten och för att det ska råda god ordning, exempelvis tid och plats för demonstrationen.

Olovliga bosättningar

En ny form av särskild handräckning som gäller avflyttning vid en otillåten besittningsrubning infördes den 1 juli 2017 (prop. 2016/17:159, bet.

2016/17:CU13, rskr. 2016/17:275). Den nya formen av särskild handräckning tillämpas vid ett otillåtet besittningstagande när den sökande vill att den svarande ska flytta från hans eller hennes mark, byggnad eller liknande. Syftet med reglerna är att göra det enklare för bl.a. markägare att få tillbaka besittningen till sin mark samtidigt som de som uppehåller sig på platsen tillförsäkras en rättssäker process. Det nya förfarandet kallas avlägsnande. För att underlätta för markägaren att få en ansökan om avlägsnande prövad av Kronofogdemyndigheten är det under vissa förutsättningar möjligt att ansöka om avlägsnande utan att behöva lämna uppgifter om vilka svarandena är. Avlägsnandet kan även genomföras mot personer som har tillkommit efter det att ansökan lämnades in. Samtidigt infördes särskilda bestämmelser som skyddar rättssäkerheten vid ett avlägsnande. Kronofogdemyndigheten ska bl.a. göra en intresseavvägning när myndigheten prövar hur och när ett avlägsnande ska genomföras. Myndigheten kan vidare meddela anstånd med avlägsnandet. Särskild hänsyn ska tas till om det finns barn på platsen.

Villkorsgivning för idrottsevenemang

I Polismyndighetens riktlinjer för villkorsgivning i samband med offentliga tillställningar i form av idrottsarrangemang (PM 2016:21) anges hur villkor ska tas fram, utformas, beslutas och följas upp när en ansökan eller anmälan om offentlig tillställning i form av ett fotbollsarrangemang kommer in till Polismyndigheten. För att åskådliggöra det synsätt som ska gälla när myndigheten fattar beslut om villkor redogörs i riktlinjerna för en åtgärdstrappa och en villkorsstege. Villkorsstegen innebär bl.a. att om det vid en tillställning har förekommit problem med ordning eller säkerhet ska villkoren vid nästa tillställning som är av samma slag justeras eller skärpas i syfte att problemen inte ska upprepas. I maj 2019 utfärdade Polismyndigheten ett inriktningsbeslut om riktlinjen. I december 2020 upphävdes inriktningsbeslutet och ersattes av ett handläggningsstöd. Syftet med handläggningsstödet var detsamma, dvs. att ge ytterligare ledning i handläggningen av ärendena och bidra till en enhetlig handläggning i hela Polismyndigheten.

Polisens tillämpning av den ovan beskrivna modellen för villkorsgivning, som ofta kallas för villkorstrappan, har sedan 2019 varit föremål för omfattande kritik från bl.a. idrottsklubbar och supporterklubbar.

Noa har efter att avdelningen övertog processansvaret för den idrottsrelaterade brottsligheten i juni 2020 genomfört ett arbete som syftar till att bl.a. identifiera problem och mål i arbetet med den idrottsrelaterade brottsligheten och att ta fram en nationell inriktning. Arbetet har bedrivits i samverkan med polisregionerna, rättsavdelningen och kommunikationsavdelningen. Mot bakgrund av detta arbete beslutade rikspolischefen den 31 mars 2021 om en nationell inriktning för Polismyndighetens arbete med idrottsrelaterad brottslighet. Den nationella inriktningen, som består av en

handlingsplan och en samverkansstruktur, syftar bl.a. till att arbetet ska präglas av ökad enhetlighet, förutsägbarhet och proportionalitet.

Den 1 april 2022 upphävdes riktlinjerna och handläggningsstödet och ersattes av Polismyndighetens handbok för villkorsgivning vid offentliga tillställningar i form av idrottsarrangemang (PM 2022:5).

Tidigare riksdagsbehandling

Demonstrationstillstånd

Utskottet har tidigare behandlat yrkanden om demonstrationstillstånd. Våren 2019 konstaterade utskottet att det i Sverige finns en långtgående grundlags-skyddad demonstrationsfrihet. Denna frihet får inskränkas i enlighet med bestämmelserna i ordningslagen, enligt vilken det krävs tillstånd att anordna allmänna sammankomster. Ett tillstånd får vägras endast under vissa begränsade förutsättningar. Det är polisen som ska pröva tillstånden. Utskottet var inte berett att ställa sig bakom något förslag om en ändring av polisens hantering av denna tillståndsgivning och avstyrkte motionen, vilket riksdagen ställde sig bakom (bet. 2018/19:JuU10 s. 195 f., rskr. 2018/19:191).

Ett år senare avstyrkte utskottet ett likalydande motionsyrkande (bet. 2019/20:JuU25 s. 117 f.).

I 2021 års motionsbetänkande om polisfrågor behandlade utskottet ett motionsyrkande om avvägningen mellan allmän ordning och yttrandefrihet. Utskottet var inte berett att ta något initiativ med anledning av yrkandet och riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2020/21:JuU23 s. 84 f., rskr. 2020/21:395).

Utskottet har därefter behandlat likalydande motionsyrkanden förenklat (bet. 2021/22:JuU22).

Olovliga bosättningar

Vid behandling av den ovannämnda propositionen om särskild handräckning föreslog civilutskottet fyra tillkännagivanden till regeringen. Enligt utskottet borde regeringen senast vid årsskiftet 2017/18 ta nödvändiga initiativ till en uppföljning av regleringen. Regeringen borde också ta initiativ till att förtydliga Polismyndighetens befogenheter att hantera kvarlämnad egendom i samband med ett ingripande mot en otillåten bosättning med stöd av polislagen. Vidare borde regeringen återkomma med ett lagförslag som innebär att samma ansvar för kostnader ska gälla alla svarande som var kända vid utslaget. Regeringen borde enligt civilutskottet slutligen ta initiativ till att sökandens ansvar för förrättningskostnader begränsas. Riksdagen följde civilutskottets förslag (rskr. 2016/17:275).

Regeringen redovisade de åtgärder som vidtagits för att efterkomma tre av riksdagens tillkännagivanden i budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 4 Rättsväsendet). Med hänvisning till vidtagna åtgärder i form av uppföljningar på området, genomförda av Kronofogdemyndigheten och

Polismyndigheten, ansåg regeringen att tre av de fyra tillkännagivandena var slutbehandlade. Justitieutskottet, som hanterade tillkännagivandena i betänkande 2019/20:JuU1, hade inget att invända mot regeringens redovisning och bedömning.

Det fjärde tillkännagivandet, som avsåg ansvaret för kostnader i den summariska processen, redovisades som slutbehandlat i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 4 Rättsväsendet). Regeringen anförde följande (s. 33):

Enligt reglerna om avlägsnande gäller att endast de svarande som anges i ansökan kan bli skyldiga att ersätta sökandens kostnader. Om ytterligare svarande blivit identifierade vid tidpunkten för utslaget, omfattar kostnadsansvaret inte dessa svarande. Regeringen har genom ett uppdrag till Kronofogdemyndigheten tagit initiativ till en uppföljning av den nya regleringen om avlägsnande. Kronofogdemyndigheten har i återrapporteringen till regeringen gett uttryck för att antalet identifierade svarande är litet, att de svarande mycket sällan har utmättningsbara tillgångar och att sökandena aldrig yrkar ersättning för sina kostnader i verkställighetsstadiet. Kronofogdemyndigheten har därför inte ansett det motiverat att föreslå några förändringar i lagstiftningen. Regeringen delar den bedömningen. Regeringen anser därmed att tillkännagivandet ska anses slutbehandlat.

Justitieutskottet, som hanterade tillkännagivandet, hade inget att invända mot regeringens redovisning och bedömning (bet. 2020/21:JuU1).

Justitieutskottet har därutöver behandlat motionsyrkanden om olovliga bosättningar våren 2020. Utskottet hänvisade till de nya bestämmelserna om särskild handräckning och noterade att Polismyndigheten i sin årsredovisning för 2018 hade anført att dess uppfattning var att möjligheterna att ingripa mot otillåtna bosättningar var goda. Vidare fann utskottet att det fanns möjligheter för kommuner att utfärda föreskrifter för att upprätthålla den allmänna ordningen och för polisen att, på begäran av en kommun, förordna ordningsvakter. Utskottet ansåg därför inte att det fanns anledning för riksdagen att ta något initiativ i frågan. Motionerna avstyrktes och riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2019/20:JuU25 s. 117 f., rskr. 2019/20:256). Liknande motionsyrkanden har därefter behandlats förenklat (bet. 2020/21:JuU23 och bet. 2021/22:JuU22).

Villkorsgivning för idrottsevenemang

Våren 2020 behandlade utskottet ett motionsyrkande om en genomlysning av polisens strategiska arbete för säkerhet vid stora fotbollsevenemang (bet. 2019/20:JuU25 s. 36 f.). I samma betänkande behandlade utskottet också ett förslag om att staten och samhället gemensamt borde agera för att fler ska få uppleva trygga fotbollsmatcher med levande supporterkultur. Utskottet noterade att visionen enligt polisens inriktningsbeslut är att idrottsarrangemang ska vara välkomnande, trygga, säkra och stämningsfulla för besökare samt att myndigheten strävar mot en god samverkan och samarbete med arrangörer. Mot bl.a. denna bakgrund ansåg utskottet att det inte hade

framkommit något som gav anledning för utskottet att ta sådana initiativ som efterfrågades, varför motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2019/20:257).

När utskottet förra året behandlade ett liknande motionsyrkande konstaterade utskottet att Polismyndigheten har gjort en översyn av villkorsgivningen för fotbollsmatcher och andra idrottsevenemang och att tidigare styrdokument hade ersatts av en ny handbok för villkorsgivning den 1 april 2022. Vikten av en bra dialog mellan polisen och arrangören framhålls i handboken, men också i den handlingsplan och samverkansstruktur som nyligen har antagits av myndigheten. Genom detta ansåg utskottet att motionen fick anses i huvudsak tillgodosedd och utskottet avstyrkte därför motionen. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2021/22:JuU22 s. 92 f., rskr. 2021/22:270).

Våren 2019 behandlade utskottet i motionsbetänkandet Straffrättsliga frågor en motion om översyn av lagstiftning och regelverk för att stävja huliganism vid stora evenemang (bet. 2018/19:JuU11 s. 122 f.). Utskottet ansåg inte att det behövdes en översyn av denna lagstiftning och avstyrkte motionen, vilket riksdagen ställde sig bakom (rskr. 2018/19:181). En likalydande motion har därefter behandlats förenklat (bet. 2019/20:JuU26, 2020/21:JuU24 och 2021/22:JuU23).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att ordningslagens bestämmelser om användandet av offentlig plats är ändamålsenligt utformade och avstyrker motion 2022/23:2269 (MP) yrkandena 1 och 2.

Vad gäller motioner om bestämmelserna om demonstrationstillstånd finns det i Sverige sedan länge en långtgående grundlagsskyddad demonstrationsfrihet, och utskottet är inte berett att ta något initiativ med anledning av det som anförs i motionerna 2022/23:426 (SD) och 2022/23:863 (C) yrkande 80.

Utskottet konstaterar att riksdagen tidigare har riktat tillkännagivanden till regeringen om olovliga bosättningar och att flera åtgärder också vidtagits i frågan. Utskottet anser därför att det inte finns skäl till något ytterligare tillkännagivande och avstyrker motion 2022/23:977 (SD) yrkande 30.

Som utskottet konstaterade för ett år sedan har Polismyndigheten gjort en översyn av villkorsgivningen för fotbollsmatcher och andra idrottsevenemang där vikten av en bra dialog mellan polisen och arrangören framhålls. Detta framgår också av den handlingsplan och samverkansstruktur som nyligen har antagits av myndigheten. Utskottet avstyrker motion 2022/23:1143 (SD) yrkande 21. Även motion 2022/23:1097 (M) om en översyn av lagstiftningen för att stävja huliganism avstyrks.

Ordningsvakter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. kommuners rätt att få använda ordningsvakter.

Motionerna

I motionerna 2022/23:662 av David Josefsson m.fl. (M), 2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 13 och 2022/23:1807 av Christian Carlsson (KD) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att kommunerna ska få använda ordningsvakter i större omfattning än i dag.

I motion 2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 14 efterfrågas en möjlighet till ersättning till kommuner för ordningsvakter. I motion 2022/23:846 av Daniel Bäckström (C) yrkande 1 begärs en ändring i avgiftsförordningen så att den polisiära utbildningen av ordningsvakter inte ska ha full kostnadstäckning. I motion 2022/23:846 av Daniel Bäckström (C) yrkande 2 vill motionären låta utvärdera konsekvenserna av höjd avgift för Polismyndighetens utbildning av ordningsvakter.

Enligt motion 2022/23:1184 av Mattias Ottosson m.fl. (S) bör det övervägas om ordningsvakter ska inordnas inom auktoriserade företag för att kunna utöva sitt yrke. I motion 2022/23:1807 av Christian Carlsson (KD) yrkande 2 begärs utökade befogenheter för ordningsvakter och att kontrollen av vilka som kan bli ordningsvakter, skyddsvakter och väktare ska stärkas.

Bakgrund

Gällande rätt m.m.

Ordningsvakter är personer som har förordnats av Polismyndigheten att medverka till att upprätthålla den allmänna ordningen. Bestämmelser om ordningsvakter finns i lagen (1980:578) om ordningsvakter och i ordningsvaktsförordningen (1980:589). Sedan den 1 januari 2018 gäller därutöver Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd (PMFS 2017:12, FAP 670-1) om ordningsvakter. Ordningsvakter får, enligt 2 § lagen om ordningsvakter, förordnas att tjänstgöra vid

- allmänna sammankomster och cirkusföreställningar
- offentliga tillställningar
- bad- eller campingplatser och lokaler eller platser för idrott, friluftsliv, spel, lek, förströelse eller liknande som allmänheten har tillträde till
- lokaler eller utrymmen där alkohol serveras till allmänheten med tillstånd enligt alkohollagen.

Ordningsvakter får vidare förordnas att tjänstgöra vid säkerhetskontroller i domstolar, på frivårdskontor och vid offentliga sammanträden i kommuner

och regioner (2 a–c §§). Om det finns ett särskilt behov och det är av väsentlig betydelse från allmän synpunkt får ordningsvakter förordnas även i andra fall (3 §). Ett förordnande meddelas för viss tid, högst tre år, och i förordnandet ska det anges för vilken verksamhet och inom vilket område det gäller (5 §). Av 4 § framgår att endast den som med hänsyn till laglydnad och övriga omständigheter är lämplig för uppdraget och har fyllt 20 år får förordnas till ordningsvakt.

I en interpellationsdebatt den 31 januari 2020 anförde inrikesministern bl.a. följande i svar på frågor om att polisen hade höjt avgiften för att utbilda ordningsvakter (ip. 2019/20:266):

För den utbildning som genomförs av Polismyndigheten får myndigheten ta ut en avgift. Det är Polismyndigheten som bestämmer nivån på avgiften, och myndigheten disponerar avgiftsintäkterna. Om något annat inte har föreskrivits ska avgiftsintäkterna enligt avgiftsförordningen täcka samtliga kostnader som Polismyndigheten har för att genomföra utbildningen. Jag har förstått att den avgift som har tagits ut under ett antal år har varit för låg och att myndigheten därför har tvingats höja avgifterna väsentligt för både grundutbildning och vidareutbildning. Det är olyckligt att avgifterna höjs så mycket i ett slag. Det hade varit att föredra om Polismyndigheten hade omprövat avgifterna kontinuerligt och vid behov höjt dem stegvis.

Inom ramen för den löpande dialogen med Polismyndigheten har myndigheten informerat om avgiftshöjningen, och det har efterfrågats vilken konsekvensbedömning myndigheten har gjort. Jag vill dock betona att det är Polismyndigheten som fastställer avgiftsnivån och ansvarar för att dess beslut är väl underbyggda.

Den 16 mars 2022 överlämnade regeringen propositionen En ny lag om ordningsvakter till riksdagen (prop. 2022/23:91). I propositionen föreslår regeringen en ny lag om ordningsvakter som enligt regeringen skapar förutsättningar för en mer flexibel och ökad användning av ordningsvakter. Ordningsvakter ska få användas för att medverka till att upprätthålla allmän ordning och säkerhet eller främja trygghet. De ska även ges fler befogenheter, t.ex. få transportera vissa omhändertagna personer och förstöra beslagtagna alkohol om värdet är ringa. En helt ny tillståndsprocess för att använda ordningsvakter införs. Fokus ska vara både behov och ändamålsenlighet. Tillståndsprocessen ska också stärka Polismyndighetens möjligheter till ledning och kontroll av ordningsvakter. Ett beslut om tillstånd att använda ordningsvakter ska under vissa förutsättningar få återkallas. De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024. Ärendet bereds i justitieutskottet (bet. 2022/23:JuU23) och den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har flera gånger tidigare behandlat motioner om ordningsvakter, senast våren 2022 (bet. 2021/22:JuU22). Utskottet anförde då bl.a. följande (s. 99 f.):

Ordningsvakter är ett viktigt komplement till polisen, särskilt när det gäller det ordningshållande och trygghetsskapande arbetet. Utskottet anser att

polisen bör ta tillvara på den resurs som ordningsvakter utgör i större utsträckning än i dag, eftersom detta innebär en förstärkning av de trygghetsskapande insatserna men också leder till avlastning för polisen. Enligt utskottets uppfattning bör kommunalt anställda ordningsvakter, som i vissa kommuner kallas trygghetsvakter, kunna få en större roll och de goda erfarenheterna från sådan verksamhet bör spridas till fler kommuner. När det gäller lagstiftning om ordningsvaktens befogenheter ser utskottet positivt på det förslag som Ordningsvaktsutredningen överlämnade till regeringen i maj 2021. Eftersom det snart har gått ett år sedan dess vill utskottet understryka att det är angeläget att regeringen skyndsamt återkommer till riksdagen med ett lagförslag. Vidare noterar utskottet att det finns ett stort behov av att kunna förordna ordningsvakter i ett större geografiskt område än vad den befintliga lagstiftningen medger. Enligt utskottet bör denna fråga uppmärksammas särskilt i det fortsatta beredningsarbetet för att säkerställa att den nya lagstiftningen får ändamålsenlig effekt. Vad utskottet nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Utskottet tillstyrker motionerna [...]

Utskottet noterar att Ordningsvaktsutredningen även föreslår ändringar när det gäller utformningen av ordningsvaktsutbildningen och kontrollen av ordningsvaktens lämplighet. Mot denna bakgrund anser utskottet att det saknas skäl att göra sådana tillkännagivanden som efterfrågas i motionerna [...]. Det har inte heller framkommit något som ger utskottet anledning att ställa sig bakom förslaget om bakgrundskontroller [...]. Motionsyrkandena avstyrks.

Riksdagen ställde sig bakom detta (rskr. 2021/22:270).

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar att regeringens proposition om en ny lag om ordningsvakter nu har överlämnats till riksdagen. Förslaget bör leda till en mer flexibel och ökad användning av ordningsvakter. Utskottet finner med hänsyn till lagförslaget inte att det nu finns anledning för riksdagen att ta ytterligare initiativ om ordningsvakter. Motionerna 2022/23:359 (C) yrkandena 13 och 14, 2022/23:662 (M), 2022/23:846 (C) yrkandena 1 och 2, 2022/23:1184 (S) samt 2022/23:1807 (KD) yrkandena 1 och 2 avstyrks.

Gränskontroll och nordiskt polissamarbete

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om gränskontroller, Frontex och nordiskt polissamarbete.

Jämför reservation 61 (SD), 62 (V) och 63 (SD).

Motionerna

Gränskontroller

I kommittémotion 2022/23:1016 av Patrik Jönsson m.fl. (SD) yrkande 49 begärs ett tillkännagivande om att fortsätta med kontroller av passagerare och gods vid gränsöverskridande tågtrafik.

I kommittémotion 2022/23:32 av Rasmus Ling (MP) och motion 2022/23:373 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 1 begärs att gränskontrollerna mellan Sverige och Danmark ska avskaffas, och enligt den sistnämnda motionen yrkande 2 bör id-kontroller i Öresundsregionen inte återinföras.

Frontex

I kommittémotion 2022/23:248 av Tony Haddou m.fl. (V) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för att EU upphör med alla former av stöd till den libyska kustbevakningen och att relationer med Libyen bör bygga på full respekt för asylrätten och mänskliga rättigheter. I samma motion anförs att regeringen bör verka för att den europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån Frontex avvecklas (yrkande 12), att regeringen skyndsamt bör verka för att inriktningen av Frontex verksamhet ändras på ett djupgående sätt så att både asylrätten och skyldigheten att bistå skeppsbrutna respekteras, fram till att Frontex är avvecklad (yrkande 13), att regeringen bör motsätta sig en fortsatt militarisering av EU:s yttre gränser och att de uppgifter som framkommit om s.k. push backs begångna av Frontex bör utredas skyndsamt (yrkande 14) samt att regeringen bör verka för att EU slutar hindra räddningsinsatser på Medelhavet (yrkande 15).

Nordiskt polissamarbete

I kommittémotion 2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 3 efterfrågas en utredning som ser över möjligheterna till nordisk samverkan i brottsbekämpande syfte. En liknande begäran framställs i motion 2022/23:786 av Johan Hultberg (M) yrkande 2.

Bakgrund

Gränskontroll

Reglerna för gränspassage finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 om en unionskodex om gränspassage för personer, också kallad kodexen om Schengengränsen eller gränskodexen. Enligt gränskodexen ska ingen gränskontroll göras av personer som passerar de inre gränserna mellan EU:s medlemsstater (artikel 1). Däremot ska alla personer, även de som enligt unionsrätten har fri rörlighet, underkastas vissa kontroller när de passerar en yttre gräns (artikel 8).

Vid allvarliga hot mot den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i en medlemsstat är det möjligt att tillfälligt återinföra gränskontroller vid inre gräns (se artikel 25 och 28 i gränskodexen). Regeringen beslutade i november 2015 att införa sådana gränskontroller. Dessa beslut har sedan förlängts flera gånger. Enligt det senaste beslutet ska gränskontroll bedrivas fr.o.m. den 12 november 2022 t.o.m. den 11 maj 2023. Beslutet baseras på regeringens bedömning att det finns ett allvarligt hot mot den allmänna ordningen och den inre säkerheten i Sverige med hänvisning till Rysslands invasion av Ukraina, vilket leder till risk för vapensmuggling, människohandel och utökad migration.

EU-domstolen lämnade i april 2022 ett förhandsavgörande i de förenade målen C-368/20 och C-369/20, vari en österrikisk domstol begärt en tolkning av vissa delar av gränskodexen, fördraget om EU:s funktionssätt och EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. Domstolen anger att en gränskontroll vid inre gräns inte får bedrivas längre tid än sex månader, om det inte då föreligger ett nytt hot som motiverar detta. EU-domstolen har inte behandlat de svenska kontrollerna vid inre gräns eller tagit ställning till deras laglighet.

I svar på en skriftlig fråga om EU-domstolens beslut anförde justitie- och inrikesministern i augusti 2022 bl.a. följande (fr. 2021/22:1852):

Sedan Sverige i november 2015 beslutade om gränskontroll vid inre gräns, har EU-kommissionen aldrig avgivit något yttrande om eventuella farhågor rörande kontrollens behov eller proportionalitet. EU-domstolens förhandsavgörande från april i år definierar inte vad som skulle kunna utgöra ett sådant nytt hot som motiverar en gränskontroll vid inre gräns en längre tid än sex månader. Regeringen anser dock att de skäl som man redovisat, inklusive de risker som härrör från Rysslands invasion av Ukraina, utgör ett sådant nytt hot. Jag bedömer därför att vår gränskontroll vid inre gräns är helt förenlig med EU-rätten och avser i nuläget inte agera för att avskaffa detta sätt att upprätthålla ordning och säkerhet i Sverige.

Frontex och EU:s yttre gräns

Den 4 december 2019 trädde Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 om den europeiska gräns- och kustbevakningen i kraft, också kallad den nya Frontexförordningen. Genom förordningen utvidgas den europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån Frontex mandat och resurser.

Frontex personalstyrka utökas successivt till en stående styrka om maximalt 10 000 personer, och tjänstemännen ska enligt förordningen kunna ges verkställande befogenheter. Dessutom stärks Frontex mandat att agera i frågor om återvändande. Även Frontex mandat att samverka med tredjeländer utökas till att omfatta andra länder än de som direkt angränsar till Schengenområdet. EU-förordningar är till alla delar bindande och direkt tillämpliga i alla medlemsstater. Det betyder att en EU-förordning ska tillämpas direkt av nationella myndigheter på samma sätt som lagar och andra nationella föreskrifter.

I samband med att förslaget till förordningen bereddes anförde regeringen att det mot bakgrund av den situation som då rådde inom Schengensamarbetet var viktigt att överväga nya förslag och idéer om hur kontrollen av den yttre gränsen kunde stärkas. Detta måste enligt regeringens uppfattning dock ske utan att medlemsstaterna lämnade över det grundläggande ansvaret för gränskontrollen till EU. Regeringen ansåg alltså att gränskontroll främst var en nationell fråga men att den nya byrån för gräns- och kustbevakning kunde utgöra ett viktigt stöd för medlemsstater som inte själva kan kontrollera sina gränser tillräckligt väl (se fakta-PM 2015/16:FPM45).

Den 9 mars 2022 anförde justitie- och inrikesministern följande i ett svar på en skriftlig fråga om vilket ansvar ministern tar för att säkerställa att inga kränkningar sker vid Frontex insatser (fr. 2021/22:1171):

Värnandet av grundläggande rättigheter, bland annat inom ramen för den Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns (Frontex) arbete, är en prioriterad fråga för regeringen. Byrån har ett omfattande regelverk för upprätthållandet av dessa rättigheter, vilket utöver förordningen om den europeiska gräns- och kustbevakningen även omfattar olika beslut, strategier, handlingsplaner och uppförandekoder.

Sedan 2011 har Frontex en ombudsman för grundläggande rättigheter, som på såväl strategisk som operativ nivå bidrar till att detta regelverk följs. Ombudsmannen förstärktes i 2019 års förordning med minst 40 övervakare av grundläggande rättigheter. I förhandlingarna om den förordningen var Sverige pådrivande gällande just skyddet av de grundläggande rättigheterna.

Utöver ombudsmannen och övervakarna bistås Frontex även av ett rådgivande forum för grundläggande rättigheter, bland annat genom samråd kring genomförandet av regelverket och utbildningen av gränskontrollanter. I forumet ingår bland andra FN:s flyktingkommissariat och EU:s byrå för grundläggande rättigheter. Det rådgivande forumet ska ges tillgång till all information om respekten för de grundläggande rättigheterna, bland annat genom besök på plats i Frontex insatser.

Frontex har även ett oberoende system för klagomål gällande de grundläggande rättigheterna inom all byråns verksamhet. Den som direkt påverkas av personalens agerande eller underlåtenhet att agera kan lämna in ett skriftligt klagomål. Ombudsmannen för grundläggande rättigheter handlägger klagomålen och säkerställer uppföljning genom Frontex eller berörda medlemsstater.

Detta omfattande system för värnande av de grundläggande rättigheterna, med en rad skilda aktörer som kan och ska rapportera om eventuella missförhållanden, bidrar starkt till att sådana upptäcks och åtgärdas.

Polismyndigheten är nationell kontaktpunkt för Frontex och representerar Sverige i byråns styrelse. Justitiedepartementet står i dialog med Polismyndigheten och de övriga myndigheterna som deltar i Frontexsamarbetet för att kontinuerligt följa upp hur arbetet fortlöper och då även hur de olika mekanismerna för övervakandet av grundläggande rättigheter fungerar.

Det är genom ett aktivt deltagande i Frontex styrelse och byråns operativa arbete, som exempelvis operationer, som Sverige bäst verkar för att grundläggande rättigheter respekteras.

Nordiskt polissamarbete

Polismyndigheten ska bedriva internationellt samarbete inom sitt verksamhetsområde, enligt 5 § 1 förordningen med instruktion för Polismyndigheten.

I Polismyndighetens årsredovisning för 2022 (s. 101 f.) anges att Polismyndigheten samarbetar aktivt med de andra nordiska polismyndigheterna. Vid det årliga nordiska rikspolischefsmötet antog de nordiska rikspolischeferna strategiska målsättningar för det nordiska polissamarbetet för perioden 2022–2026. Polismyndigheten fortsatte arbetet med att ytterligare bredda och fördjupa samarbetet. I januari 2022 införlivades det stärkta samarbetet mellan svensk och dansk polis i den nya danska nationella enheten mot organiserad brottslighet. I polisregion Bergslagen fortsatte arbetet med en gemensam polisstation med norsk polis i Eda kommun. Byggandet väntas påbörjas 2023. Ett annat exempel på ett nordiskt samarbetsområde är it-brottslighet och utmaningar med koppling till digitalisering. Svensk och norsk polis samverkade när de genomförde ett projekt i Sverige om nätpatrullering. Polismyndigheten har med norsk och dansk polis även tagit initiativ till en metodutvecklingsgrupp på samma tema vid Europols innovationslab.

Den 19 oktober 2021 undertecknade Sverige och Finland ett avtal om polissamarbete i gränsområdet i Tornedalen, i syfte att ytterligare fördjupa polissamarbetet mellan länderna. Avtalet tillämpas endast i brådskande situationer, och det omfattar i huvudsak två typer av samarbete: åtgärder efter begäran och åtgärder utan begäran. Begäran kan göras till grannstaten om det behövs brådskande bistånd för att ingripa vid ett allvarligt brott som innebär fara för enskildas liv, hälsa eller fysiska integritet. Sådana allvarliga brott är t.ex. våldtäkt, grov misshandel och dödligt våld. En begäran kan dock alltid avslås. Bistånd kan lämnas av grannstaten också utan någon föregående begäran. Polismän får alltså korsa gränsen och i gränsområdet vidta inledande åtgärder som behövs för att avvärja allvarliga situationer. Detta gäller endast om det finns en risk för att faran ska förverkligas innan värdpartens polismän hinner anlända och agera. Den nationella lagstiftningen ska anpassas enligt bestämmelserna i avtalet innan det träder i kraft.

Tidigare riksdagsbehandling

Gränskontroll

Utskottet har flera gånger tidigare behandlat motionsyrkanden om gränskontroller. Våren 2021 konstaterade utskottet att regeringen har utnyttjat de möjligheter som finns att besluta om tillfälligt återinförd gränskontroll vid inre gräns. Utskottet ansåg att det var av betydelse att Polismyndigheten fortsatte förbättringsarbetet vad gäller att avhjälpa de brister som konstaterades i den s.k. Schengenutvärderingen. Vidare noterar utskottet att det pågick en utredning om effektivare verktyg i gränsnära områden och utvecklingen av ett in- och utresesystem inom EU, och att frågan om gränskontroll var uppmärksammasad och fortsättningsvis prioriterad av regeringen. Mot denna bakgrund saknades det enligt utskottet anledning för riksdagen att föreslå något tillkännagivande med anledning av motionsyrkandena, vilka avstyrktes. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2020/21:JuU23 s. 97 f., rskr. 2020/21:395).

Frontex och EU:s yttre gräns

Utskottet behandlade motioner om Frontex och EU:s yttre gräns våren 2019. Utskottet anförde att det hade samma uppfattning som regeringen i fråga om Frontex och dess utveckling, och att det inte var berett att ställa sig bakom förslagen i motionerna.

Våren 2022 behandlades en motion om att regeringen borde motsätta sig en fortsatt militarisering av EU:s yttre gränser och att de uppgifter som framkommit om s.k. push backs begångna av Frontex bör utredas skyndsamt. Utskottet noterade att Frontex har ett omfattande regelverk för att upprätthålla dessa rättigheter och flera organ som arbetar med sådana frågor, bl.a. en ombudsman, ett fyrtiotal övervakare, ett rådgivande forum och dessutom ett oberoende system för klagomål. Mot den bakgrunden fanns det inte anledning för utskottet att ställa sig bakom förslaget i motionen. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2021/22:JuU22 s. 100 f., rskr. 2021/22:270). I samma betänkande behandlades andra motioner om Frontex och EU:s yttre gränsbevakning förenklat.

Under våren 2022 behandlade socialförsäkringsutskottet ett motionsyrkande som var likalydande med det ovannämnda yrkandet om att EU inte ska stödja den libyska kustbevakningen. Utskottet fann, med hänsyn till det omfattande arbete som pågår inom EU med att reformera det gemensamma europeiska asylsystemet, till regeringens pågående arbete och till genomförda åtgärder, att det saknades skäl för riksdagen att göra tillkännagivanden med anledning av bl.a. det aktuella motionsyrkandet. Riksdagen ställde sig bakom utskottets förslag (bet. 2021/22:SfU20 s. 38 f., prot. 2021/22:104).

Nordiskt polissamarbete

Utskottet behandlade våren 2022 motionsyrkanden om nordiskt polis-samarbete med samma lydelse som de nu aktuella yrkandena. Utskottet noterade att ett flertal åtgärder har vidtagits på senare tid i syfte att fördjupa det nordiska polissamarbetet och ansåg att det inte fanns skäl att ta initiativ med anledning av förslagen i motionerna. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2020/21:JuU23 s. 97 f., rskr. 2020/21:395).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringen har utnyttjat de möjligheter som finns att besluta om tillfälligt återinförd gränskontroll vid inre gräns, med hänvisning till Rysslands invasion av Ukraina, och risken för vapensmuggling, människohandel och utökad migration. Utskottet finner inte anledning att ta något initiativ med anledning av motionerna 2022/23:32 (MP), 2022/23:373 (C) yrkandena 1 och 2 samt 2022/23:1016 (SD) yrkande 49, vilka avstyrks.

Som utskottet tidigare har understrukit är det viktigt att värna grundläggande rättigheter vid skyddandet av EU:s yttre gräns. Utskottet noterar att Frontex har ett omfattande regelverk för att upprätthålla dessa rättigheter och flera organ som arbetar med sådana frågor, bl.a. en ombudsman, ett fyrtiotal övervakare, ett rådgivande forum och dessutom ett oberoende system för klagomål. Utskottet finner inte anledning att ställa sig bakom motionsyrkandena om Frontex verksamhet och bevakningen av EU:s yttre gräns. Motion 2022/23:248 (V) yrkandena 7 och 12–15 avstyrks.

Likt tidigare år noterar utskottet att det har vidtagits ett flertal åtgärder på senare tid i syfte att fördjupa det nordiska polissamarbetet. Utskottet anser att det inte finns skäl att ta initiativ med anledning av förslagen i motionerna 2022/23:786 (M) yrkande 2 och 2022/23:954 (SD) yrkande 3. Motionerna avstyrks.

Pass

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. skärpta regler för utfärdande av pass.

Motionerna

I motion 2022/23:58 av Robert Stenkvisst (SD) begärs skärpta regler för utfärdande av pass (yrkande 1) och skärpta straff för att sälja, låna ut eller illegalt manipulera svenska pass (yrkande 2). Även i motion 2022/23:227 av Fredrik Lindahl (SD) efterfrågas åtgärder för att stävja missbruket av förkomna pass.

I motion 2022/23:45 av Hans Wallmark (M) yrkande 2 pekar motionären på svårigheterna att förnya pass för svenskar som bor utomlands.

Bakgrund

Pass regleras i passlagen (1978:302) och passförordningen (1979:664). Kompletterande föreskrifter finns när det gäller Polismyndighetens hantering i Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd (PMFS 2019:3, FAP 530-1) om pass och nationellt identitetskort.

Av 1 § passlagen följer att svenskt pass utfärdas till svenska medborgare. Pass utfärdas enligt 3 § passlagen som vanligt pass eller särskilt pass. Särskilt pass kan utfärdas som provisoriskt pass, extra pass, tjänstepass eller diplomatpass. Vanliga pass är som huvudregel giltiga i fem år. Om den som ansöker om passet inte har fyllt tolv år är giltighetstiden i stället tre år.

I april 2016 infördes ändringar i passlagen för att motverka missbruk av svenska pass (prop. 2015/16:81, bet. 2015/16:JuU25, rskr. 2015/16:158). Ändringarna innebär att svenska medborgare numera kan beviljas högst tre vanliga pass under en femårsperiod, att ett vanligt pass ska återkallas när ett provisoriskt pass utfärdas för passinnehavaren och att giltighetstiden för vanligt pass till barn har sänkts till tre år.

På Polismyndighetens webbplats anges att svensk medborgare som är bosatt utomlands kan ansöka om pass eller nationellt id-kort i Sverige eller på vissa svenska ambassader i utlandet. Uppgifterna i de register polisen kontrollerar vid ansökan är begränsade och det är den sökandes skyldighet enligt passlagen att vid ansökan kunna styrka sin identitet, sitt svenska medborgarskap och övriga personuppgifter.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har flera gånger tidigare behandlat motionsyrkanden om passfrågor. Våren 2020 konstaterade utskottet att de senaste ändringarna i passlagen i syfte att minska tillgången på svenska pass gjordes 2016. Mot den bakgrunden var utskottet inte berett att ställa sig bakom motionsyrkanden om en ytterligare skärpning av reglerna, varför de avstyrktes. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2019/20:JuU25 s. 131 f., rskr. 2019/20:256).

Även våren 2021 behandlade utskottet motionsyrkanden om strängare regler för passhantering. Utskottet konstaterade att de senaste ändringarna i passlagen för att minska tillgången på svenska pass gjordes för fem år sedan och att nya regler i utlänningslagen för att motverka missbruk av resedokument och främlingspass skulle träda i kraft den 1 juli 2021. Mot denna bakgrund var utskottet inte berett att ställa sig bakom förslagen i motionerna, vilket riksdagen ställde sig bakom (bet. 2020/21:JuU23 s. 93 f., rskr. 2020/21:395).

Våren 2022 behandlades liknande motionsyrkanden genom förenklad beredning (bet. 2021/22:JuU22).

I samband med behandlingen av propositionen Vissa identitetsfrågor inom utlänningsrätten (prop. 2020/21:159) behandlade socialförsäkringsutskottet under våren 2021 ca 20 motionsyrkanden om bl.a. mer långtgående regler om återkallelse av pass. Socialförsäkringsutskottet avstyrkte samtliga motionsyrkanden och riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2020/21:SfU24, rskr. 2020/21:299).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det är viktigt att svenska pass inte missbrukas och ser positivt på de åtgärder som har vidtagits för att stävja sådant missbruk. Med hänsyn till dessa åtgärder avstyrker utskottet motionerna 2022/23:58 (SD) yrkandena 1 och 2 samt 2022/23:227 (SD). Utskottet avstyrker även motion 2022/23:45 (M) yrkande 2.

Tullverkets brottsbekämpande verksamhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avstyrker motionsyrkanden om Tullverkets brottsbekämpande verksamhet.

Jämför reservation 64 (S).

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 31 efterfrågas ökade befogenheter och bättre tillgång till utrustning för tullen, t.ex. röntgenapparater samt vapen- och sprängämneshundar för att stoppa införsel av vapen och narkotika.

I motion 2022/23:386 av Joakim Sandell (S) begärs ett tillkännagivande om att utvidga bestämmelserna om Tullverkets brottsbekämpande verksamhet.

Bakgrund

Tullverkets uppgifter anges i förordningen (2016:1332) med instruktion för Tullverket. Tullverkets grundläggande uppgift är att fastställa och ta ut tullar, skatter och avgifter så att en korrekt uppbörd kan fastställas. Myndigheten ska även övervaka och kontrollera trafiken till och från Sverige så att bestämmelser om in- och utförsel av varor följs. Vidare utför Tullverket kontroller på uppdrag av marknadskontrollerande myndigheter av att gällande bestämmelser om det legala varuflödet följs. Tullverkets befogenheter vid genomförandet av tullkontroller regleras i tullagen (2016:253) och i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen (den s.k. inregränslagen).

Myndigheten har även vissa befogenheter enligt lagen (2017:244) om kontroller och inspektioner på plats av Europeiska byrån för bedrägeri-bekämpning.

Att låta bli att erlagga korrekt tull, skatt eller avgift är straffbelagt. Även vissa överträdelse av restriktioner för in- eller utförsel av varor är kriminaliserade. Det är mot den bakgrunden som Tullverket även har vissa uppgifter inom området brottsbekämpning. Av 3–5 §§ Tullverkets instruktion framgår att Tullverket ska förebygga och motverka brottslighet i samband med in- och utförsel av varor samt bedriva viss utrednings- och åklagarverksamhet. Till övervägande del handlar det om brottslighet som har samband med gränspassager, dvs. smuglingsbrott och brott som kan kopplas till sådana brott.

Den 1 augusti 2021 trädde ändringar i smuglingslagen i kraft som ger tulltjänstemän en utökad möjlighet att ingripa vid misstanke om brott som Tullverket inte har befogenhet att utreda. En mer detaljerad redogörelse för Tullverkets befogenheter finns i utskottets betänkande Tullverket ges en utökad möjlighet att ingripa mot brott (bet. 2020/21:JuU37 s. 6 f.) samt i 2021 års betänkande om polisfrågor (bet. 2020/21:JuU23 s. 107 f.).

I Tullverkets årsredovisning för 2022 (s. 34) anges att dessa nya möjligheter att ingripa använts vid 45 misstänkta stöld- eller häleribrott, 107 misstänkta brott mot utlänningslagen, 48 misstänkta trafikbrott samt 41 misstänkta brott rörande kontanta medel. På Arlanda har stora summor kontanta medel stoppats vid flera tillfällen. Även 90 andra misstänkta brott har upptäckts, bl.a. narkotikainnehav, urkundsförfalskning, efterlysta personer, inreseförbud och brott mot knivlagen. Dessa misstänkta brott har lämnats över till Polismyndigheten för utredning.

Den 29 april 2021 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att genomföra en samlad översyn av reglerna om Tullverkets befogenheter inom kontrollverksamheten och den brottsbekämpande verksamheten (dir. 2021:28). Syftet var att skapa en överskådlig, ändamålsenlig och enhetlig reglering av Tullverkets befogenheter och därmed bättre förutsättningar för Tullverket att utföra sitt uppdrag på ett effektivt sätt. Utredningens uppdrag har utvidgats och förlängts genom regeringens beslut den 13 april 2022 om tilläggsdirektiv (dir. 2022:29). I tilläggsdirektiven angavs bl.a. att utredaren skulle analysera och ta ställning till om Tullverket borde få utökade möjligheter att göra fler kontroller av utförsel av varor, analysera behovet och möjligheterna att göra utförsel av stöldgods till ett brott enligt lagen (2000:1225) om straff för smuggling, samt vid behov lämna nödvändiga författningsförslag. Uppdraget ska slutredovisas senast den 14 juli 2023. I en delredovisning från den 2 september 2022 föreslås bl.a. nya och utvidgade befogenheter för tulltjänstemän, innefattande åtgärder för att mer effektivt kunna upptäcka och förebygga brott (SOU 2022:48). Förslaget har remitterats.

I Tidöavtalet (s. 18 f.) beskrivs hur Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna i ett samarbetsprojekt om kriminalitet kommer att utarbeta och genomföra politiska reformer för att bekämpa och

förebygga brott samt öka tryggheten. Under rubriken Tullverket anges att Tullverkets verksamhetsområde utökas till att omfatta brottsbekämpande uppgifter i större utsträckning. I samband med detta ska myndighetens uppdrag och befogenheter ses över. Utgångspunkten är en effektiv och ändamålsenlig kontroll över gränsen, gällande både passager och brott som begås i samband med gränsövergångar och i gränsnära områden. Utförelse av stöldgods ska kriminaliseras.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har flera gånger tidigare behandlat motionsyrkanden om Tullverkets brottsbekämpande verksamhet, bl.a. våren 2020 (bet. 2019/20:JuU25 s. 152 f.), då utskottet föreslog ett tillkännagivande. Utskottet konstaterade att det krävdes krafttag mot hälerinätverken och deras verksamhet för att komma åt de professionella stöldligorna och anförde vidare följande:

Genom att vidta åtgärder mot dem som befattar sig med stulna varor går det att även stävja stölderna. En åtgärd som därvid bör vidtas för att motarbeta de professionella stöldligorna är att kraftigt begränsa deras möjligheter att frakta ut stöldgodset ur landet. För detta krävs att Tullverket ges i uppdrag att ytterligare intensifiera sitt arbete mot organiserad brottslighet. Tullverket bör också få ökade befogenheter att stoppa och kvarhålla gods och personer i väntan på överlämnande till polis. Den möjlighet till kvarhållande som finns i dag är för restriktiv. En utredning som svarar mot detta bör skyndsamt genomföras.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2019/20:257).

I samband med behandlingen av regeringens proposition 2020/21:192 Tullverket ges en utökad möjlighet att ingripa mot brott föreslog utskottet våren 2021 tre tillkännagivanden till regeringen, som i korthet rör följande frågor:

- En ny samlad lagstiftning som ger Tullverket större befogenheter att bekämpa brott.
- Ett utökat uppdrag för Tullverket att utföra kontroller.
- Utförelse av smuggelgods ska utgöra ett brott enligt smugglingslagen.

I samma betänkande avstyrkte utskottet motionsyrkanden om bl.a. skyldighet att ingripa vid misstanke om brott, tulltjänstemäns befogenheter och åtgärder mot utförelse av stöldgods.

Till följd av tillkännagivandena fick den utredning som redogörs för ovan ett utvidgat uppdrag med förlängd tid för redovisning.

Även våren 2022 behandlade utskottet motioner om Tullverkets brottsbekämpande verksamhet. Utskottet anförde bl.a. följande (bet. 2021/22:JuU22 s. 115):

Utskottet menar att det behövs en ny samlad lagstiftning som ger Tullverket större befogenheter att bekämpa brott. En viktig del i en ny sådan lagstiftning är att Tullverket ges ökade möjligheter att genomföra utförelsekontroller och i samband med det aktivt söka efter stöldgods vid gränsen. För att underlätta detta bör utförelse av stöldgods utgöra brott

enligt smugglingslagen. Vidare anser utskottet Tullverket bör ges befogenhet att stoppa, beslagta och kvarhålla gods eller transportörer till dess att polis anländer till platsen. Det finns också anledning att se över utbildningen i syfte att tulltjänstemän ska kunna agera polisiärt mot personer i större utsträckning, både när det finns misstankar om stöldgods men också andra brott, t.ex. människosmuggling och människohandel.

Utskottet noterar Tullbefogenhetsutredningen har getts i uppdrag att analysera och ta ställning till vissa av dessa frågor, men enligt utskottet är detta inte tillräckligt. Utredningen har nyligen fått förlängd tid och ska slutredovisa sitt uppdrag först om drygt ett år. Dessutom är det enligt utskottet problematiskt att utformningen av direktiven ger utredaren möjlighet att avstå från att lämna författningsförslag. Enligt utskottets mening bör direktiven utvidgas i enlighet med vad utskottet har anfört ovan och kompletteras så att utredaren ska föreslå ny lagstiftning oavsett utredarens ställningstagande i sak i de olika frågorna. Vad utskottet nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

Utskottet tillstyrkte motionerna och riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2021/22:270).

Utskottets ställningstagande

Som framgår av redogörelsen ovan har utskottet sedan tidigare efterfrågat större befogenheter för Tullverket att bekämpa brott. Det är därför välkommet att det pågår utredningsarbete i frågan. Utskottet noterar också att en översyn av Tullverkets uppdrag och befogenheter har aviserats i Tidöavtalet.

Mot denna bakgrund saknas det anledning för utskottet att ta något sådant initiativ som motionärerna efterfrågar i motionerna 2022/23:386 (S) och 2022/23:2139 (S) yrkande 31. Motionerna avstyrks.

Reservationer

1. Effektiv och rättssäker verksamhet, punkt 1 (S)

av Ardalan Shekarabi (S), Annika Strandhäll (S), Petter Löberg (S), Anna Wallentheim (S) och Mattias Vepsä (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkandena 1, 11 och 12.

Ställningstagande

Vi anser att kriminalpolitik måste bygga på effektivitet och rättssäkerhet, och att detta också ska prägla Polismyndighetens verksamhet, samtidigt som arbetet ska hålla hög kvalitet. För att möjliggöra detta, och för att så framgångsrikt som möjligt klara upp brott, menar vi också att spetskompetens inom polisen är nödvändig. Detta bör regeringen verka för.

2. Mål för polisens verksamhet, punkt 2 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkandena 16 och 24.

Ställningstagande

Till följd av bristande resultatrapporteringssystem kan Polismyndigheten i dag inte mäta sina mål på ett tydligt sätt. Jag menar att verksamheten måste kunna följas upp och utvärderas både kvantitativt och kvalitativt och föreslår därför att ett resultatrapporteringssystem ska införas, liknande Compstat, som ökat effektiviteten hos polisen i New York och som bygger på fyra hörnstenar: aktuell och korrekt insamling, effektiv teknik, flexibelt och snabbt utnyttjande av resurser samt kontinuerlig resultatuppföljning. Tillgång till ständigt aktuell

statistik om var brott begås gör att polisledningen kan ställa krav på precisa och snabba ingripanden och fördela resurserna på ett bättre sätt.

3. Effektivisering av flöden, punkt 3 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 14.

Ställningstagande

Det är viktigt att polisens resurser används på ett effektivt sätt. Det handlar både om att polisen ska ägna sig åt rätt saker, och om att arbetet ska organiseras kostnadseffektivt. Jag anser att brottsutredningar som rör en och samma gärningsman eller liga bör hanteras samordnat. Det bör även vara möjligt att samordna utredningsarbetet utifrån brottsmönster, exempelvis om en lantbrukare misstänks vara utsatt för upprepad brottslig djurrättsaktivism eller om en kvinna misstänks vara utsatt för fridskränkande beteende av en tidigare partners hela familj. Därför bör regeringen göra en översyn av hur flödet från misstanke om brott till avtjänat straff kan effektiviseras.

4. Polisberedning och strategiskt arbete, punkt 4 (V)

av Gudrun Nordborg (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:244 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Ombildningen till en sammanhållen polismyndighet 2015 är en av de mest omfattande och komplexa organisationsförändringar som har genomförts inom staten på många år. Ombildningen har utvärderats av Statskontoret, som i en slutrapport från 2018 konstaterar att målsättningarna om bättre verksamhetsresultat och högre kvalitet i polisens arbete inte har uppnåtts trots

att förutsättningarna för verksamheten är bättre. I slutrapporten lämnas sju rekommendationer till Polismyndigheten för att nå målen med reformen. Regeringen bör presentera förslag på åtgärder för att hantera problemen inom polisen. Regeringen bör därför ge Polismyndigheten i uppdrag att stärka förmågan till strategisk planering, styrning och verksamhetsutveckling samt att utveckla uppföljningen och stärka det lokala polisarbetet.

Vidare anser jag att det behövs ett brett och visionärt grepp om Polismyndighetens verksamhetsutveckling. Såväl organisationen som verksamheten måste anpassas till samhällsutvecklingen och de utmaningar som finns i dag, t.ex. när det gäller digitaliseringens inverkan på brottsligheten. Jag anser därför att regeringen bör tillsätta en polisberedning i syfte att Polismyndighetens verksamhet, kapacitet och kompetens långsiktigt ska motsvara samhällsutvecklingen.

5. Administrativt stöd, punkt 5 (V)

av Gudrun Nordborg (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:244 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 3 och

bifaller delvis motion

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 26.

Ställningstagande

I dag är stora delar av polisens tekniska utrustning i form av exempelvis datasystem långsamma, föråldrade och icke kompatibla med varandra. Att rapportera in en händelse tar ofta onödigt mycket tid. Detta påverkar arbetsmiljön negativt. Den tekniska utrustningen ska underlätta och effektivisera arbetet, inte försvåra och försena det. Som exempel kan nämnas poliser som själva transkriberar förhör som de har hållit, kommunikationsutrustning som inte kan användas för att skicka över bilder och videoinspelningar samt olika datasystem som inte är kompatibla med varandra och som ofta inte heller är användarvänliga. Vidare verkar det finnas modern teknik inom myndigheten som skulle kunna användas, men personalen saknar kompetens att använda den och ibland även vetskap om dess existens. Förutom att det krävs en modernisering av it-miljön skulle tillgång till mer personal som kan ge administrativt stöd, främst för poliser i yttre tjänst, frigöra värdefull tid för konkret polisarbete. Jag anser därför att regeringen bör ge

Polismyndigheten i uppdrag att vidta åtgärder för att ge poliser i yttre tjänst tillgång till modernt administrativt it-stöd.

6. Administrativt stöd, punkt 5 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 26 och

bifaller delvis motion

2022/23:244 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 3.

Ställningstagande

Jag anser att regeringen bör tillse att polisen har tillgång till bättre it-system och teknik och ge dem rätt verktyg för att bekämpa brott. Polisen bör även ha tillgång till exempelvis modern skyddsutrustning och kroppsburna kameror.

7. Ledaransvar, punkt 6 (SD)

av Richard Jomshof (SD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Pontus Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Chefer för polisregioner och lokalpolisområden bör bära ett större ansvar för arbetet i deras område. Vi vill dels införa ett tjänstemannaansvar för direkt felaktiga beslut, dels att myndigheten internt ska utvärdera insatserna av respektive chef i större utsträckning än vad som sker i dag. Om det är nödvändigt på grund av bristande arbetsinsatser ska en chef kunna omplaceras till en annan tjänst, som dock inte får avse en högre befattning eller på annat sätt vara bättre än den tjänst som personen tidigare hade.

8. Polisens trygghetsskapande och brottsförebyggande uppdrag, punkt 7 (S)

av Ardalan Shekarabi (S), Annika Strandhäll (S), Petter Löberg (S), Anna Wallentheim (S) och Mattias Vepsä (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkandena 2 och 3,
bifaller delvis motion
2022/23:1316 av Aylin Fazelian (S) och
avslår motionerna
2022/23:63 av Martin Westmont (SD) och
2022/23:1217 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 4 och 5.

Ställningstagande

Vi anser att ett effektivt brottsförebyggande arbete måste bedrivas strukturerat, vara långsiktigt och baseras på kunskap. Samverkan är ett nyckelbegrepp och helt nödvändigt för att brottsförebyggande arbete ska bli framgångsrikt. Tidiga insatser mot ungas brottslighet lönar sig på många sätt. Om barn och unga som bryter mot sociala normer och regler får stöd så tidigt som möjligt minskar risken för allvarlig problematik eller kriminell karriär senare i livet. Polismyndigheten, inte minst kommun- och områdespoliserna, ska ha goda förutsättningar för att utföra även den brottsförebyggande delen av arbetet. Att bygga relationer med människorna som finns i det område där man arbetar är dessutom viktigt för att kunna klara upp brott. Regeringen bör tillse att Polismyndighetens arbete genomsyras av detta synsätt.

9. Polisens trygghetsskapande och brottsförebyggande uppdrag, punkt 7 (V)

av Gudrun Nordborg (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:1217 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 4 och 5 samt

avslår motionerna

2022/23:63 av Martin Westmont (SD),

2022/23:1316 av Aylin Fazelian (S) och

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Bilpatrullering används av polisen i stor utsträckning, trots att det finns forskning som ifrågasätter att denna metod har brottspreventiva och trygghetsskapande effekter. Däremot finns det stöd i forskningen för att fotpatrullering leder till sådana effekter, men trots detta används fotpatrullering i mycket begränsad utsträckning. Jag anser att polisens arbetsmetoder bör baseras på forskning och utvärdering som visar att metoden faktiskt fungerar för att förebygga brott och skapa större trygghet hos allmänheten. Regeringen bör därför ge Polismyndigheten i uppdrag att utvärdera polisens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetsmetoder, bl.a. bilpatrullering.

I uppräknningen av polisens uppgifter i 2 § polislagen nämns inte upprätthållande av trygghet. Däremot anges bl.a. att polisen ska övervaka ordning och säkerhet och ingripa när störningar har inträffat. Jag anser att polisen bör få bättre verktyg för att arbeta mer säkerhets- och trygghetsskapande. En början är att stärka och tydliggöra polisens brottsförebyggande uppdrag i polislagen, vilket jag anser att regeringen bör ta initiativ till.

10. Antalet poliser, punkt 8 (S)

av Ardalan Shekarabi (S), Annika Strandhäll (S), Petter Löberg (S), Anna Wallentheim (S) och Mattias Vepsä (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkandena 8 och 9 samt

bifaller delvis motion

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 12.

Ställningstagande

Polisens arbete är en avgörande faktor i arbetet med att bekämpa kriminaliteten. Därför satte regeringen 2015 målet att Polismyndigheten skulle ha 10 000 fler anställda till 2024. Målet är på god väg att nås. Polisens budget har i det närmaste fördubblats och vi har fler poliser än någonsin. Men för att

polisen ska kunna utföra sitt uppdrag med full kraft behöver polistillväxten fortsätta. Vi vill därför se ett nytt mål om att Polismyndigheten 2032 ska ha 50 000 anställda, varav 34 000 ska vara poliser.

11. Antalet poliser, punkt 8 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 12 och
bifaller delvis motion

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkandena 8 och 9.

Ställningstagande

Sverige behöver en stark och effektiv Polismyndighet och ett välfungerande rättsväsende med god kapacitet. Polismyndigheten har länge gett uttryck för ett ansträngt läge. Antalet poliser måste utökas ytterligare för att motsvara den genomsnittliga polistäthet som gäller i övriga Europa.

12. Polisernas placering m.m., punkt 9 (S)

av Ardalan Shekarabi (S), Annika Strandhäll (S), Petter Löberg (S),
Anna Wallentheim (S) och Mattias Vepsä (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkandena 10 och 13,
bifaller delvis motionerna

2022/23:107 av Saila Quicklund (M),

2022/23:769 av Anna af Sillén (M),

2022/23:844 av Helena Lindahl och Daniel Bäckström (båda C),

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 13,

2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 1,

2022/23:1395 av Mathias Bengtsson (KD) och

2022/23:1672 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 39 och

avslår motion

2022/23:1179 av Teresa Carvalho m.fl. (S).

Ställningstagande

Vi vill att polisen ska vara närvarande i alla kommuner i hela Sverige. Ett framgångsrikt brottspreventivt arbete kräver enligt oss samverkan mellan flera olika aktörer, inte minst polisen. Vidare är det viktigt att Polismyndigheten, inte minst kommun- och områdespoliserna, har goda förutsättningar för att utföra även den brottsförebyggande delen av arbetet. För att komma till rätta med otryggheten måste den polisiära närvaron i såväl utsatta områden som glesbygd öka. Att bygga relationer med människorna som finns i det område där man arbetar i är dessutom viktigt för att kunna klara upp brott.

Vi vill att regeringen ska tillse att polisen i större utsträckning än i dag arbetar på detta sätt.

13. Polisernas placering m.m., punkt 9 (SD)

av Richard Jomshof (SD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Pontus Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 1,
bifaller delvis motionerna

2022/23:107 av Saila Quicklund (M),

2022/23:769 av Anna af Sillén (M),

2022/23:844 av Helena Lindahl och Daniel Bäckström (båda C),

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 13,

2022/23:1395 av Mathias Bengtsson (KD),

2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 39 och

2022/23:2139 av Ardalán Shekarabi m.fl. (S) yrkandena 10 och 13 samt

avslår motion

2022/23:1179 av Teresa Carvalho m.fl. (S).

Ställningstagande

En närvarande och synlig ordningsmakt skapar både trygghet och tillit. Vi ser positivt på det arbete som Polismyndigheten bedriver när det gäller fler områdes- och kommunpoliserna, men vi konstaterar att detta arbete inte går tillräckligt snabbt. Kontinuerlig polisiär närvaro saknas, i synnerhet på

landsbygden, och vi menar att ytterligare åtgärder är påkallade. Regeringen bör därför vidta åtgärder som tillgodoser detta.

14. Polisernas placering m.m., punkt 9 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 13 och
2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 39,
bifaller delvis motionerna
2022/23:107 av Saila Quicklund (M),
2022/23:769 av Anna af Sillén (M),
2022/23:844 av Helena Lindahl och Daniel Bäckström (båda C),
2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 1,
2022/23:1395 av Mathias Bengtsson (KD) och
2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkandena 10 och 13 samt
avslår motion
2022/23:1179 av Teresa Carvalho m.fl. (S).

Ställningstagande

Jag anser att polisenärvaron måste återupprättas i hela landet för att alla ska känna trygghet, oavsett om de bor i någon av våra större städer eller på landsbygden. I dag är så inte fallet, och regeringen bör verka för detta.

15. Beredskapspolis, punkt 10 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 23.

Ställningstagande

Det behövs enligt min mening en beredskapspolis som kan utgöra en förstärkning av Polismyndighetens ordinarie personal vid allvarliga störningar på samhället ur ordnings- eller säkerhetssynpunkt. Försvarsberedningen har också understrukit behovet av en beredskapspolis. Riksdagen har, som framgått ovan, också riktat flera tillkännagivanden till regeringen om detta. Regeringen bör därför skyndsamt tillsätta en utredning om inrättandet av en beredskapspolis som förstärkningsresurs.

16. Djurskyddspolis, punkt 13 (SD)

av Richard Jomshof (SD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Pontus Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:992 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 5 och

2022/23:997 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 18 och

bifaller delvis motionerna

2022/23:507 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkandena 1 och 2 samt

2022/23:1129 av Richard Jomshof (SD).

Ställningstagande

Djuren kan inte föra sin egen talan, vilket gör dem beroende av människan och vår välvilja. Därför är det viktigt att arbetet med djur och brott mot djur sköts på ett korrekt och effektivt sätt. Dessvärre kräver denna typ av arbete ofta både resurser och specialkompetens som är ovanlig inom den ordinarie polisorganisationen. I flera delar av landet har polisen inrättat avdelningar med djurskyddspoliser. Syftet med att inrätta en särskild djurskyddspolis är framför allt att samordna verksamheten, att utveckla det förebyggande arbetet samt att öka lagföringen och skapa en mer rättssäker hantering av brott mot djur. Detta är en positiv utveckling, men det finns ett stort behov av att ta ett nationellt grepp. I Sverige har satsningarna på djurpoliser än så länge varit av mindre och lokal karaktär, men de finns i större format bl.a. på Malta och i USA. För att skapa förutsättningar för en liknande utveckling i Sverige behöver regeringen säkerställa att djurskyddsfrågorna blir en naturlig del inom ramen

för den ordinarie polisutbildningen och att det införs ett ökat fokus på kompetensförsörjningen avseende djurskydd inom polisen.

17. Polisers nödvärnsrätt m.m., punkt 14 (SD)

av Richard Jomshof (SD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Pontus Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2022/23:511 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) och
2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 10.

Ställningstagande

En polis har inte alltid möjlighet att backa undan från en aggressiv angripare. Möjligheten att använda tjänstevapen finns endast när poliserna själva eller andra utsätts för svårare våld som kan orsaka allvarlig skada, t.ex. när en person är beväpnad med kniv eller skjutvapen. Vid demonstrationer och i utsatta områden har det blivit vanligt att poliser utsätts för stenkastning som om någon blir träffad kan orsaka livshotande skador. Nödvärnsrätten för poliser bör därför utökas så att en situation inte eskalerar till följd av att polisen inte vågar använda rätt steg i våldstrappan. Regeringen bör återkomma med ett förslag som tillgodoser det anförda.

18. Tillsyn över polisen, punkt 15 (V)

av Gudrun Nordborg (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:244 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 7 och
avslår motion
2022/23:366 av Niels Paarup-Petersen (C).

Ställningstagande

Endast en mycket liten andel av de inkomna anmälningarna till JK och JO om polisens arbete resulterar i någon åtgärd från myndigheternas sida. Som ett komplement till dessa myndigheters tillsyn finns det ett behov av en särskild instans som hanterar olika former av klagomål mot Polismyndigheten från allmänheten. I syfte att stärka allmänhetens förtroende för polisen föreslår jag att det ska inrättas en polisombudsman, hos vilken allmänheten kan påtala brister, lämna synpunkter och ställa frågor om polisens arbete. Polisombudsmannen bör också göra systematiska uppföljningar av sitt arbete.

19. Antagningskrav till polisutbildningen, punkt 16 (SD)

av Richard Jomshof (SD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Pontus Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkandena 4–6.

Ställningstagande

Kraven för att bli antagen till polisutbildningen har historiskt sett varit höga, och många har sökt för att bli antagna. Denna ordning och dessa krav har garanterat den grundläggande kvaliteten som är nödvändig för att upprätthålla en professionell poliskår. Till följd av yrkets förlorade status har antalet som kvalificerar sig till utbildningen minskat, trots att kraven har sänkts vid flera tillfällen. Vi anser inte att polisbristen bör lösas med sänkta krav. Denna brist måste i stället lösas genom ökade incitament att söka sig till yrket. Kvaliteten och förväntningarna på de sökande ska inte sänkas, snarare det motsatta. Krav på skrivet högskoleprov, prov i det svenska språket och resultaten på begävnings tester bör därför höjas.

I dag tillämpas olika kriterier beroende på vem som söker sig till polisyrket. Vid test av muskelstyrka krävs en sexa på en niogradig skala för män och en trea för kvinnor. I verkligheten har dock polisyrket vissa krav oavsett vilket kön polisen som utför uppgiften har. Denna särbehandling bör slopas, och kraven bör sättas vid erforderlig nivå för samtliga utan att skillnad görs med anledning av kön eller andra faktorer. Polismyndigheten ska enligt vår uppfattning över huvud taget inte använda sig av kvotering eller positiv särbehandling, vilket även omfattar riktade kampanjer med syftet att rekrytera

personer från minoritetsgrupper eller av ett visst kön. Regeringen bör säkerställa att denna särbehandling upphör.

20. Polisutbildningens innehåll, punkt 17 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 25 och
avslår motionerna
2022/23:786 av Johan Hultberg (M) yrkande 3 och
2022/23:1692 av Helena Gellerman (L).

Ställningstagande

Jag anser att det akademiska inslaget i polisutbildningen måste öka. I likhet med ett förslag från Polisförbundet menar jag att polisutbildningen ska förlängas med en termin och att en C-uppsats ska ingå i utbildningen.

21. Arbetsvillkor, punkt 18 (S)

av Ardalan Shekarabi (S), Annika Strandhäll (S), Petter Löberg (S),
Anna Wallentheim (S) och Mattias Vepsä (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 14.

Ställningstagande

Enligt vår mening är det viktigt att polisen ges rätt förutsättningar för att kunna utföra sitt arbete. Arbetsvillkoren ska fortsätta att utvecklas, bl.a. genom ännu fler anställda, bättre utrustning och möjlighet till vidareutbildning. Detta bör regeringen verka för.

22. Karriärmöjligheter, punkt 19 (SD)

av Richard Jomshof (SD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Pontus Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 7 och avslår motion

2022/23:1094 av Alexandra Anstrell och Maria Stockhaus (båda M).

Ställningstagande

Som ett led i att öka incitamenten för poliser att stanna i organisationen bör det finnas bättre möjligheter att avancera inom yrket än i dag. Vi anser också att det är viktigt för det polisiära arbetet att det finns anställda med polisiär kompetens på högre positioner inom myndigheten, då det är ett arbete som ofta kräver just polisiär kompetens. Detta saknas ofta hos personal som rekryteras utifrån, och det är svårt att skaffa sig denna kompetens i efterhand.

Vi föreslår därför att regeringen ska arbeta för att fler uppsatta poster inom polisorganisationen ska kräva såväl polisutbildning som erfarenhet av polisiärt arbete. Fler incitament bör även införas i syfte att behålla specialkompetens inom särskilda verksamhetsområden, såsom yttre tjänst. Detta bör också kunna leda till att polisarbetet blir mer effektivt och att förtroendet inom organisationen stärks.

23. Administrativ personal, punkt 21 (V)

av Gudrun Nordborg (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:244 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 4.

Ställningstagande

För att Polismyndigheten ska vara en attraktiv myndighet anser jag att det bl.a. krävs förbättringar av den fysiska och den psykosociala arbetsmiljön. Polisen arbetar under varierande och komplexa förhållanden som kan vara både psykiskt och fysiskt påfrestande. Det är därför viktigt att det finns personal som arbetar särskilt med administrativt stöd inom polisen. I dag lägger poliser väldigt mycket tid på administration som skulle kunna utföras av civilanställda. Det handlar om arbetsuppgifter som att skriva in anmälningar, registrera beslag, göra efterlysningar och skriva ut inspelade förhör. Regeringen bör vidta åtgärder för att öka andelen administrativ personal i syfte att avlasta polisens arbete med administrativa uppgifter.

24. Renodling av polisens arbetsuppgifter, punkt 22 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 17 och

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 45 och

bifaller delvis motion

2022/23:786 av Johan Hultberg (M) yrkande 4.

Ställningstagande

Poliser måste ha möjlighet att fokusera på sitt huvuduppdrag i form av det brottsbekämpande arbetet. Det finns uppgifter som i dag utförs av polisen som i stället skulle ha kunnat utföras av andra huvudmän. Ett exempel på detta är transportverksamheten som trots vissa ändringar fortfarande i hög grad tynger polisen. Även omhändertaganden av personer med psykisk ohälsa och omhändertaganden av berusade personer tar mycket tid i anspråk av polisen trots att det inte handlar om ett brottsbekämpande arbete. Jag anser att det finns anledning för regeringen att se över om inte delar av dessa uppgifter, tillsammans med vissa tillståndsärenden, rimligen kan hanteras av andra huvudmän.

25. Hotelltillstånd, punkt 23 (SD)

av Richard Jomshof (SD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Pontus Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:515 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD),

2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5 och

2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 8.

Ställningstagande

Vi anser att tillståndsplikten för hotellverksamhet i många delar är föråldrad och omodern. Vi anser att regeringen bör tillse att denna tillståndsplikt ersätts med en förenklad digital, kostnadsfri anmälningsplikt.

26. Hotelltillstånd, punkt 23 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 8 och

bifaller delvis motionerna

2022/23:515 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) och

2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5.

Ställningstagande

Jag anser att de nuvarande reglerna om hotelltillstånd är onödiga och att de bör upphävas eller ersättas med ett enklare förfarande, exempelvis anmälningsplikt.

27. Polisens befogenheter, punkt 24 (SD)

av Richard Jomshof (SD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Pontus Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkandena 9, 11 och 12.

Ställningstagande

Vi kan konstatera att upploppsstämning i oroliga områden har blivit en del av vardagen. Poliser kan inte verka i vissa områden utan att tumult följer vid ingripanden. Enligt vår bedömning leder dessa insatser dessutom sällan till gripanden eller åtalade gärningsmän, efter en riskbedömning från polisens sida att ett gripande kan leda till ytterligare skadegörelse. Detta är enligt oss en fundamental felprioritering. Även om ett sådant agerande resulterar i mindre förstörelse på kort sikt kan ordningsmaktens tillbakadragande leda till större oroligheter över tid. De enda som inte uppskattar polisiär närvaro är kriminella element, särskilt i utsatta områden. Vi anser därför att det krävs en ny övergripande strategi vid upplopp och upploppsliknande situationer där utökade befogenheter kan vidtas av polisen i syfte att kriminella gärningar ska beivras, snarare än att situationen bara hålls under kontroll. Befogenheter bör omfatta användande av tårgas, vattenkanoner, elchockvapen, gummikulor och andra verktyg som kan användas tidigare i en våldstrappa i syfte att ta kontroll över situationer innan de urartar. Regeringen bör tillse att en sådan ny strategi implementeras av polisen.

28. Utredning av sexualbrott, punkt 25 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 56,
2022/23:864 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 37 och
2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 102 och 107 samt

avslår motionerna

2022/23:461 av Åsa Karlsson och Isak From (båda S),

2022/23:1708 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 2 och

2022/23:2260 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 12.

Ställningstagande

Det är angeläget att det brottsbeivrande arbetet fungerar på ett ändamålsenligt sätt även i ett digitalt tidevarv. Jag vill därför att det tillsätts en utredning som ser över vad som kan göras för att stoppa de digitala bordeller som vänder sig till den svenska marknaden och där kvinnor och barn säljs.

Vidare kan jag konstatera att sexualbrotten mot barn blir allt grövre och att antalet anmälningar om dessa brott har mångdubblats de senaste åren. Arbetet med att gå igenom bild- och filmmaterial av övergrepp på barn är samtidigt omfattande och psykiskt påfrestande. För att underlätta det brottsutredande arbetet vill jag att polisen ges ökade möjligheter att använda sig av AI och datorseende vid utredning av sexuella övergrepp mot barn på nätet. Det skulle skynda på genomgången av stora mängder material, i någon mån förskona brottsutredarna och effektivisera utredningen av grövre brott. Det finns sannolikt även bättre möjligheter att genom AI och datorseende sammanställa information om tillkomst, spridning, förövare och brottsoffer.

Jag vill också se en ökning av polisens resurser och kunskap för att bedriva spaningsarbete på sexköpsajter, i syfte att motverka människohandel och koppleri.

Slutligen kan jag konstatera att det enligt rapportering i medierna framgått att polisens hantering av de spår som säkrats vid misstänkta sexuella övergrepp har varit bristfällig. När ett brottsoffer utstår den ingående undersökning som en spårsäkring innebär, i hopp om fällande dom för förövaren och egen upprättelse, ska denna utlämnande ansträngning mötas med största respekt. Regeringen måste därför säkerställa att riktlinjerna för hur spårsäkrings-satserna ska hanteras implementeras och följs i hela landet.

29. Utredning av sexualbrott, punkt 25 (MP)

av Malte Roos (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2260 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 12 och

avslår motionerna

2022/23:461 av Åsa Karlsson och Isak From (båda S),

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 56,
2022/23:864 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 37,
2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 102 och 107 samt
2022/23:1708 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 2.

Ställningstagande

För att identifiera fler barn som utsätts för kommersiell sexuell exploatering vill jag att Polismyndigheten ska få i uppdrag att utarbeta ett metodstöd för sitt uppsökande arbete och bredda det uppsökande arbetet till att omfatta fler digitala plattformar. För detta krävs också mer resurser.

30. Polisens utrustning, punkt 27 (SD)

av Richard Jomshof (SD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Pontus Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkandena 8 och 13 samt
2022/23:1014 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 58.

Ställningstagande

I Polismyndighetens författningssamling anges att en religiös huvudbonad i form av huvudduk, kippa eller turban får bäras till uniform. Vi ser det dock som en självklarhet att all myndighetsutövning – inte minst den som utövas av poliser och militärer med våldsmonopol – ska vara neutral, och att uniformerna därför ska vara helt fria från såväl religiösa som politiska markörer. Vi anser därför att religiös eller politisk klädsel inte bör tillåtas som en del av uniformer.

Enligt Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om polisens skjutvapen m.m. får det, om det finns synnerliga skäl, beslutas att en polis som är utsatt för ett allvarligt hot med anledning av tjänsten under ledig tid får bära den tjänstepistol som han eller hon har tilldelats. Vi anser att det, med den senaste tidens destruktiva utveckling, finns anledning att lätta på restriktionerna så att fler utsatta poliser får möjlighet att bära sitt tjänstevapen under ledig tid.

Polisfordon för kontroll av den yrkesmässiga trafiken bör finnas i flera olika format. I huvudsak bör fordonen vara av buss- eller skåpmodell där det kan rymmas både arbetsplatser och förhørsplatser. Fordonen ska även vara utrustade med nödvändig teknisk utrustning för avrapportering, radioanrop, it-funktioner och larmanordning i form av blåljus och siren. De större

skåpfordonen kan med fördel även vara utrustade med portabla vågar. Ett antal fordon bör också vara av personbilsmodell och finnas i både civil och måladsvariant. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

31. Polisens arbetsmiljö, punkt 28 (S)

av Ardalan Shekarabi (S), Annika Strandhäll (S), Petter Löberg (S), Anna Wallentheim (S) och Mattias Vepsä (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 15 och avslår motion

2022/23:244 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkandena 5 och 6.

Ställningstagande

Polisen måste ges rätt förutsättningar för att kunna utföra sitt arbete och en del i detta är en trygg arbetsmiljö. Vi anser därför att regeringen bör tillse att tryggheten för polisanställda och andra grupper av myndighetspersoner förbättras genom ett stärkt medarbetarskydd.

32. Polisens arbetsmiljö, punkt 28 (V)

av Gudrun Nordborg (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:244 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 samt avslår motion

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 15.

Ställningstagande

Poliser i yttre tjänst löper stor risk att utsättas för hot och våld både under ingripanden och efteråt i hämnsyfte. I juni 2021 sköts tragiskt nog en polis till döds på öppen gata i samband med tjänsteutövning, vilket tydligt visar att regeringen måste vidta åtgärder inte bara för att minska skjutningarna och öka

tryggheten i samhället utan också för att förbättra polisens arbetsmiljö. Riksdagen har tidigare riktat ett tillkännagivande till regeringen om att ta fram ett underlag som belyser polisens utsatthet för brott och därefter återkomma med förslag på åtgärder för att göra arbetsmiljön säkrare för poliser i yttre tjänst. Regeringen har därefter gett en utredare i uppdrag att överväga olika författningsändringar för att minska offentliganställdas utsatthet för våld, hot och trakasserier (dir. 2022:31). Jag anser dock att detta inte är tillräckligt. Regeringen bör ta ett större helhetsgrepp kring problematiken med våld och hot mot poliser. Regeringen bör därför ge lämplig myndighet i uppdrag att ta fram ett underlag som allsidigt belyser polisens utsatthet för brott i tjänsteutövningen och hur sådan brottslighet påverkar enskilda poliser.

Utredningen Vissa polisfrågor – säkerhet vid förhör samt kränkningar ersättning (SOU 2018:75), som låg till grund för regeringens proposition 2019/20:186 Ett förstärkt medarbetarskydd för polisanställda, föreslog att en myndighet skulle få i uppdrag att utreda polisens utsatthet för brott. Myndigheten föreslogs ta fram ett underlag som allsidigt belyser polisens utsatthet för brott i tjänsteutövningen och hur sådan brottslighet påverkar enskilda poliser. Regeringen valde dock att inte gå vidare med detta förslag i propositionen. Jag anser att detta förslag borde genomföras och att regeringen bör ta fram förslag på åtgärder i syfte att göra arbetsmiljön säkrare för poliser i yttre tjänst.

33. Mängdbrott, punkt 29 (S)

av Ardalan Shekarabi (S), Annika Strandhäll (S), Petter Löberg (S), Anna Wallentheim (S) och Mattias Vepsä (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 29 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 71 och

bifaller delvis motion

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 6.

Ställningstagande

En stor del av de brott som begås är s.k. vardagsbrott. Det handlar t.ex. om bostadsinbrott, stölder i butiker och olika former av skadegörelse. Att komma hem och upptäcka att någon varit inne i bostaden innebär en kränkning av den personliga integriteten, och att inte kunna känna sig trygg i sitt eget hem riskerar att påverka livet på flera olika sätt. Den butiksägare som gång på gång

får uppleva att människor genomför stölder i butiken måste kunna lita på att rättsväsendet gör sitt yttersta för att klara upp brotten. Ett stort problem är de internationella stöldligor som gör råder och stjälar t.ex. båtmotorer, katalysatorer och sadlar. För att komma tillrätta med den här typen av brottslighet krävs det att polisen har resurser nog att prioritera brotten. Vi vill därför att regeringen fortsätter den pågående satsningen på fler poliser och tillse att mängdbrott prioriteras av polisen.

34. Mängdbrott, punkt 29 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 29 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 6 och

bifaller delvis motion

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 71.

Ställningstagande

Även småbrott och vardagsbrottslighet måste beivras med kraft. Jag vill därför införa nolltolerans mot småbrott, så att även dessa utreds och skyldiga till dessa så långt det är möjligt kan lagföras. Ett kriminellt liv börjar sällan med rån eller mord utan med mindre allvarlig brottslighet. Att inte stöta på motsstånd vid sådan mindre allvarlig brottslighet kan resultera i en fortsatt kriminell karriär. Därför är det viktigt att även mindre allvarliga brott bemöts med en snabb, tydlig och tidig reaktion. Utöver detta är det också viktigt för att upprätthålla förtroendet för polisen och de rättsvårdande myndigheterna och för rättsstaten generellt att även mindre allvarlig brottslighet utreds och bestraffas. Regeringen bör tillse att polisen tydligare prioriterar denna typ av brottslighet.

35. Finansiering av gängbrottslighet, punkt 30 (S)

av Ardalan Shekarabi (S), Annika Strandhäll (S), Petter Löberg (S), Anna Wallentheim (S) och Mattias Vepsä (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 30 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 32.

Ställningstagande

Gängkriminalitet ger inkomst och status i kriminella kretsar. För att knäcka gängen är det enligt oss avgörande att strypa den finansiering som gängen skaffar sig på olika sätt. Det handlar om narkotikaförsäljning, rån, bedrägerier och stölder, men också om att mjölka våra välfärdssystem på pengar genom att på olika sätt fuska sig till medel som egentligen skulle ha gått till människor som är i stort behov av dem. Arbetslivskriminalitet, där företag används som brottsverktyg och arbetskraft utnyttjas under slavlika förhållanden är ett annat sätt för kriminella att tillskansa sig pengar.

Regeringen bör tillse att polisen prioriterar denna typ av brottslighet.

36. Fakturabedrägerier, punkt 31 (SD)

av Richard Jomshof (SD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Pontus Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 31 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:1003 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkande 21.

Ställningstagande

För att skydda enskilda konsumenter bör regeringen ta fram förslag om sanktioner och effektivare arbete mot kriminella som levererar bluffakturor.

37. Sexualbrott och våld i nära relationer, punkt 33 (V)

av Gudrun Nordborg (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 33 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1217 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 11 och bifaller delvis motionerna
2022/23:864 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 31,
2022/23:883 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 1 och
2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 46.

Ställningstagande

Sedan 2019 pågår en långsiktig satsning inom polisen på särskilt utsatta brottsoffer. Det handlar t.ex. om kompetenshöjande insatser och förbättrade möjligheter till tidig bevisning och om att anställa fler medarbetare. Vi anser att det pågående arbetet inom polisen är mycket lovt och positivt. Det finns dock fortfarande ett genomgående problem inom hela rättskedjan när det gäller hanteringen av mäns våld mot kvinnor och barn. Omedvetna fördomar och strukturer gör att kvinnors utsatthet inte tas på allvar, ärenden läggs på hög i polisens interna prioritering, förundersökningar läggs ned och domare ställer orimliga krav på brottsoffrets beteende för en fällande dom. Jag anser att alla delar av rättskedjan behöver kompetensutvecklas så att lagstiftningen används så som det är tänkt. Denna kompetensutveckling bör därtill kompletteras med ett särskilt uppdrag från regeringen till Polismyndigheten att prioritera ärenden om sexualbrott och mäns våld mot kvinnor och barn.

38. Sexualbrott och våld i nära relationer, punkt 33 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 33 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2022/23:864 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 31,
2022/23:883 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 1 och
2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 46 och
bifaller delvis motion
2022/23:1217 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 11.

Ställningstagande

Det finns enligt min mening ett stort behov av ytterligare informationsinsatser om sexualbrott mot barn på internet, både om företeelsen i sig och framför allt för att förebygga och förhindra sådana brott. Regeringen bör tillse att det även fortsättningsvis ska vara prioriterat för Polismyndigheten att öka upplärningen av sexualbrott mot barn på nätet.

Vidare är våld i nära relation ett allvarligt och omfattande samhällsproblem. Problemet finns inom alla delar av befolkningen, inom alla samhällsklasser, alla åldrar och i olika typer av nära relationer, men drabbar i överväldigande grad kvinnor. Samtidigt som antalet anmälda relationsbrott ökat har andelen brott som klaras upp minskat, och för få anmälningar leder till åtal.

Uppklaringsandelen av dessa brott måste öka. Fler fällande domar kräver att fler ärenden drivs till åtal. Givetvis ska hanteringen och uppklämningen av brott i nära relation inte heller skilja sig åt beroende på var i landet brottet äger rum. Nollvisionen för våld och förtryck i nära relationer samt sexualiserat våld ska gälla i hela landet. Den specialistkompetens som utredningen av våld i nära relation och sexualbrott kräver måste därför finnas i hela landet. Regeringen bör uppdraga åt Polismyndigheten att prioritera och effektivisera sitt arbete med denna typ av brottslighet.

39. Brotts av s.k. djurrättsaktivister, punkt 34 (SD)

av Richard Jomshof (SD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Pontus Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 34 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:997 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 37 och
bifaller delvis motionerna
2022/23:224 av Fredrik Lindahl (SD),
2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkandena 69–71,
2022/23:1144 av Per Söderlund (SD),
2022/23:1895 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 1, 4–7, 11 och 13 samt
2022/23:1906 av Sten Bergheden (M).

Ställningstagande

Vi vill att Polismyndigheten ska åläggas ett nationellt helhetsansvar för att kartlägga, bekämpa och lagföra de individer och organisationer som ägnar sig åt kriminell djurrättsaktivism. Dessutom bör straffsatserna för denna typ av brottslighet ökas kraftigt. En kommande utredning om deltagande i kriminella organisationer ska enligt oss inkludera kriminell verksamhet som bedrivs av organiserade djurrättsaktivister.

40. Brotts av s.k. djurrättsaktivister, punkt 34 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 34 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkandena 69–71 och

2022/23:1895 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 1, 4–7, 11 och 13 samt bifaller delvis motionerna

2022/23:224 av Fredrik Lindahl (SD),

2022/23:997 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 37,

2022/23:1144 av Per Söderlund (SD) och

2022/23:1906 av Sten Bergheden (M).

Ställningstagande

Näringsidkare och personer verksamma i de gröna näringarna utsätts i dag allt oftare för brott och trakasserier av extremistiska djurrättsaktivister. Det handlar om brott av många olika slag, från skadegörelse, ofredande och olaga intrång till olaga hot och misshandel, där det bakomliggande motivet utgörs av en våldsbejakande extremistisk djurrättsaktivism. Problemet är påtagligt för företag och anställda inom de gröna näringarna.

Jag anser att det behövs ett antal åtgärder för att skydda näringsidkare från denna typ av kriminalitet och djurrättsaktivism samt freda privat mark från manifestationer. Vidare behöver djuren skyddas mot intrång och risken för smitta vid dessa intrång. Polisen bör inrätta en nationell grupp som kan vara ett stöd till polisen regionalt och lokalt men även andra myndigheter. Det bör även inrättas ett myndighetsövergripande samarbete för att undanröja risken att välfärdssystemen och statliga bidrag används för att finansiera djurrättsextremism. Jag anser också att det behövs åtgärder för att motverka radikaliserings av djurrättsaktivister.

Därtill är det viktigt att polisen i sitt brottsutredande arbete noga dokumenterar motivbilden och att denna tydliggörs vid huvudförhandlingen så att rätten vid en eventuell straffmätning kan väga in om en åtalad gärning utgjort ett led i en systematisk eller organiserad brottslighet eller föregåtts av särskild planering. Av denna anledning vill jag se särskilda brottskoder för djurrättsrelaterad brottslighet. Vidare krävs det att utredare med särskild kompetens om denna brottslighet finns att tillgå i samtliga polisregioner. Det är också angeläget att brottslig djurrättsaktivism faller in under den våldsbejakande extremism som polisen på nationell och övergripande nivå i dag bevakar. Det kan exempelvis handla om att aktivister fotograferar in i en

ladugård eller tar sig in till djur i en i hage. Denna form av trakasserier måste motverkas. Statistik och kategorisering är nödvändigt för att kunna följa upp och agera. En klassificering skulle göra att polisen och även Säkerhetspolisen skulle få större anledning att följa och agera på de olika aktiviteter som de våldsbejakande djurrättsaktivisterna utför.

Regeringen bör tillse att polisen genomför och arbetar i enlighet med dessa förslag.

41. Cyberbrott, punkt 35 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 35 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:848 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkandena 18 och 40 samt avslår motionerna

2022/23:976 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 10 och

2022/23:2272 av Alexander Christiansson (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Brott kopplade till digitalisering utgör en stor andel av brottsligheten i dag och kommer att öka ännu mer i framtiden. Dessutom innehåller en stor del av alla polisärenden digitala bevis. Det finns i dag ett regeringsuppdrag till polisen om att höja förmågan när det gäller cyberbrottslighet, men uppdraget följdes inte av några pengar och internt på polisen har heller inga resurser avsatts för uppdraget. Det innebär att kunskapshöjande insatser uteblir, att utredningar läggs ned och att brottslingar går fria. Jag föreslår därför att det görs en översyn av resurserna till it-brottscentrum, i syfte att göra det möjligt för verksamheten att faktiskt höja förmågan när det gäller cyberbrottslighet i enlighet med det regeringsuppdrag som Polismyndigheten tidigare har fått. Dessutom menar jag att det finns ett behov av att höja kunskapen om cyberbrottslighet genom utbildningsinsatser både inom grundutbildningen till polis och inom vidareutbildning myndigheten.

42. Arbetsmiljöbrott, punkt 36 (V)

av Gudrun Nordborg (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 36 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:57 av Ciczie Weidby m.fl. (V) yrkandena 14 och 15.

Ställningstagande

I dag saknar Åklagarmyndigheten ett register över företag som har bötfällts för arbetsmiljöbrott. Jag anser att ett sådant borde finnas, så att åklagare, oberoende av varandra, kan se om ett företag har bötfällts tidigare – och därmed ska tilldömas ett högre bötesbelopp. Jag anser också att det vore rimligt att Åklagarmyndigheten tar fram rutiner för att hitta företag som återkommer i arbetsmiljöbrottssammanhang. Det skulle ge Åklagarmyndigheten bättre verktyg att utreda och lagföra företag som begår upprepade arbetsmiljöbrott. Regeringen bör ge Åklagarmyndigheten i uppdrag att dels inrätta ett sådant register, dels ta fram rutiner för att upptäcka sådana företag.

Vidare bör regeringen förstärka rättsväsendets arbete med arbetsmiljöbrott. För att förbättra möjligheten för polis och åklagare att utreda arbetsmiljöbrott bör de tilldelas mer resurser för detta ändamål. Det bör även anställas fler poliser, utredare och åklagare som arbetar specifikt med arbetsmiljöbrott.

43. Brott mot företag, punkt 37 (SD)

av Richard Jomshof (SD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Pontus Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 37 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:966 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2 och bifaller delvis motionerna

2022/23:664 av David Josefsson (M) och

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 74.

Ställningstagande

Ofta är det näringsidkare i utanförskapsområden som är extra utsatta för kriminalitet, och i de fallen tenderar det att röra sig om återkommande brottslighet. Ett specifikt förslag som underlättar för den enskilda näringsidkaren att agera mot de som gång på gång begår brott är tillträdesförbud för de som betar sig hotfullt eller stjälar vid upprepade tillfällen. Förbudet är dock inte tillräckligt långtgående och Svensk Handel har också slagit larm om att tillträdesförbuden i praktiken sällan utdöms.

Även om tillträdesförbud är ett steg i rätt riktning mot ett tryggare företagsklimat måste samhället gå till botten med vilka övriga åtgärder som krävs för att på riktigt förändra och förbättra dagens situation. Varje åtgärd som genomförs för att stävja brottsligheten måste användas effektivt. Därför behövs en utredning på området som berör samtliga relevanta aspekter av butikägares trygghet och möjlighet att ostört bedriva sin verksamhet.

44. Brott mot företag, punkt 37 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 37 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 74 och
bifaller delvis motionerna

2022/23:664 av David Josefsson (M) och

2022/23:966 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Företagsrelaterad brottslighet är ett allvarligt problem för enskilda brottsoffer, juridiska personer och samhället i stort. Många företagare upplever i dag brottslighet som sin största utmaning i den dagliga verksamheten. Vissa väljer t.o.m. att lägga ned sin verksamhet på grund av brottslighet. Det är helt ohållbart och innebär ett enormt tapp för hela samhället samt ett hinder för en god ekonomisk utveckling och för kreativitet och arbetstillfällen. Införandet av den nya lagen om tillträdesförbud till butiker är en positiv nyhet, likaså uppdraget till tolv myndigheter att bl.a. kartlägga kriminella nätverks påtryckningar, trakasserier och brott mot näringsidkare i utsatta områden. Samtidigt är utmaningarna fortfarande närmast enorma, inte minst i fråga om it-relaterad brottslighet. Det är angeläget att polisen motverkar företagsrelaterad brottslighet och att arbetet ges den tyngd och prioritet som motsvarar den skada och det allvar som brottsligheten innebär för vårt

gemensamma välstånd. Regeringen bör tillse att polisen prioriterar denna typ av brottslighet.

45. Jaktbrott, punkt 38 (MP)

av Malte Roos (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 38 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:2110 av Per Bolund m.fl. (MP) yrkande 55.

Ställningstagande

Jag anser att det behövs en mer effektiv hantering av de brott som handlar om illegal jakt. Exempelvis är vargstammen påverkad av illegal jakt. Brott mot miljöbalken har en av de längsta genomströmningstiderna från inkommen anmälan till beslut. Att anmälningar får ligga länge innan polisen vidtar de första och ibland avgörande utredningsåtgärderna är problematiskt. Att snabbt säkra bevis är särskilt viktigt när det gäller jaktbrott där väder och vind kan göra det omöjligt att fastställa vad som har hänt. Brå har också framhållit att misstänkt illegal jakt måste utredas snabbt och att det bör ställas särskilda krav på polisen för att kunna säkra bevis ute i skog och mark. Brå föreslår att samarbetet mellan förvaltning, forskning och rättsväsende förbättras samt att de nätverk som sköter försäljningen av skjutna rovdjur spåras och genom polisiärt arbete slås sönder. Jag anser således att regeringen ska uppdrå åt polis och åklagare att prioritera allvarlig och organiserad jaktbrottslighet samt införa ett arbetssätt som minskar genomströmningstiden.

46. Krigsbrott, punkt 39 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 39 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2022/23:883 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkandena 39 och 40,
2022/23:1673 av Annie Löf m.fl. (C) yrkandena 84, 85, 146 och 147 samt
2022/23:1882 av Malin Björk m.fl. (C) yrkande 39.

Ställningstagande

Jag anser att Sverige bör använda sig av principen om universell jurisdiktion för att utreda, åtala och döma personer för krigsbrott, brott mot mänskliga rättigheter och brott mot mänskligheten i större omfattning än vad som sker i dag. För att åstadkomma detta föreslår jag att polis och åklagare ska ges ett tydligare uppdrag och vid behov utökade resurser. Dessutom menar jag att det bör göras en översyn av om de befintliga lagbestämmelserna om universell jurisdiktion är ändamålsenligt utformade. Dessa myndigheter bör vidare ges ett tydligare uppdrag att utreda och beivra sexualbrott i krigssituationer.

47. Antikorrupktion, punkt 40 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 40 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkandena 78 och 79 samt

2022/23:1882 av Malin Björk m.fl. (C) yrkandena 14 och 15 samt

avslår motion

2022/23:536 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

En stark och välmående liberal demokrati kräver att medborgarna har förtroende för sina folkvalda representanter. Det finns anledning att känna stolthet över att Sverige konsekvent rankas som ett av världens minst korrupta och mest transparenta länder. Samtidigt har korruption och oegentligheter ökat under de senaste åren och Sverige är i dag det mest korrupta landet i Skandinavien enligt organisationen Transparency International. Den negativa utvecklingen kan bl.a. förklaras av ett antal allvarliga korruptionsskandaler på statliga myndigheter. Detta är en mycket allvarlig utveckling som behöver följas upp och motverkas. Jag anser därför att regeringen bör ta fram en nationell handlingsplan mot korruption.

Jag föreslår också att det ska inrättas en oberoende antikorrupsionsmyndighet med uppdrag att granska offentlig verksamhet, ge vägledning och stöd kring insatser för ökad transparens och bidra till åtal mot brott. Vidare anser jag att det i lagstiftningen bör ställas högre krav på de antikorrupsionsstrategier som vägleder myndigheternas arbete. Jag menar bl.a. att brott mot reglerna bör leda till allvarigare konsekvenser och att strategierna bör innehålla ett bättre stöd för medarbetare som rapporterar misstankar.

48. Polisens arbete med demokratifrågor m.m., punkt 41 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 41 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:862 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 3 och

2022/23:1882 av Malin Björk m.fl. (C) yrkande 5 och

avslår motion

2022/23:1965 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 5.

Ställningstagande

Jag vill att regeringen stärker kapaciteten hos de enheter inom polisen som arbetar med demokratifrågor och ger Brå ett tydligare uppdrag att utbilda och stötta arbetsgivare, fackföreningar och personer som arbetar inom medierna i hur de bör hantera och anmäla hot och trakasserier.

49. Åtgärder mot svarttaxi, punkt 44 (SD)

av Richard Jomshof (SD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Pontus Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 44 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 13 och

2022/23:1014 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 7.

Ställningstagande

Trots att många turister uppfattar Sverige som ett modernt, säkert och rent land finns det inslag i vårt samhälle som riskerar att kraftigt försämra den bilden, vilket måste motarbetas. Utöver det ökande och allt rårare våldet i samhället finns det fler företeelser som kan påverka Sverigebilden negativt. Dit hör bl.a. oseriös taxiverksamhet och svarttaxi, vilket inte bara är negativt för Sveriges invånare utan allvarligt riskerar att skada besökares syn på Sverige. Vi anser att regeringen ska arbeta för att stävja detta fenomen. Vidare bör ett strängare regelverk när det gäller svarttaxiverksamhet övervägas.

50. Polisens samarbete med myndigheter och andra aktörer, punkt 45 (S)

av Ardalan Shekarabi (S), Annika Strandhäll (S), Petter Löberg (S), Anna Wallentheim (S) och Mattias Vepsä (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 45 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkandena 4 och 33 samt bifaller delvis motionerna

2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 5 och

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 19.

Ställningstagande

Ett framgångsrikt brottspreventivt arbete kräver samverkan mellan flera olika aktörer, inte minst polisen, och vi anser att regeringen måste se till att det framgångsrika myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet fortsätter.

51. Polisens samarbete med myndigheter och andra aktörer, punkt 45 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 45 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 5 och

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 19 och

bifaller delvis motion

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkandena 4 och 33.

Ställningstagande

Det finns enligt min mening anledning för regeringen att se över samverkan mellan polisen och andra myndigheter. Riksrevisionens rapport om

myndighetsgemensamt arbete mot organiserad brottslighet visar exempelvis på brister i uppföljningen och styrningen av det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet. Jag anser att det även i övrigt finns utrymme för ytterligare förbättringar av det samordnade arbetet och informationsutbytet mellan myndigheter i brottsbekämpande syfte. Varje statlig myndighet bör rimligen också ha ett allmänt brottsbeivrande uppdrag i sin verksamhet och uppmärksamma brottsutredande myndigheter vid misstanke om brott.

52. Översyn av sekretessregler, punkt 47 (S)

av Ardalan Shekarabi (S), Annika Strandhäll (S), Petter Löberg (S), Anna Wallentheim (S) och Mattias Vepsä (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 47 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 25,
bifaller delvis motionerna

2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 7,

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 20 och

2022/23:864 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 30 och
avslår motionerna

2022/23:497 av Mathias Tegnér (S) yrkandena 1 och 2 samt

2022/23:506 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD).

Ställningstagande

För att öka möjligheterna att bekämpa brott krävs utökade möjligheter till informationsdelning mellan polisen, andra myndigheter och kommuner. Vi vill att regeringen skyndsamt ser över vilka sekretesshinder som behöver tas bort för en effektivare brottsbekämpning.

53. Översyn av sekretessregler, punkt 47 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 47 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 20 och
2022/23:864 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 30,
bifaller delvis motionerna
2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 7 och
2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 25 och
avslår motionerna
2022/23:497 av Mathias Tegnér (S) yrkandena 1 och 2 samt
2022/23:506 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD).

Ställningstagande

Ökat informationsutbyte mellan myndigheter och utvecklingen på teknik- och informationsområdet aktualiserar frågan om integritet. Integritetskänslig information måste hanteras rättssäkert och med respekt för den enskildes rätt till privatliv. Det är en svår uppgift för en rättsstat att slå vakt om den enskildes rättssäkerhet och integritet och samtidigt värna säkerhet och motverka hot och brott. Jag anser därför att regeringen bör tillsätta en utredning för att närmare utreda frågan om integritet, brottsbekämpning och informationshantering, i syfte att skapa ett modernt, rättssäkert och ändamålsenligt regelverk. Översynen bör omfatta hur sekretesslagstiftningen mellan myndigheter kan genomföras för att sociala myndigheter, polisen och skolor effektivare ska kunna dela information mellan sig för att förebygga och förhindra att barn blir utsatta för brott.

54. Samkörning av register, punkt 48 (SD)

av Richard Jomshof (SD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Pontus Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 48 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:966 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6.

Ställningstagande

Flera myndigheter bedriver en organiserad samverkan mot den organiserade brottsligheten. Detta är ett framgångsrikt samarbete som bör intensifieras och utvecklas på olika sätt. Vi anser bl.a. att lagstiftningen behöver ses över ur olika perspektiv för att ytterligare öppna samverkansvägar, inte minst genom att nyttja datoriserade hjälpmedel och samkörning av relevanta data som finns

tillgängliga hos olika myndigheter, i väsentligt mycket högre utsträckning än vad som är möjligt i dag.

55. Åtgärder i utsatta områden, punkt 49 (S)

av Ardalan Shekarabi (S), Annika Strandhäll (S), Petter Löberg (S), Anna Wallentheim (S) och Mattias Vepsä (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 49 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkandena 5 och 6 samt avslår motionerna

2022/23:470 av Mattias Jonsson (S),

2022/23:1217 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 2, 6 och 8,

2022/23:1893 av Alireza Akhondi (C) och

2022/23:2187 av Julia Kronlid m.fl. (SD).

Ställningstagande

När det gäller polisens brottsförebyggande och brottsbekämpande arbete kräver situationen i socialt utsatta områden särskild uppmärksamhet. Segregation, fattigdom och social utsatthet präglar dessa områden och det tar sig uttryck i trångboddhet, hög arbetslöshet, försämrade skolresultat och ökad ohälsa. Till detta ska läggas otrygghet och problem med brottslighet. Det är inte värdigt ett välfärdssamhälle som vårt. Vi anser att ojämlikheten måste bekämpas. Alla har rätt att känna sig trygga i sitt hem och i sitt bostadsområde. Polisen måste arbeta för detta och även prioritera att bli av med de öppna drogscenerna. Målet måste vara att inget område ska vara eftersatt. Detta bör regeringen tydligare arbeta för.

56. Åtgärder i utsatta områden, punkt 49 (V)

av Gudrun Nordborg (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 49 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1217 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 2, 6 och 8 samt avslår motionerna

2022/23:470 av Mattias Jonsson (S),

2022/23:1893 av Alireza Akhondi (C),

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkandena 5 och 6 samt

2022/23:2187 av Julia Kronlid m.fl. (SD).

Ställningstagande

Skjutvapenvåldet skördar unga människors liv och slår sönder familjer. Otryggheten för alla invånare ökar i de områden där skjutningarna förekommer och kan liknas vid ett krigstillstånd. Det är nu hög tid att regeringen tar ett helhetsgrepp på problematiken med utgångspunkt i forskning och beprövad erfarenhet i syfte att minska förekomsten av skjutningar, dödligt våld och gängkriminalitet. Alla berörda aktörer och myndigheter som polis, kriminalvård, Brå, socialtjänst, skola, civilsamhällets organisationer, relevanta forskare m.fl. behöver samlas i syfte att ta fram en konkret handlingsplan för att minska våldet och gängkriminaliteten. Vidare bör kommunernas, regionernas och statens ansvar och skyldigheter tydliggöras i arbetet. Jag anser därför att regeringen bör tillsätta en nationell haverikommission i syfte att minska skjutningar, dödligt våld och gängkriminalitet.

Jag anser också att det är problematiskt att polisen pekar ut vissa områden som särskilt utsatta, då rekvisiten som används är godtyckliga, vilket även påpekats av Riksrevisionen. I regleringsbrevet till Polismyndigheten för 2021 fick myndigheten i uppdrag att uppdatera lägesbilden över utsatta områden och redovisa den till regeringen. I lägesrapporten finns förvisso en ansats att på ett mer objektivt sätt definiera vad som är ett utsatt område. Jag anser att detta är en bra början men inte tillräckligt för att rätta till problemen med polisens klassificering av dessa områden. Jag vill därför att Brå ska få i uppdrag att genomföra en kartläggning av landets socialt utsatta områden.

Brå har utvecklat den s.k. fasmodellen som kan tillämpas vid långsiktiga samverkansprojekt mot brottslighet och otrygghet i utsatta områden. Fasmodellen har bl.a. använts av polisen i Gottsunda i samarbete med kommunen. Brå följer upp och stöttar det pågående arbetet. Satsningen syftar till minskat antalet skjutningar, ökad trygghet för de boende i vissa områden och i centrum, nolltolerans mot narkotikaförsäljning och svarta hyreskontrakt samt minskad rekrytering till kriminalitet. Arbetet med fasmodellen bygger på samverkan mellan polis, kommun, fastighetsägare, boende i området, lokala organisationer m.fl. civila aktörer. Modellen kan utvecklas och bör anpassas till rådande lokala förhållanden i respektive område. Regeringen bör ge Brå i uppdrag att sprida fasmodellen som arbetssätt.

57. Sluta skjut, punkt 50 (S, V)

av Ardalan Shekarabi (S), Annika Strandhäll (S), Petter Löberg (S), Anna Wallentheim (S), Mattias Vepsä (S) och Gudrun Nordborg (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 50 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:1217 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 3 och

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 22.

Ställningstagande

Sluta skjut är ett samarbete mellan Polismyndigheten, Kriminalvården, Malmö stad och engagerade medborgare för att förebygga skjutningar och göra det lättare att få rätt stöd för den som vill bort från ett våldsamt liv. Effektvärderingen av projektet som genomfördes av Brå visar att antalet skjutningar i Malmö minskade under perioden som projektet pågick. Regeringen avsatte 6 miljoner kronor till Brå i vårändringsbudgeten för 2021 i syfte att sprida arbetsmetoden. Regeringen har även gett Brå, Polismyndigheten och Kriminalvården i uppdrag att sprida Sluta skjut till fler orter i Sverige. Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 mars 2024. Detta är mycket lovvärt och arbetet bör utgöra grunden för att sprida Sluta skjut till hela landet. För att detta ska fungera krävs dock, enligt vår mening, en nationell strategi. Regeringen bör ge Polismyndigheten, Kriminalvården och Brå i uppdrag att ta fram en nationell strategi för att sprida Sluta skjut till hela landet.

58. Demonstrationstillstånd m.m., punkt 53 (C)

av Ulrika Liljeberg (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 53 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 80 och

avslår motion

2022/23:426 av Staffan Eklöf (SD).

Ställningstagande

Yttrande- och demonstrationsfriheterna är grundläggande, och varje människa har rätt att uttrycka sina åsikter, men när dessa åsikter manar till våld, krigsbrott och terror ska inte det offentliga vara med och stödja det. För att mota tillbaka de våldsbejakande organisationerna måste samhället markera tydligare än i dag. Det finns en möjlighet i ordningslagen att ställa krav eller t.o.m. säga nej till demonstrationer, t.ex. om det har gått våldsamt till förut, men det sker inte tillräckligt ofta. Jag anser att regeringen måste se över dagens bestämmelser och tillämpningen av dessa i syfte att öka möjligheterna att ställa krav vid demonstrationer och i vissa fall inte tillåta att de hålls.

59. Olovliga bosättningar, punkt 54 (SD)

av Richard Jomshof (SD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Pontus Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 54 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:977 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 30.

Ställningstagande

Under senare år har det i medierna rapporterats om händelser vid t.ex. bärplockning där regelrätta läger byggts utan överenskommelse med markägaren och med avsevärda problem för denne som följd. Även kommuner drabbas av olagliga bosättningar, vilket ger upphov till oförutsedda kostnader och tar resurser från kärnverksamheterna. Mot denna bakgrund måste processen för att avhysa illegala ockupanter förenklas och den eventuella kostnaden för avhysningen måste rimligen belasta den som begår olagligheten, inte den utsatte. Lagändringar som började gälla den 1 juli 2017 om avlägsnande ska användas vid otillåten bosättning. Syftet är att det ska bli enklare för markägare att få tillbaka sin mark, samtidigt som de som uppehåller sig otillåtet på en plats ska få en rättssäker process. Trots de nya bestämmelserna anser vi att problemet med olagliga bosättningar kvarstår och att markägare inte fullt ut kompenseras för de kostnader och olägenheter som följer av bosättningarna. Vi vill därför se att regeringen återkommer med ett förslag om att avhysning ska kunna begäras och ske omgående med polishjälp, utan föregående beslut av Kronofogden och utan krav på annan utredning än markägarens identitet och önskemål samt utan kostnad för markägaren. Om andra lagbrott noteras vid avhysningen skall dessa rapporteras till ansvarig myndighet för vidtagande av erforderliga åtgärder.

60. Villkorsgivning för idrottsevenemang, punkt 55 (SD)

av Richard Jomshof (SD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Pontus Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 55 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1143 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkande 21 och avslår motion

2022/23:1097 av Alexandra Anstrell (M).

Ställningstagande

Före coronapandemin diskuterades den s.k. villkorstrappan och stämningen mellan polis, klubbar och supportrar var under en period irriterad. När restriktionerna omöjliggjorde större publik försvann debatten, men den blossade upp igen när restriktionerna slopades. Det viktigaste under ett idrottsevenemang är en trygg och säker upplevelse. Det är av stor vikt, och det ligger i allas intresse, att dialogen mellan polis, klubbar och supportrar fungerar. Vi vill därför att regeringen ska ge lämplig aktör i uppdrag att säkerställa att dialogen upprätthålls mellan polis, klubbar och supportrar för trygga och säkra idrottsevenemang.

61. Gränskontroller, punkt 57 (SD)

av Richard Jomshof (SD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Pontus Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 57 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1016 av Patrik Jönsson m.fl. (SD) yrkande 49 och avslår motionerna

2022/23:32 av Rasmus Ling (MP) och

2022/23:373 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Säkerheten i Sverige ska värnas, och smuggling av vapen, narkotika och dopningspreparat m.m. måste stävjas. Vi anser därför att regeringen ska tillse att kontroller av passagerares identitet och medhåvt gods vid gränsöverskridande tågtrafik fortsätter. Kontrollerna ska ske effektivt för att inte passagerare ska få längre restid än nödvändigt.

62. Frontex, punkt 58 (V)

av Gudrun Nordborg (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 58 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:248 av Tony Haddou m.fl. (V) yrkandena 7 och 12–15.

Ställningstagande

När vägen mellan Turkiet och Grekland är stängd för flyktingar har Libyen blivit det främsta avreselandet för människor på flykt från Afrika och delar av Mellanöstern till Europa. EU har fokuserat sitt engagemang i Libyen på att stoppa flyktingar från att ta sig in i Europa, trots att det innebär att de fastnar i det krigshärjade landet. Samtidigt vittnar rapporter från bl.a. FN och Human Rights Watch om flyktingar som säljs som slavar och om trafficking, sexuella övergrepp och tortyr. Trots det stöder EU den libyska kustbevakningen för att stoppa båtar med flyktingar, trots att rapporter om att denna vid upprepade tillfällen har skjutit mot och sänkt flyktingbåtar. Regeringen måste verka för att det stödet ska upphöra.

Jag kan även konstatera att Frontex mandat och styrka har ökat genom åren och den allt hårdare bevakningen av gränserna har lett till att fler flyktingar väljer längre och farligare vägar till Europa och tusentals människor har omkommit under sin flykt. Frontex mandat har i allt väsentligt varit inriktat på att skydda EU:s gränser och saknar en explicit mekanism för att tillförsäkra skydd för asylsökande eller andra utsatta grupper. Frontex har enligt min mening haft ödesdigra effekter på EU:s politik för mottagande av flyktingar och andra skyddsbehövande. Regeringen bör verka för att Frontex ska avvecklas.

Till dess att Frontex har avvecklats bör regeringen skyndsamt verka för att inriktningen av dess verksamhet ändras på ett djupgående sätt så att både asylrätten och skyldigheten att bistå skeppsbrutna respekteras.

Under den senaste tiden har det kommit åtskilliga rapporter om hur EU-länder förhindrat människor från att söka asyl i unionen genom s.k. push backs

där asylsökande förs ut ur landets och EU:s territorium. Även Frontex har anklagats för att ägna sig åt push backs. Regeringen bör motsätta sig en fortsatt militarisering av EU:s yttre gränser, och de uppgifter som framkommit om push backs begångna av Frontex bör utredas skyndsamt.

Det förekommer även uppgifter om att EU har arbetat aktivt för att tvinga bort civilsamhällets räddningsbåtar från Medelhavet för att säkerställa att den libyska kustbevakningen ska kunna arbeta ostört och se till att inga flyktingar når europeisk mark. Flera skepp från hjälporganisationer har bärgats, och både i Italien och på Malta har det drivits rättsfall mot frivilliga som jobbat ombord på båtar för att de fört migranter som de har räddat till Europa i stället för att överlämna dem till den libyska kustbevakningen. I takt med att antalet hjälporganisationer på Medelhavet sinat har rutten blivit allt farligare. Jag anser att Sverige bör motarbeta denna utveckling så att räddningsinsatser på Medelhavet inte hindras.

63. Nordiskt polissamarbete, punkt 59 (SD)

av Richard Jomshof (SD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Pontus Andersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 59 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 3 och avslår motion

2022/23:786 av Johan Hultberg (M) yrkande 2.

Ställningstagande

Med anledning av den fria rörligheten är den gränsöverskridande brottsligheten påtagligt växande. Detta innebär att behovet av samverkan med rättsväsendet i våra nordiska grannländer ökar, både polisiärt och gällande tullfrågor och liknande spörsmål. Genom lagändringar 2020 om samarbete mellan svenska och norska särskilda insatsgrupper i krissituationer infördes en viss möjlighet till sådan samverkan för vissa tjänstemän, men behovet kvarstår. Regeringen bör därför tillsätta en utredning som ser över möjligheterna till en sådan samverkan i brottsbekämpande syfte.

64. Tullverkets brottsbekämpande verksamhet, punkt 61 (S)

av Ardalan Shekarabi (S), Annika Strandhäll (S), Petter Löberg (S), Anna Wallentheim (S) och Mattias Vepsä (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 61 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 31 och
bifaller delvis motion
2022/23:386 av Joakim Sandell (S).

Ställningstagande

För att stoppa den gränsöverskridande brottsligheten måste Tullverket ges utökade befogenheter. Tullen har sedan tidigare getts mer resurser, men vi anser att det krävs ytterligare åtgärder. Regeringen bör därför ge tullen ökade befogenheter och bättre tillgång till utrustning. Det handlar t.ex. om röntgenapparater samt vapen- och sprängämnesshundar för att stoppa införsel av vapen och narkotika.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2022/23

2022/23:32 av Rasmus Ling (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa gränskontrollerna mellan Danmark och Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:45 av Hans Wallmark (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om pass och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:57 av Ciczie Weidby m.fl. (V):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Åklagarmyndigheten i uppdrag att dels inrätta ett register över företag som dömts för upprepade arbetsmiljöbrott, dels ta fram rutiner för att upptäcka sådana företag och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka rättsväsendets arbete med arbetsmiljöbrott och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:58 av Robert Stenkvist (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa reglerna för utfärdande av pass och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa straffen för att sälja, låna ut eller illegalt manipulera svenska pass och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:63 av Martin Westmont (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör arbeta mer med den situationella brottspreventionen med hjälp av trygghetsbelysning och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:107 av Saila Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisenärvaro på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:224 av Fredrik Lindahl (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda åtgärder och andra insatser mot djurrättsextremisters brottslighet och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:227 av Fredrik Lindahl (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda åtgärder för att stävja missbruket av förkomna pass och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:244 av Gudrun Nordborg m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Polismyndigheten i uppdrag att stärka förmågan till strategisk planering, styrning och verksamhetsutveckling, att utveckla uppföljningen och att stärka det lokala polisarbetet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en polisberedning i syfte att Polismyndighetens verksamhet, kapacitet och kompetens långsiktigt ska motsvara samhällsutvecklingen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Polismyndigheten i uppdrag att vidta åtgärder för att ge poliser i yttre tjänst tillgång till modernt administrativt it-stöd och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör vidta åtgärder för att öka andelen administrativ personal i syfte att avlasta polisens arbete med administrativa uppgifter och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge lämplig myndighet i uppdrag att ta fram ett underlag som allsidigt belyser polisens utsatthet för brott i tjänsteutövningen och hur sådan brottslighet påverkar enskilda poliser och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på åtgärder i syfte att göra arbetsmiljön säkrare för poliser i yttre tjänst och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör inrätta en polisombudsman i syfte att stärka allmänhetens förtroende för polisen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:248 av Tony Haddou m.fl. (V):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att EU upphör med alla former av stöd till den libyska kustbevakningen och att relationer med Libyen bör bygga på full respekt för asylrätten och mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att den europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån avvecklas och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör verka för att inriktningen av Frontex verksamhet ändras på ett djupgående sätt så att både asylrätten och skyldigheten att bistå skeppsbrutna respekteras, fram till att Frontex är avvecklad, och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör motsätta sig en fortsatt militarisering av EU:s yttre gränser och att de uppgifter som framkommit kring s.k. push-backs begångna av Frontex bör utredas skyndsamt och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att EU slutar hindra räddningsinsatser på Medelhavet och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:359 av Niels Paarup-Petersen (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kunna stoppa bilmålvaktsbilar under färd och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka statliga myndigheters insatser mot organiserad kriminalitet och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla informationsutbytet mellan offentliga myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ökat statligt stöd till kommunernas arbete mot organiserad kriminalitet och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att förordna ordningsvakter i hela kommunen och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till ersättning till kommunerna för ordningsvakter och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:366 av Niels Paarup-Petersen (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur en lex Ahmed kan införas för polisen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:373 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort gränskontrollerna mellan Sverige och Danmark och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om id-kontroller och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:386 av Joakim Sandell (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om översyn av gällande lagstiftning som berör Tullverket och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:426 av Staffan Eklöf (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning av bestämmelserna om ordning och säkerhet i yttrandefrihetssammanhang och sedan återkomma till riksdagen med ett förslag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:461 av Åsa Karlsson och Isak From (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör utredas om det är möjligt att införa obligatorisk orosanmälan vid sexköp där köparen har minderåriga barn, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:470 av Mattias Jonsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka polisen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:497 av Mathias Tegnér (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att öka uppkläringen av de grövsta brotten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om dna-sökning i släktdatabaser och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:506 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införandet av ett offentligt nationellt register som möjliggör sökningar på grovt dömda brottslingar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:507 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införandet av en nationell djurskyddspolis och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om djurskyddspolisen kan samordnas centralt för att effektivisera arbetet och bör ansvara för vidare utbildning inom djurskyddsområdet och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:511 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över en ändring av hanteringen av poliser som använt sina tjänstevapen för att oskadliggöra ett hot, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:512 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra så att all blåljuspersonal ska kunna varnas för adresser där potentiellt farliga personer vistas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:515 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över en reformering av hotellagen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:534 av Saila Quicklund (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ett investeringsstöd för landets fjällräddare och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ett stöd för rekognoseringssturer för landets fjällräddare och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:536 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU ska beställa en ny korruptionsrapport som motsvarar den från 2014, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:643 av Anders W Jonsson och Elisabeth Thand Ringqvist (båda C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka förutsättningarna för fjällräddarna och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:662 av David Josefsson m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över lagen om ordningsvakter och ge kommunerna möjligheter att använda sig av ordningsvakter i större omfattning och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:664 av David Josefsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheterna att ge statliga myndigheter i uppdrag att kvantifiera brottslighetens kostnader för företag i syfte att lättare prioritera rättsväsendets arbete och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:769 av Anna af Sillén (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka tryggheten på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:781 av Noria Manouchi (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att inrätta en specialenhet inom Polismyndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:786 av Johan Hultberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att anställa norska poliser i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en dialog om ett fördjupat polisiärt nordiskt samarbete och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisutbildningen på distans och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avlasta polisen och renodla polisens uppgifter och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:844 av Helena Lindahl och Daniel Bäckström (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utveckla polisens brottsbekämpande och förebyggande arbete på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:846 av Daniel Bäckström (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra avgiftsförordningen så att den polisiära utbildningen av ordningsvakter inte ska ha full kostnadstäckning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera konsekvenserna av höjd avgift för Polismyndighetens utbildning av ordningsvakter och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:848 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av resurserna till it-brottscentrum och tillkännager detta för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behov av att kunskap kring cyberbrottslighet förs in i polisutbildningar på alla nivåer och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:862 av Catarina Deremar m.fl. (C):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka kapaciteten hos de enheter inom polisen som arbetar med demokratifrågor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:863 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nolltolerans mot brott och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka polistätheten i Sverige till europeisk standardnivå och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur vi kan stärka den lokala polisen närvaron i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur flödet från misstanke om brott till avtjänat straff kan effektiviseras och tillkännager detta för regeringen.

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka samordningen i det polisiära utredningsarbetet och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda vilka åtgärder som kan vidtas för att flytta vissa arbetsuppgifter från polisen så att myndigheten i högre grad ska ha möjlighet att fokusera på sitt huvuduppdrag och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett generellt brottsbeivrande uppdrag för myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka samverkan och informationsutbyte mellan polisen och andra myndigheter kring brottsbekämpning och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att återinrätta en beredskapspolis och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett resultatrapporteringsystem för polisen och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett ökat akademiskt inslag i polisutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bättre it-system och teknik inom polisen och tillkännager detta för regeringen.
56. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utöka polisens resurser och kunskap för att bedriva spaningsarbete på sexköpsajter samt utöka utredningsresurserna för att motverka människohandel och koppleri och tillkännager detta för regeringen.
69. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utredare med särskild kompetens rörande brottslig djurrättsaktivism och att sådan aktivism ska klassificeras som extremism och tillkännager detta för regeringen.
70. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en brottskod för djurrättsrelaterade brott och tillkännager detta för regeringen.
71. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över polisens resurser för att bekämpa brott relaterade till djurrättsaktivism och extremism och tillkännager detta för regeringen.
74. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om företagsrelaterad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
78. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en nationell handlingsplan mot mutor och korruption och tillkännager detta för regeringen.

79. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en oberoende antikorrupsionsmyndighet och om högre krav i antikorrupsionslagstiftningen på myndigheternas antikorrupsionsstrategier och tillkännager detta för regeringen.
80. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa skarpare krav för demonstrationstillstånd och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:864 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C):

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av sekretesslagstiftningen för att stärka samordningen mellan berörda myndigheter avseende övergrepp riktade mot barn och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utredning av sexualbrott online ska vara ett prioriterat område för polisen och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade möjligheter för polisen att använda sig av AI/datorseende vid utredning av sexuella övergrepp mot barn på nätet och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:883 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det måste säkerställas att upplklaringsprocenten av brott i nära relation ökar och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att öka resurserna till gruppen för utredning av krigsbrott inom polisen och tillkännager detta för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge brottsutredande myndigheter ett tydligare uppdrag avseende att utreda och beivra sexualbrott i krigssituationer och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C):

45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt se över hur ansvaret för onyktra personer som omhändertaras med stöd av lagen om berusning (LOB) kan förtydligas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ersätta nuvarande lagstiftning om hotelltillstånd med en förenklad digital, kostnadsfri anmälningsplikt och tillkännager detta för regeringen.

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka Sverige bilden och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:954 av Richard Jomshof m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fördelningen av polisanställdas verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ledaransvar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nordisk samverkan och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om höjda antagningskrav till polisutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om slopande av positiv särbehandling och kvotering och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utvärdering av polisutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler karriärvägar och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om neutrala polisuniformer och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade befogenheter vid upplopp och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om polisens användning av våld och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att tillfälligt avvisa vissa anmälningar och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avvisning av anmälningar som inte rör brottslighet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bärande av tjänstevapen utanför tjänst och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:966 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om hur tryggheten för Sveriges butiksägare ska stärkas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över lagstiftningen i syfte att kunna öka myndighetssamverkan för att beivra brott relaterade till skatter och skulder och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:976 av Michael Rubbestad m.fl. (SD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om e-sportkompetens och onlinebedrägerier och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:977 av Martin Kinnunen m.fl. (SD):

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om statens ansvar för att omgående avhysa illegala ockupanter av mark och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:992 av Martin Kinnunen m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa kompetensförsörjningen avseende djurskydd inom polisen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:997 av Martin Kinnunen m.fl. (SD):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa kompetensförsörjningen avseende djurskydd inom polisen och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Polismyndigheten ska åläggas att ta ett nationellt helhetsansvar för att kartlägga, bekämpa och lagföra de individer och organisationer som ägnar sig åt kriminell djurrättsaktivism, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:1003 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD):

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram förslag till sanktioner för de som levererar oriktiga fakturor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:1014 av Thomas Morell m.fl. (SD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa lagstiftningen och straffen gällande det som kallas svarttaxi, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
58. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att fordon för kontroll på väg är rätt utrustade och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1016 av Patrik Jönsson m.fl. (SD):

49. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsätta med kontroller av passagerare och gods vid gränsöverskridande tågtrafik och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1094 av Alexandra Anstrell och Maria Stockhaus (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn av karriärmöjligheter för poliser i yttre tjänst och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1097 av Alexandra Anstrell (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör göras en översyn av lagstiftning och regelverk för att stävja huliganism vid fotbollsmatcher och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa hotelltillstånd för mindre verksamheter och ersätta detta med anmälningsplikt och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1129 av Richard Jomshof (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att inrätta en nationell djurskyddspolis och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1143 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD):

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om villkorstrappan och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1144 av Per Söderlund (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att motverka djurrättsterrorism och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1179 av Teresa Carvalho m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad polisiär närvaro och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1184 av Mattias Ottosson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över om ordningsvakter ska inordnas inom auktoriserade företag för att kunna utöva sitt yrke och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1217 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast bör tillsätta en nationell haverikommission i syfte

- att minska skjutningar, dödligt våld och gängkriminalitet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Polismyndigheten, Kriminalvården och Brottsförebyggande rådet i uppdrag att ta fram en nationell strategi för att sprida ”Sluta skjut” till hela landet och tillkännager detta för regeringen.
  4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Polismyndigheten i uppdrag att utvärdera polisens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetsmetoder, t.ex. bilpatrullering, och tillkännager detta för regeringen.
  5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till att stärka skrivningarna om polisens trygghetsskapande och brottsförebyggande uppdrag i polislagen och tillkännager detta för regeringen.
  6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Brottsförebyggande rådet i uppdrag att genomföra en kartläggning av landets socialt utsatta områden och relevanta aktörer samt sprida fasmodellen som arbetssätt till dessa områden och tillkännager detta för regeringen.
  8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till att inrätta särskilda trygghetszoner med trygghetsvårdar i socialt utsatta områden och tillkännager detta för regeringen.
  11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Polismyndigheten i uppdrag att prioritera ärenden om sexualbrott och mäns våld mot kvinnor och barn och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1316 av Aylin Fazelian (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Polismyndighetens förebyggande arbete och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1395 av Mathias Bengtsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka den polisiära närvaron på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1410 av Josefin Malmqvist (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att anmälningar om bidragsbrott också utreds och lagförs och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1642 av Martina Johansson och Mikael Larsson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samverka mellan trafikpolisen och utbildade fordonskontrollanter bör öka och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C):

39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återupprätta polisnärvaron på landsbygden genom fler poliser, återöppnade poliskontor, fler patrullerande poliser samt fler mobila polisenheter och kontor och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C):

46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det måste säkerställas att uppklarandeprocenten av brott i nära relation ökar och tillkännager detta för regeringen.
84. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att öka resurserna till gruppen för utredning av krigsbrott inom polisen och tillkännager detta för regeringen.
85. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge brottsutredande myndigheter ett tydligare uppdrag avseende att utreda och beivra sexualbrott i krigssituationer och tillkännager detta för regeringen.
102. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att riktlinjerna för hanteringen av spårsäkringssatser bör följas i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
107. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utöka polisens resurser och kunskap för att bedriva spaningsarbete på sexköpsajter samt utöka utredningsresurserna för att motverka människohandel och koppleri och tillkännager detta för regeringen.
146. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att öka resurserna till gruppen för utredning av krigsbrott inom polisen och tillkännager detta för regeringen.
147. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge brottsutredande myndigheter ett tydligare uppdrag avseende att utreda och beivra sexualbrott i krigssituationer och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1692 av Helena Gellerman (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en kortare polisutbildning för akademiker med minst treårig relevant utbildning och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1708 av Josefin Malmqvist (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alltid förhöra den som är skäligen misstänkt för ett sexualbrott, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:1807 av Christian Carlsson (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommunerna ska få använda kommunala ordningsvakter där de behövs bäst, utan geografiska begränsningar i form av s.k. LOV 3-områden, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökade befogenheter för ordningsvakter och att kontrollen av vilka som kan bli ordningsvakter, skyddsvakter och väktare bör stärkas och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1882 av Malin Björk m.fl. (C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka kapaciteten hos de enheter inom polisen som arbetar med demokratifrågor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en antikorrupsionsmyndighet och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa högre krav på de antikorrupsionsstrategier som vägleder myndigheternas arbete och på påföljder för överträdelser och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge polis och åklagare ett tydligare uppdrag, och vid behov ökade resurser, att enligt principen om universell jurisdiktion utreda och driva fall där krigsbrott, brott mot mänskliga rättigheter och brott mot mänskligheten begåtts utanför Sveriges gränser och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1893 av Alireza Akhondi (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder enligt motionens intentioner vad gäller ett tryggare Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1894 av Alireza Akhondi (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder enligt motionens intentioner vad gäller flaggning av adresser för ambulans och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1895 av Helena Lindahl m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att freda privat mark från manifestationer och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en egen brottskod för att lättare kunna spåra och sammanställa djurrättsrelaterad kriminalitet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur djurverksamhet bör skyddas mot djurrättsextremism och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Polismyndigheten bör inrätta en nationell grupp till stöd för polisen regionalt och lokalt för att förebygga och beivra djurrättsextremism och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett myndighetsövergripande samarbete för att undanröja att välfärdssystemen och statliga bidrag används för att finansiera djurrättsextremism och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder för att motverka radikaliserings av djurrättsaktivister och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skydda djur mot intrång och risk för smitta och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1906 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det krävs kraftfulla åtgärder för att stävja brott begångna av djurrättsaktivister och stödligor och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1965 av Lawen Redar m.fl. (S):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över den iranska regimens antidemokratiska verksamheter i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2110 av Per Bolund m.fl. (MP):

55. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polis och åklagare bör prioritera allvarlig och organiserad jaktbrottslighet samt införa ett arbetssätt som minskar genomströmningstiden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:2139 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kriminalpolitiken ska vara effektiv och rättssäker och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av brottsförebyggande verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att för varje krona som satsas på rättsväsendet ska minst lika mycket satsas på förebyggande arbete och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av samverkan mellan polis, skola, socialtjänst och andra som har en roll i det brottsförebyggande, brottsbekämpande arbetet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ojämlikheten måste bekämpas och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de öppna drogscenerna ska bort och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av ett nytt mål för polistillväxten och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Polismyndigheten 2032 ska ha 50 000 anställda, varav minst 34 000 ska vara poliser, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att polisen är långsiktigt och kontinuerligt närvarande i alla kommuner i Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Polismyndighetens verksamhet ska präglas av kvalitet, rättssäkerhet och effektivitet och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av spetskompetens inom Polismyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den polisiära närvaron i såväl utsatta områden som glesbygd ska öka och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisernas arbetsvillkor ska fortsätta att förbättras och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att medarbetarskyddet för polisanställda och andra grupper av myndighetspersoner ska förbättras och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att använda Sluta skjut i större omfattning och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sekretesshinder och tillkännager detta för regeringen.

31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade befogenheter och bättre tillgång till utrustning för tullen och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att strypa de kriminella gängens finansiering och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet måste fortsätta och tillkännager detta för regeringen.
71. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vardagsbrottslighet och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2187 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga en särskild strategi för att öka tryggheten i Stockholms län med särskilt fokus på kvinnor och ungdomar och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2255 av Fredrik Malm (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Eritreas ekonomiska indrivning i Sverige bör upphöra och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2260 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Polismyndigheten i uppdrag att utarbeta ett metodstöd för sitt uppsökande arbete och bredda det uppsökande arbetet till att omfatta fler digitala plattformar och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2269 av Daniel Helldén (MP):

1. Riksdagen beslutar att ändra ordningslagen (1993:1617) i enlighet med vad som föreslås i bilaga 1 till motionen.
2. Riksdagen beslutar att ändra lagen (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, m.m. i enlighet med vad som föreslås i bilaga 1 till motionen.

2022/23:2272 av Alexander Christiansson (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda samverkan mellan myndigheter, bankväsendet och brottsoffer kopplat till romansbedrägerier och tillkännager detta för regeringen.